

vergadering **12**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 4 december 2013

VOORLOPIGE VERSIE

Nog niet goedgekeurd door de sprekers
Niet citeren zonder de bron te vermelden

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	5
REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Verkiezing van de voorzitter van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme	6
Verkiezing van de eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie	6
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	6
ACTUALITEITSDEBAT over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund	
Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN	38
ACTUELE VRAAG van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse aanvullende maatregelen bij het federale concurrentiepact	
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reactie van de Vlaamse Regering op het federale concurrentiepact	38
ACTUELE VRAAG van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de toegankelijkheid van het Vlaams openbaar vervoer voor mensen met een beperking	
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de toegankelijkheid van het Vlaams openbaar vervoer voor mensen met een beperking	42
ACTUELE VRAAG van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de kritiek van de beroepsvereniging van energiedeskundigen OVED op het idee van de minister om het centrale examen verplicht te maken voor alle energiedeskundigen	47
ACTUELE VRAAG van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over een mogelijke heffing voor lokale besturen met hoge leegstand van sociale huurwoningen	48
ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niet-inschakelen van goedkope leningen van de Europese Investeringsbank (EIB) voor scholenbouw door de Vlaamse Regering	51

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schaalvergroting in het katholiek onderwijs	
ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitblijven van een decreet inzake grotere scholengroepen en de schaalvergroting in het katholieke net	53
ONTWERP VAN DECREET houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit – 2210 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	61
ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013 – 2252 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	62
ONTWERP VAN DECREET houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise" – 2264 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	62
Artikelsgewijze bespreking	64
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Paul Delva, mevrouw Yamila Idrissi en de heren Marius Meremans, Bart Caron, Johan Verstreken, Philippe De Coene en Wilfried Vandaele houdende de ondersteuning van de professionele kunsten – 2157 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 14	
Tweede lezing	64
ROUWHULDE	65
ONTWERP VAN DECREET houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit – 2210 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	66
ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013 – 2252 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	66
ONTWERP VAN DECREET houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise" – 2264 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	67
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Paul Delva, mevrouw Yamila Idrissi en de heren Marius Meremans, Bart Caron, Johan Verstreken, Philippe De Coene en Wilfried Vandaele houdende de ondersteuning van de professionele kunsten – 2157 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 14	
Aangehouden stemmingsen	67
Hoofdelijke stemming	68
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	68

MOTIE van de heer Björn Rzoska en mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2299 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

69

MOTIE van de heer Ivan Sabbe tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2300 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

69

MOTIE van de heren Jan Penris, Joris Van Hauthem, Filip Dewinter en Christian Verougstraete en de dames Marijke Dillen en Marleen Van den Eynde tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2301 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

70

MOTIE van de heer Bart Tommelein en de dames Mercedes Van Volcem, Irina De Knop, Khadija Zamouri en Vera Van der Borgh tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2302 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

70

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

70

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Johan Verstreken, Mieke Vogels: ambtsverplichtingen;

Egbert Lachaert, Fatma Pehlivan: familieverplichtingen;

Patricia De Waele, Goedele Vermeiren, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Open Vld-fractie zijn

in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme mevrouw Annick De Ridder als vast lid vervangen door de heer Marc Vanden Bussche en de heer Marc Vanden Bussche als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Sas van Rouveroij,

in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken mevrouw Annick De Ridder als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Sas van Rouveroij,

en in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad mevrouw Annick De Ridder als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Sas van Rouveroij.

Voor de N-VA-fractie zijn

in de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie de heer Matthias Diependaele als vast lid vervangen door mevrouw Annick De Ridder,

en in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken de heer Bart De Wever als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Annick De Ridder.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor de agenda aan te vullen met de verkiezing van de voorzitter van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme ter vervanging van mevrouw Annick De Ridder en met de verkiezing van de eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie ter vervanging van de heer Matthias Diependaele.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Verkiezing van de voorzitter van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van de voorzitter van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme, ter vervanging van mevrouw Annick De Ridder.

Bij brief van 3 december 2013 draagt de Open Vld-fractie de heer Marnic De Meulemeester voor.

Zijn er nog andere voorstellen? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik de heer Marnic De Meulemeester verkozen tot voorzitter van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme. Proficiat, mijnheer De Meulemeester. (*Applaus*)

Verkiezing van de eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van de eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie.

Bij brief van 29 november 2013 draagt de N-VA-fractie mevrouw Goedele Vermeiren voor.

Zijn er nog andere voorstellen? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik mevrouw Goedele Vermeiren verkozen tot eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie. Mevrouw Vermeiren is verontschuldigd, maar ik zal haar namens het parlement de felicitaties overmaken. (*Applaus*)

■

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2013-14, nr. 60/10*)

■

ACTUALITEITSDEBAT over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund.

Het debat is geopend.

Minister Lieten heeft gevraagd of ze eerst een toelichting mag geven. Als de regering het woord vraagt, mag ik dat nooit weigeren.

Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Dames en heren, geachte leden van het parlement, alvorens in te gaan op de concrete elementen in dit debat, wil ik een paar dingen toelichten. Op de eerste plaats wil ik iedereen eraan herinneren dat Electrawinds een beursgenoteerd bedrijf is, dat op dit moment op zoek is naar middelen. De onderhandelingen daarover lopen. Wij zijn als Vlaamse overheid op geen enkele manier rechtstreeks betrokken bij die onderhandelingen. We moeten dus een beetje opletten wat we zeggen en de discussie op een verantwoorde manier voeren, zodat we geen fouten maken in het kader van de beursreglementering.

Ik zal proberen jullie zo uitgebreid mogelijk te informeren. Daarna kunnen we het debat in alle lengte en breedte voeren.

Eerst en vooral wil ik iedereen eraan herinneren dat de Vlaamse overheid – niet alleen de huidige Vlaamse Regering, maar ook de voorgaande regeringen – er heel sterk op heeft ingezet om investeringen in hernieuwbare energie te stimuleren. Dat komt ergens vandaan. Ons Vlaams beleid is natuurlijk gestoeld op het Europese beleid. Ik verwijs naar de richtlijn hernieuwbare energie van 2001. Op basis daarvan is er een Europees klimaat- en energiepakket goedgekeurd waarin de EU afsprak om tegen 2020 allemaal samen 20 procent van onze energie op een hernieuwbare manier te produceren. Dat is dan weer vertaald in nationale doelstellingen. Voor België betekent dat dat we tegen 2020 13 procent hernieuwbare energie moeten halen. Dat is belangrijk als achtergrondinformatie.

Hoe doet de Vlaamse overheid dat? Op de eerste plaats creëren we een rendabele markt voor die hernieuwbare energie, onder andere door die groenestroomcertificaten, maar we doen dat natuurlijk ook – en dan kom ik dicht bij het onderwerp van vandaag – door te blijven inzetten op investeringen in hernieuwbare energie. Deze regering is dat zo overeengekomen in het regeerakkoord. In dat regeerakkoord staat dat we in de eerste plaats willen investeren en investeringen willen stimuleren in een meer hernieuwbare energievoorziening. Als gevolg daarvan is hernieuwbare energie dan ook een van de dertien doorbraken van Vlaanderen in Actie.

Via deze inleiding kom ik tot het dossier Electrawinds zelf. Ik wil jullie daar graag zo volledig mogelijk over inlichten, maar ik moet er eerst bij zeggen dat er uiteindelijk gedurende verschillende jaren steun en financiering is gegeven vanuit verschillende kanalen van de Vlaamse overheid. Ik heb geprobeerd om alle informatie te verzamelen om jullie een volledig overzicht te kunnen geven. Ik heb dus informatie opgevraagd bij onder andere ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en andere overheidsinstellingen.

Ik kan natuurlijk geen uitspraken doen over vennootschappen waar de Vlaamse overheid totaal geen zeggenschap over heeft. Ik beschik trouwens over weinig informatie over dat onderwerp, namelijk dezelfde informatie die jullie lezen in de krant. Zo zijn er onder andere Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM), Dexia, Belfius, DG Infra en de Vlaamse Energieholding. Voor de volledigheid wil ik zeggen dat de Vlaamse Energieholding niet het Vlaams Energiebedrijf is dat we hier hebben opgericht, maar iets anders.

Tussen 2003 en 2012 is er ongeveer 15 miljoen euro aan subsidies, dus rechtstreekse financiële steun, toegekend aan Electrawinds. Dat is via verschillende instrumenten gebeurd binnen het Agentschap Ondernemen. Zo is er een strategische investerings- en opleidingssteun toegekend. Het gaat ook over ecologiesteun, groeipremie en expansiesteun. Van die 15 miljoen euro is uiteindelijk tot op heden 11,8 miljoen euro aan het bedrijf uitbetaald door het Agentschap Ondernemen. Op 17 juni 2011 werd er een strategisch investeringsdossier goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dat was een beslissing van de Vlaamse Regering, maar alle andere beslissingen werden genomen binnen de delegatie bevoegdheden door de minister van Economie. De uitbetaalde steun, dus 11,8 miljoen euro, kunnen we opsplitsen: 4 miljoen euro ecologiesteun, 400.000 euro groeipremie, 575.000 euro strategische steun en 6,75 miljoen euro expansiesteun. Van die uitbetaalde steun is uiteindelijk 1,87 miljoen euro toegekend in deze legislatuur en 9,9 miljoen euro tijdens de vorige legislaturen.

De tweede categorie subsidies valt binnen mijn eigen bevoegdheidsdomein Renovatie en Technologie. Electrawinds kreeg tussen 2005 en vandaag steun voor drie projecten. Er is het lopende project FlanSea, een consortium van negen partners waar Electrawinds deel van uitmaakt, naast andere bedrijven zoals DEME. Zij hebben een onderzoeksproject lopen rond golfenergie. Die steun werd toegekend op 16 december 2010. De totale maximale steun aan Electrawinds zelf is in dit verband 185.000 euro.

In 2005 en 2007 zijn er vanuit Innovatie twee haalbaarheidsstudies gesteund: één over de biomassacentrale van Electrawinds voor een bedrag van 27.000 euro, en één over Electrawinds West-Vlaanderen voor een bedrag van 20.000 euro.

Ik geef u een chronologisch overzicht van de rechtstreekse overheidssteun via investeringen en van de beslissingen daaromtrent. Ik wil u eraan herinneren dat we de regel aanhouden dat we in dit parlement geen vragen behandelen over de investeringsbeslissingen van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (Gimv). Daar is een reden voor. Het is een beursgenoteerd bedrijf waarin de overheid een belang van 27 procent heeft en dat voor 73 procent in private handen is. De overheid heeft wel een aantal bestuurders, maar die zijn in de minderheid. Er is zeker en vast een belangrijke bevoegdheidsdelegatie naar de directie. We willen de investeringsbeslissingen van Gimv niet in het parlement ter discussie stellen omdat we Gimv niet in gevaar willen brengen en we beperkte zeggenschap hebben. Ik heb me daaraan gehouden.

Ik geef u zoveel mogelijk informatie. In december 2008 verstrekte Gimv-XL een achtergestelde lening met warrant aan Electrawinds voor een bedrag van 25 miljoen euro. Gimv was toen de eerste overheidsgerelateerde investeringspartner die een beslissing nam.

Het Gimv-XL-fonds heeft een grootte van 609 miljoen euro. Ze investeren in grotere bedrijven. Gimv en de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) hebben een engagement van 185 miljoen euro in diverse bedrijven. Meer dan de helft daarvan is afkomstig van private investeerders. Het Gimv-XL fonds wordt op een autonome wijze beheerd door Gimv en de investeerders. We zijn via VPM vertegenwoordigd in de toezichtsraad die moet toezien op de correcte naleving van de fondsvoorwaarden.

PMV komt in het spel in juni 2009, aan het einde van de vorige legislatuur. Toen kreeg ze de vraag van een Vlaamse ondernemer om een deel van de aandelen in Electrawinds NV over te kopen van Windpark NV. De betrokken ondernemer had de uitkoop van een buitenlandse partner, 3E, eerst gefinancierd met bankleningen, maar in volle financiële crisis wilden de banken deze financiering niet langer aanhouden. De ondernemer ging op zoek en kwam aankloppen bij PMV om deze financiering over te nemen. Om dit bedrijf in een voor onze regio strategische sector als hernieuwbare energie in Vlaamse handen te houden, heeft PMV haar rol gespeeld en die beslissing genomen.

Ik hoor u al opperen dat PMV er in de toekomst voor moet opteren om geen minderheidsparticipaties te nemen, en enkel meerderheid mag verwerven. Ik wil er u op wijzen dat dit een vergaande strategiewijziging zou inhouden. We hebben er met betrekking tot het Vlaams economisch overheidsinstrumentarium altijd voor gekozen om private investeerders te ondersteunen en pas op te treden als de private markt het niet wil doen. Daarom is PMV in 2009 in het Electrawindsdossier opgetreden.

Het functioneren van onze investeringsmaatschappijen staat onder controle van het Rekenhof. De spelregels worden vastgelegd in het decreet betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid van 7 mei 2004. Dit decreet bepaalt dat de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid privaatrechtelijk vormgegeven agentschappen zijn die extern verzelfstandigd zijn.

Dat komt erop neer dat ze een eigen raad van bestuur hebben en zich tot het Vlaamse Gewest, tot de regering, tot dit parlement verhouden zoals een privébedrijf zich tot zijn aandeelhouders verhoudt. In uitvoering van dit decreet sloot de Vlaamse overheid dan ook

een samenwerkingsovereenkomst af met PMV, waarin de autonomie van deze investeringsmaatschappij expliciet wordt bevestigd.

Een van de drie activiteiten die PMV op basis van deze samenwerkingsovereenkomst mag ontwikkelen, is het nemen van autonome investeringsbeslissingen. Artikel 8 van deze samenwerkingsovereenkomst bepaalt dat de raad van bestuur de strategie en het investeringskader bepaalt voor de autonome investeringsactiviteiten, dat hij daarbij een marktconform rendement nastreeft en een investeringsbeleid voert rekening houdend met de maatschappelijke noden en baten. Dit artikel bepaalt ook dat de raad van bestuur, of de vennootschapsorganen of investeringscomités waaraan die beslissingsbevoegdheid heeft gedelegeerd, autonoom beslist of hij middelen onder de vorm van kapitaal of een eigen vermogen of achtergestelde leningen gaat inbrengen.

Ter aanvulling daarop heeft de raad van bestuur van PMV ook een corporategovernancecharter aangenomen, waarin het bestuursmodel eigenlijk verder wordt beschreven. Paragraaf 4, punt 1 daarvan beschrijft ook duidelijk de rol van het Vlaamse Gewest als aandeelhouder. Die rol houdt in dat de minister niet betrokken mag zijn bij het dagelijks beheer en de ondernemingen de volledige operationele autonomie moet gunnen, dus ook op het vlak van de investeringsbeslissingen.

De voorzitter: Minister, kunt u afronden?

Minister Ingrid Lieten: Ik zal nog even de investeringen overlopen. Dat is waardevolle informatie. Ik zou dat wel willen doen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: U kunt een toelichting geven, en het is natuurlijk niet aan mij om te zeggen wat de regering moet zeggen ...

Minister Ingrid Lieten: Absoluut niet.

De voorzitter: Dit wordt echter heel detaillistisch. Ik veronderstel dat de mensen die een uiteenzetting zullen houden, ook al weten welke investeringen de respectieve betrokkenen hebben gedaan. Ik stel dus voor dat u afrondt.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, met alle respect, ik denk dat de mensen hier alleen maar informatie hebben uit de kranten, en ik probeer nu iedereen duidelijk te informeren. *(Rumoer)*

Daarnaast is het debat open voor iedereen, zo lang en zo breed als het hoort. Ik zal het dus kort houden.

De voorzitter: Minister, ik vraag alleen maar dat het parlement zijn visie zou kunnen geven op deze kwestie.

Minister Ingrid Lieten: Absoluut.

De voorzitter: Dan kunt u daar straks natuurlijk nóg op inspelen. Ik vraag u dus eigenlijk gewoon dat u uw toelichting zo kort mogelijk zou houden, alstublieft.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik geef geen visie. Ik zal de toelichting kort houden, en ik heb tot nu toe alleen feiten gegeven. Ik ga verder over de feiten.

De voorzitter: Ik ben op tijd begonnen, om 14 uur. Het is al bijna 14.20 uur. Ik vraag gewoon dat u het kort zou houden. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Van Malderen, tot nader order leid ik nog altijd deze vergadering. Ik vind dat dit ook op tien minuten kan worden meegedeeld. Dan kan het parlement zijn mening formuleren, en dan kan de minister daar perfect een repliek op geven. Tot middernacht wat mij betreft. Daar heb ik geen probleem mee.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik kan u alleen maar bijtreden. Natuurlijk laat het reglement toe dat de regering eerst een mededeling doet, een toelichting geeft, maar dit is geen mededeling meer. Dit is geen toelichting meer.

Minister, u bent hier al aan het anticiperen op vragen die zelfs nog niet zijn gesteld. U bent hier bezig een heel verhaal te brengen dat u net zo goed had kunnen brengen na de uiteenzettingen van al die parlementsleden die hierover het woord hebben gevraagd, zodat dit is uitgemond in een actualiteitsdebat. U bent aan het anticiperen op wat het parlement eventueel – eventueel – te vragen heeft.

Dat is echt geen manier van doen. De voorzitter vraagt u bondig te zijn. U zegt dat u gewoon doorgaat. U bent inderdaad al twintig minuten bezig. Ik zou zeggen: ga naar uw plaats, luister naar wat het parlement te vertellen heeft en kom dán uw verhaal doen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Collega's, even ter verduidelijking, ik pas gewoon het reglement toe. Anders zou u me misschien verdenken van autoritair optreden. Het is altijd goed het reglement te kennen. Ik lees even voor uit het reglement: "Aan de leden van de regering en de verslaggevers moet het woord worden verleend wanneer zij het vragen." Dat staat zelfs in de bijzondere wet. Het reglement vervolgt: "De voorzitter kan hun vragen te besluiten als hij oordeelt dat de plenaire vergadering voldoende is ingelicht." Ik meen dat het op dit moment geen zin heeft om heel veel details te geven. De minister kan daar straks op inspelen. Minister, ik vraag u dus om zo snel mogelijk af te ronden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik had de indruk dat het het debat ten goede zou komen indien ik op voorhand enkele feiten zou meegeven, maar sommigen hebben daar blijkbaar geen behoefte aan. Ik zal mijn betoog kort vervolgen en afronden.

Ik zou u nog informatie kunnen geven over de beslissingen van de raad van bestuur van PMV. Blijkbaar wil het parlement dat later horen. Ik wil er nog aan toevoegen dat naast de subsidiesteun en de beslissingen van PMV er ook een bijdrage is geweest vanuit Gigarant, waarbij Electrawinds een waarborg kreeg toegekend.

Voorzitter, ik wil eindigen met te zeggen dat ik heel graag alle discussies hierover wil behandelen, dat ik dat doe met de informatie die ik heb gekregen, en dat ik uitkijk naar het debat, dat – hoop ik – niet alleen zal gaan over enkel het dossier Electrawinds maar ook over onze investeringspolitiek en over de manier waarop de Vlaamse overheid daar verder mee wenst om te gaan. Ik luister graag naar de mening van het parlement.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord. Mijnheer Penris, u hebt zeven minuten.

De heer Jan Penris: Voorzitter, zeven minuten is niet veel.

Minister, het dossier Electrawinds is kenschetsend voor hoe we de laatste jaren, parlementair gesproken, met het economisch overheidsinstrumentarium zijn omgegaan. Ik kan me niet herinneren dat hierover al ten gronde grote debatten werden gevoerd. Hoe gaan wij om met PMV? Hoe gaan wij om met Gimv?

Minister, uzelf hebt daar al eens uw mening over gegeven, en wel op 7 november 2013 in uw antwoord op een vraag van de heer Bothuyne. Ik citeer: "PMV en Gimv zijn investeringsmaatschappijen die een heel grote operationele autonomie hebben. Ik heb me nooit gemoeid met de opportuniteitsbeoordelingen van de raden van bestuur van PMV en van een beursgenoteerd bedrijf zoals Gimv. Dat is niet de taak van een minister, en dat zal ik ook nooit doen. De beleidsdoelstellingen zijn dat de middelen worden besteed in functie van de krijtlijnen die in de beheersovereenkomst en in de oprichtingsdecreten staan. Het is aan de raad van bestuur om ze dagelijks toe te passen. Ik heb er tot nader order alle vertrouwen in dat de raad van bestuur van PMV enerzijds en de raad van bestuur van Gimv anderzijds het maximale doen om de belangen van hun vennootschap te waarborgen. Het is ook hun wettelijke taak om dat te doen. Als ze daarover met elkaar gesprekken voeren en proberen om

zo tot een win-win te komen, dan is dat uiteraard een eigen inschatting die ze moeten maken.”

Daarmee moesten we het toen stellen, nietwaar mijnheer Bothuyne? Het is duidelijk dat de besluitvorming binnen die organen met een probleem wordt geconfronteerd. Want wie zijn de bestuurders in PMV? Die mensen worden aangesteld door ons, door het Vlaamse Gewest. Ze zijn bekend: Clair Ysebaert, voorzitter, liberaal en onder meer gewezen kabinetschef van Guy Verhofstadt; Greta D'hondt, gewezen CD&V-kamerlid; de Antwerpse N-VA-schepen Koen Kennis; de gewezen N-VA-woordvoerder Jeroen Overmeer; Raf Suys, kabinetschef van minister-president Peeters; en uw eigenste kabinetschef Patrick Verjans. De secretaris-generaal van een van de departementen van de Vlaamse administratie en de voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad wens ik qua politieke kleur buiten beschouwing te laten.

Welke rol speelt PMV ten aanzien van Electrawinds? We zullen dat straks of misschien later nog ten gronde mogen vernemen. Maar, minister, ik ben van plan om hierover verdere initiatieven te nemen. Waarom zijn er mensen in PMV die zich de voorbije jaren op sleeptouw hebben laten nemen door het bestuur van Electrawinds? Ik stel de vraag. De heer Vande Lanotte, sp.a, stelt dat de groenestroombedrijven het vandaag moeilijk hebben, onder andere door externe factoren zoals de marktprijzen.

Heel merkwaardig om dat te mogen optekenen uit de mond van een socialist. Voornamelijk omdat we weten dat het net sp.a was, zijn en uw partij, die het voorbije decennium dé promotor was, minister, van groene stroom en het groenestroombeleid in Vlaanderen. Maar Vande Lanotte zei gisteren ook dat een belangrijke oorzaak voor de moeilijkheden het feit is dat de aandeelhouders niet meer op één lijn zitten. Wel, minister, PMV is een aandeelhouder – weliswaar een kleine – en speelt een rol in het initiatief van het investeringsconsortium rond Duco Sickinghe.

We stellen vast dat mensen van PMV niet meer op één lijn zitten met de historische aandeelhouders. Het jaarverslag van PMV van 2012 stelt met betrekking tot de beursgang van Electrawinds van vorig jaar : “De aandelen van Electrawinds nv werden omgeruild in aandelen van het beursgenoteerde ECTSE, inmiddels Electrawinds SE genoemd. PMV beschikt over een verkooprecht op de aandelen Electrawinds SE met een minimaal gegarandeerd rendement. Omwille van dit verkooprecht is men van oordeel dat er geen indicatie is van duurzame waardevermindering op de oorspronkelijke aanschafwaarde.” Vandaag, minister, tenzij u mij tegensprekt, is er wel een duurzame waardevermindering en dreigen PMV en Gimv samen te verliezen.

Minister, u ervan afmaken met de houding ‘you lose some, you win some’ kan in dit dossier niet. De vraag is hoe wij als Vlaams Parlement omgaan met de investeringsmaatschappijen waarin wij overheidsmiddelen hebben gestopt, in het geval van PMV zijn wij zelfs voor 100 procent aandeelhouder. Op 8 augustus 2011 werd de nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en het Vlaamse Gewest ondertekend, ter vervanging van de vorige versie uit 2003. Gisteren was die samenwerkingsovereenkomst nergens te bemachtigen op het net, ook niet via de databank DORIS, voorzitter. Ik hoop dat we in dergelijke documenten inzage zullen krijgen.

We hebben, minister, een probleem met betrekking tot informatie. Vandaag kunt u wel stellen dat u openheid wilt geven in het debat. Maar ik denk, voorzitter, in alle eerlijkheid en objectiviteit, dat dit parlement in dit dossier nood heeft aan een onderzoekscommissie, die alles wat het dossier Electrawinds aanbelangt ten gronde kan en mag uitspitten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, u komt als een consultant naar voren. De meeste consultants komen ongevraagd, u ook. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Wilt u dat ik begin met de reactie op de heer Penris?

Mijnheer Penris, ik begrijp uw betoog, maar we moeten voorzichtig zijn. Het is duidelijk dat dit dossier een voorbeeld is van staatskapitalisme, lees: socialistisch staatskapitalisme. Ik ken enkele van de bedrijven als PMV en Gimv. Meestal maken die mensen, wanneer het over dossiers gaat van een privé-ondernemer, hun huiswerk wel degelijk en grondig. In die gevallen komen ze nooit tot het ter beschikking stellen, allemaal samen dan nog, van pakweg 116 miljoen euro aan een bedrijf dat ettelijke jaren later nog altijd maar 112 miljoen euro omzet realiseert. Dat is duidelijk de politieke hand, die de managers binnen die organisaties heeft overspeeld. Dat is de kern van de zaak. Als we nu in een commissie het onderzoek richten op de executives, zijn we verkeerd bezig. Het is overduidelijk waar de verantwoordelijkheid zit, bij minister Vande Lanotte zelf en bij niemand anders.

De heer Jan Penris: Mijnheer Sabbe, ik volg u voor een stuk, maar laat ons, in al onze wijsheid als parlementsleden, onderzoeken wat we te onderzoeken hebben. Ik wil eenieder met de beschuldigende vinger wijzen, maar ik vind dat we enkel mogen afgaan op de feiten die we kennen en zouden kunnen kennen.

En daarom, voorzitter, zullen wij een initiatief aankondigen dat een formele onderzoekscommissie opricht in dit parlement om alle dingen die we in dit dossier mogen en moeten kennen, te kennen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, het verhaal van Electrawinds is momenteel een bijzonder triestig verhaal: opgericht in 1998 en bedoeld om groene energie te ontwikkelen, gaat het bedrijf vandaag gebukt onder een berg schulden. Het is vandaag – dat is belangrijk om te zeggen – nog geen afgelopen verhaal. Onderhandelingen zijn nog steeds lopende. Dit gegeven en het feit dat het om een beursgenoteerd bedrijf gaat, verplichten ons – dat wisten we – om in dit debat een zekere voorzichtigheid aan de dag te leggen.

Het gaat hier immers niet alleen om de aandeelhouders en de schuldeisers alleen, want laten we niet vergeten dat dit bedrijf ook enkele honderden mensen tewerkstelt, waaronder alleen al een vijftigtal in mijn regio. In het bijzonder voor die mensen zijn het bange dagen. Het gaat hier over jobs. We moeten dan ook durven te hopen dat er alsnog een degelijke oplossing uit de bus komt.

Toch is het noodzakelijk om hier in het halfroond een debat over deze problematiek te voeren. Het is ondertussen immers al voor iedereen duidelijk geworden dat de verschillende overheden de afgelopen jaren bijzonder veel geld in het bedrijf hebben geïnvesteerd. Wij, parlementsleden, moeten daar vragen over stellen. Dat is onze plicht.

En ja, het is opvallend dat er effectief diverse publieke instellingen in dit project zijn gestapt. En ja, we weten dat een huidig minister ooit voorzitter was van de raad van bestuur. En ja, velen vermoeden dat er toch wel flink gelobbyd werd om maximale steun voor het bedrijf te verzamelen. We moeten daar niet flauw over doen, maar het probleem vandaag is niet die steun op zich, maar wel het feit dat er overheidsgeld werd gestopt in een bedrijf dat er klaarblijkelijk niet in is geslaagd om een financieel gezonde onderneming op touw te zetten.

Is het slecht management, grootheidswaanzin, de economische crisis, gewijzigde stroomprijzen of een falend groenestroombeleid dat voor de gigantische schuldenberg heeft gezorgd? Waarschijnlijk ligt de oorzaak in een combinatie van diverse factoren. En ook de bijzonder complexe structuur van de groep rond Electrawinds en haar aandeelhouders en investeerders zal waarschijnlijk niet hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van een performant bedrijf. We vragen ons dan ook terecht af of de investeringsvehikels van de overheid deze malaise niet konden zien aankomen of inschatten.

In hoeverre werd aan alle juiste parameters voldaan om de publieke middelen effectief te investeren, minister? Het bedrag is natuurlijk niet min. We hebben het al gehoord. Het gaat

om vele tientallen miljoenen overheidssteun, waarvan een aanzienlijk deel afkomstig is van instellingen die onder de bevoegdheid van deze Vlaamse Regering vallen. Ik meen dat we het in dit debat, hier in het Vlaams Parlement, dan ook specifiek moeten hebben over die investeringen. Het debat vandaag, voorzitter, dient om klaarheid te brengen in een wel zeer complexe en niet-transparante materie. We hopen, mevrouw de minister, straks van u klaarheid te krijgen.

Collega's, laten we de Vlaamse steun eens even onder de loep nemen. De Vlaamse investeringsmaatschappij PMV zou eind juni 2009 beslist hebben om voor 25 miljoen euro te investeren, waarvan 15 miljoen in de vorm van aandelen en 10 miljoen in de vorm van achtergestelde leningen. Blijkbaar zou ondertussen al voor 1,3 miljoen euro aan aandelen opnieuw zijn verkocht, wat het huidige investeringsbedrag op 23,5 miljoen euro brengt. PMV is uiteraard voor 100 procent een dochter van de Vlaamse overheid, met een rechtstreekse lijn tussen het bestuur van PMV en de Vlaamse Regering. En dus, minister, zou u ons moeten kunnen vertellen waarom PMV in Electrawinds een interessant investeringsproject zag.

Ook de beursgenoteerde investeringsmaatschappij Gimv, waarin de Vlaamse overheid deels participeert, stelde via een fonds middelen beschikbaar. We lezen echter ook dat Gimv ondertussen al 12,1 miljoen euro aan intresten en vergoedingen zou hebben ontvangen. Daarbovenop heeft Gimv samen met Belfius via het fonds DG Infra+ ook nog eens voor een lening van 15 miljoen euro gezorgd. Natuurlijk gaat het bij Gimv en DG Infra+ niet over 100 procent overheidsbedrijven.

Dan is er Gigarant, dat wel in handen van de Vlaamse overheid is. Het staat garant voor ongeveer 6,6 miljoen euro aan leningen. Ten slotte is er nog de specifiek Vlaamse steun, onder meer via het Agentschap Ondernemen, goed voor zo'n 6,2 miljoen euro.

Minister, dit kluwen van overheidsvehikels en investeringsmaatschappijen waarin de overheid participeert, in een context van problemen bij Electrawinds, mag geen aanleiding zijn om het belang van investeringsmaatschappijen en economische stimulansen onderuit te halen. Dat is duidelijk. En ja, we moeten ook allemaal eerlijk durven te erkennen dat aan investeren steeds risico's zijn verbonden. Als wij alleen nog mogen investeren in iets waarvan we 100 procent zeker zijn dat het lukt, dan zijn vehikels als PMV en Gigarant compleet overbodig. Daar mag het debat dus zeker niet toe herleid worden.

Collega's, we moeten wel kritisch zijn. En het is vooral het mislukken van de reddingsoperatie van de afgelopen weken die wat dat betreft heel wat ogen heeft doen opengaan. Want waarom werd het herkapitalisatieplan van ongeveer 47,2 miljoen euro, dat het consortium op tafel had gelegd, niet aanvaard? Het verlies van de controle door sommigen? De soap van de afgelopen week heeft in feite aangetoond dat het niet normaal is dat de overheid zoveel investeert, maar tegelijk weinig heeft te vertellen. Welke inspraak hebben wij?

Het dossier is bovendien bijzonder wazig. Wij zijn kleine aandeelhouders in het Luxemburgse moederbedrijf Electrawinds SE. Het gebrek aan inspraak moeten we toch fundamenteel in vraag durven te stellen.

Maar de belangrijkste vraag voor u, minister, is dat u voor ons en voor de Vlamingen duidelijkheid schept over de echte risico's die wij lopen. Want aan cowboyverhalen heeft niemand een boodschap. We weten hier allemaal dat op leningen ook rente wordt betaald. We weten hier allemaal ook dat voor garanties door Gigarant een vergoeding moet worden betaald. Dit moet in kaart worden gebracht. Hoeveel van de ongeveer 100 miljoen euro aan aangewende Vlaamse middelen werd al gerecupereerd? Hoeveel geld dreigen wij nog te verliezen? Wat zijn de mogelijke scenario's? PMV blijkt over een putoptie te beschikken. Hebt u informatie in welke omstandigheden die zou worden gelicht? We lezen en horen ook dat sommige schuldeisers over meer privileges dan anderen beschikken, zodat ze een claim

kunnen leggen op bepaalde bezittingen van Electrawinds. Geldt dit ook voor de Vlaamse investeringsgroepen?

Ik besluit. Het is een moeilijk dossier, maar we verwachten van u opheldering in deze complexe zaak. De Vlaamse belastingbetaler heeft het recht om duidelijk te weten wat met publieke middelen gebeurt. U moet die duidelijkheid verschaffen, zonder daarbij de lopende onderhandelingen in gevaar te brengen.

Tot slot, voorzitter, wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om een oproep tot de huidige bestuurders en aandeelhouders te richten. Een oproep opdat ze hun verantwoordelijkheid zouden nemen. Het is schandelijk te moeten lezen dat allerlei intriges en achterhoedegevechten een degelijke oplossing zouden belemmeren, zeker als we weten hoeveel overheidsmiddelen in dit bedrijf werden geïnvesteerd. Het zou van een minimum aan respect voor de belastingbetaler getuigen mochten de huidige decision makers hun trots opzijzetten en voor een degelijke oplossing kiezen, in het belang van het bedrijf en van iedereen die er werkt. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: Voorzitter, minister, collega's, ik neem het risico op een rechtszaak erbij, want ik wil enkele zaken hier heel duidelijk stellen. Het dossier Electrawinds komt neer op laster en eerroof ten nadele van de hele groene-energiesector. Het mismanagement in één bedrijf werpt zijn schaduw op de hele sector.

Dat is geen persoonlijke aanval op deze of gene politicus, maar wel op bedenkelijke en ondoorzichtige constructies waar opnieuw de belastingbetaler en de gewone spaarder de dupe van worden. In die omstandigheden mag het Vlaams Parlement toch vragen stellen. Of niet? Dat is zeker zo omdat de Vlaamse Regering zelf heel wat miljoenen euro's in dit bedrijf investeerde. Wees wel gerust, minister: mijn uiteenzetting is nagelezen door een advocaat, en hij heeft mij groen licht gegeven.

Het dossier gaat in essentie over de controle op de besteding van Vlaams belastinggeld voor de Vlaamse Regering. Groen vindt investeringen in de opkomende groene economie zeer belangrijk. We erkennen dat investeringen in nieuwe technologieën altijd risico's inhouden. Het verleden toont evenwel aan dat de controle op de besteding van het belastinggeld en op het management zeer strak moet zijn.

Hebben CD&V, sp.a en de N-VA dan geen lessen getrokken uit eerdere drama's? Ondanks een sterk basisproduct is Lernout & Hauspie aan een irrealistische groeistrategie ten onder gegaan, met grote schade voor kleine spaarders tot gevolg. Met het faillissement van Alfacam zijn heel wat publieke middelen verloren gegaan. De Vlaamse Regering en haar vehikels hebben een waanzinnig groeiscenario gevolgd.

Het dossier van Electrawinds roept dan ook heel wat vragen op over de rol van de Vlaamse Regering. Waarom heeft de Vlaamse Regering tussen 2009 en nu, maar eigenlijk ook voordien, met behulp van allerlei instrumenten meer dan 100 miljoen euro in een enkel bedrijf geïnvesteerd?

Minister, u hebt daarnet een aantal instrumenten opgelijst. In de commissie zijn hierover al vragen gesteld. We hebben zelf moeten puzzelen. We hebben de informatie zelf bij elkaar moeten brengen. Ik vind het onbetamelijk dat u vandaag de openheid wilt geven waar we in de commissie al weken om vragen. Het Vlaams Parlement moet nu zelf puzzelen om een volledig en correct beeld te krijgen van de diverse geldstromen die langs investeringsmaatschappijen, waarborgen, aandelen, achtergestelde leningen, strategische investeringssteun en innovatiemiddelen vanuit Vlaanderen naar Oostende zijn gestroomd.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Rzoska, ik wil de discussie op alle fronten voeren. Wat ik echter absoluut niet neem, is dat u me verwijt dat ik het Vlaams Parlement niet over alles zou hebben geïnformeerd. Ik heb op alle vragen van de commissieleden correct geantwoord. Nu

hebben opeens heel veel mensen interesse in dat dossier. Dat was de voorbije jaren minder het geval. Daar kan ik ook niets aan doen. Ik heb alle me gestelde vragen duidelijk beantwoord. Ik zal dat vandaag ook doen. Ik ben trouwens begonnen met alles nog eens op een rijtje te zetten. Ik pik het niet dat u me ervan tracht te beschuldigen informatie achter te houden. Dat neem ik niet. (*Applaus bij sp.a*)

De heer Björn Rzoska: Minister, ik roep u op eens naar alle door commissieleden gestelde vragen om uitleg en schriftelijke vragen te kijken. De antwoorden zijn in zeer omfloerste bewoordingen gegeven. U bent begonnen met de stelling dat u alle informatie vandaag eens hebt samengebracht. Dat is nu net wat het Vlaams Parlement al maanden vraagt. Die samengebrachte informatie komt vandaag naar boven. Ik stel vast dat het Vlaams Parlement de puzzel zelf moet leggen en zelf moet ontdekken wie wat heeft geïnvesteerd. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: Mijnheer Van Malderen, de heer Rzoska geeft minister Lieten een antwoord. Als hij klaar is, krijgt minister Lieten opnieuw het woord. Daarna kunt u het woord krijgen. De heer Bothuyne knipt echter ook al een half uur met zijn vingers.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Rzoska, ik wil de polemiek niet verder voeren. Ik heb mijn mening gegeven. Ik heb alle vragen van de commissieleden beantwoord. Dit geldt ook voor bijkomende vragen die zijn gesteld. Ik daag u uit de vragen op te lijsten waarop ik volgens hen niet heb geantwoord.

Ik heb steeds mijn best gedaan om openheid te verschaffen. Ik ben deze middag trouwens begonnen met in dit halfrond alles nog eens op een rijtje te zetten. U kunt me er dan ook niet van verdenken informatie achter te houden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, ik wil kort reageren op de woorden van de heer Rzoska. Ik heb vastgesteld dat hij zich sinds deze week, nu het dossier in de media komt, profileert als een specialist met betrekking tot het dossier Electrawinds. Ik feliciteer hem hiervoor.

Er worden echter al veel langer vragen over dit dossier gesteld. Er is al veel eerder duidelijk uitleg gegeven. De mensen die het wilden weten, konden alles duidelijk lezen in de antwoorden van de minister op de vragen om uitleg van de heer Vereeck, de heer Verstreken en mezelf. Naar aanleiding van een vraag om uitleg die ik in de commissie heb gesteld, is vorige maand nog meer dan een half uur over het dossier Electrawinds gesproken. Diegenen die het dossier wilden kennen, konden het ook kennen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de vorige spreker.

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Van Malderen, dat verbaast me.

Mijnheer Bothuyne, u hebt het over profilering. Ik wil er met alle respect op wijzen dat u twee weken geleden hier zelf een actuele vraag over Electrawinds hebt gesteld. Blijkbaar waren een aantal zaken in verband met het dossier Electrawinds u nog niet duidelijk. Blijkbaar had u geen antwoord op al uw vragen gekregen. (*Applaus bij Groen, Open Vld, het Vlaams Belang en LDD*)

Indien u een persoonlijke aanval wilt inzetten omdat ik hier nog maar elf maanden zit, meld ik u dat ik mijn job als parlementariër doe, elf maanden of niet. Indien dat nodig is, ga ik met betrekking tot een dossier tot op het bot. (*Applaus bij Groen, het Vlaams Belang en LDD*)

De heer Robrecht Bothuyne: Mijnheer Rzoska, ik wens u daar heel veel succes mee. Alleen wil ik niet dat u insinueert dat dit parlement dit dossier niet al veel langer opvolgt en al heel wat informatie heeft. Uiteraard evolueert het dossier en is het logisch dat een

volksvertegenwoordiger zoals ikzelf, en blijkbaar vanaf nu ook u, hier steeds meer vragen over stellen. We doen allebei ons werk, laten we dit ook allebei respecteren.

De heer Björn Rzoska: Dan hoop ik dat u straks mijn conclusies mee onderschrijft.

De spreiding over verschillende financieringskanalen heeft vooral één belang gediend: de totale geldstroom – meer dan 100 miljoen euro vanuit Vlaanderen, 160 miljoen euro als we alle middelen samentellen – maskeren. Vandaag kunnen specialisten nog steeds het volledige plaatje niet leggen. Er wordt gegoocheld met cijfers dat het een lieve lust is. Minister, ik roep u op om nu eindelijk duidelijkheid te verschaffen. Wat is het totaalbedrag van de belastingbetaler dat de Vlaamse Regering aan Electrawinds heeft gegeven? Waarop werd het ingezet en vooral, tegen welke voorwaarden? De belastingbetalers hebben vandaag recht op 100 procent transparantie.

Minister, als Electrawinds de afgelopen jaren – ik heb wel degelijk mijn job gedaan, mijnheer Bothuyne – ter sprake kwam in dit parlement, hebben u en uw collega's verschillende keren gezegd, ook vandaag nog: "Let op, beursgenoteerd bedrijf: daarover kunnen we niet te veel zeggen wegens de mogelijke impact op de beurskoersen."

Minister, u trekt ook telkens uw paraplu open onder het mom van autonome werkingen van verschillende Vlaamse investeringsmaatschappijen, hun investeringsteams en de betrokken raden van bestuur. Ik ga niet dieper in op de lijst van namen die hier al zijn genoemd.

Dat is de kern. U weet dat u die paraplu vandaag niet meer kunt opentrekken. Uw eigen kabinetschef, die van minister-president Peeters, zoveel mensen met een politieke kleur zijn betrokken bij ParticipatieMaatschappij Vlaanderen en eigenlijk ook bij Gimv.

Collega's, de onderste steen in dit dossier moet naar boven.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer Rzoska, u probeert nu al een tijdje – met wisselend succes – een ongelooflijke schandaalsfeer te creëren rond het drama dat dit moeilijke dossier voor heel wat gezinnen is. U zegt dat de onderste steen naar boven moet. Dan schernt u met namen, net als de heer Penris, van leden van de raad van bestuur.

U hebt dit dossier recent ontdekt. Ik verwijs u toch naar het corporate governance charter van 31 augustus 2011, waarin alle vragen die u stelt, worden beantwoord. De mensen in de raad van bestuur zetten de strategische koers van PMV uit, de dossierbeheerders, die niet door de politiek zijn aangesteld en dus geen politieke bindingen hebben, behandelen de individuele dossiers. Wij, net als de minister, hebben evenveel recht als iedereen om het jaarverslag van PMV te bekijken. Dat is waar de bestuurders zich mee bezighouden. Dat zijn de grote lijnen.

Mijnheer Rzoska, we willen nu toch echt niet terug naar de tijd van de Boelwerf. We komen uit dezelfde streek, we weten welk drama daar is gebeurd door een systeem te vinden waarbij de politiek rechtstreeks intervenieerde in de economie, rechtstreeks beslissingen nam ten gunste of ten ongunste van bedrijven. We weten allemaal waartoe dit heeft geleid: naar een ongelooflijk pijnlijk faillissement, dat een hele streek heeft ontregeld, waar ongelooflijk veel belastinggeld werd verspild en waar nadien ministers op de strafbank van een onderzoekscommissie mochten gaan zitten, waarna ze wijselijk hebben besloten: nie wieder, dat doen we niet meer, we zetten hier schotten tussen. Die schotten wilt u opheffen. U gaat terug naar de politieke prehistorie.

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Van Malderen, u geeft een helemaal verkeerde conclusie van wat ik eigenlijk bedoel. U geeft een argument om geen rechtstreekse steun meer te geven. Wel, wat u vandaag doet, is onrechtstreekse steun geven. Misschien zal het gevolg hetzelfde zijn: dat veel mensen hun job zullen verliezen, dat heel wat spaarders hun geld kwijt zijn. Er is een andere methodiek toegepast, maar de finaliteit is dezelfde. Er dreigen op dit moment alleen maar verliezers te zijn in dit dossier.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Van Malderen, ik vrees dat de schotten waarover u het hebt, niet meer zijn dan schaamlapjes om te verbergen dat de politiek misschien nog meer dan ooit tevoren zich mengt. *(Applaus bij LDD en het Vlaams Belang)*

Ik geef u een aantal voorbeelden. Belgacom is toch het bewijs dat finaal de politiek beslist wat er gebeurt. Ook bij de NMBS heeft de politiek al die jaren de benoemingen gedaan, met het gevolg dat de treinen later komen dan ooit tevoren. Ook dit dossier is er. Ik ken geen enkel dossier in de privésfeer waar men erin slaagt om 160 miljoen euro los te peuten van de overheid, los van de groenestroomcertificaten, nog eens 160 miljoen euro, en waarvan er niet eens is bewezen wat de privéaandeelhouder er heeft in gestoken. Als we proberen te achterhalen wat de privéaandeelhouder er heeft in gestoken, dan komen we enkel aan een amalgaam van een aantal zaken, onder andere ook met die groene cvba die ertussen zit. Het is duidelijk dat de politiek de agenda heeft bepaald en dat de schotten waar u het over hebt, zolang sp.a een vinger in de pap te brokken heeft, imaginair zijn en niet bestaan. *(Applaus bij LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Een actualiteitsdebat betreft natuurlijk een heel concreet dossier, maar ik zou aan de heer Rzoska en een aantal anderen het volgende willen zeggen. Ik ben bijvoorbeeld als minister terechtgekomen in een onderzoekscommissie over de Boelwerf en de scheepskredieten. Het parlement heeft in 2001 radicale conclusies getrokken. We hebben gemaakt dat Gimv, die beursgenoteerd was, op een onafhankelijke manier kon besturen en dat op geen enkele manier de minister – dat was toen, geloof ik, de heer Van Mechelen – zich mengde in die dossiers. Dat was een onafhankelijke instelling die enorm veel participaties heeft genomen, goede en slechte. Uiteindelijk is Gimv een van de meest performante investeringsmaatschappijen in West-Europa geworden want ze is de internationale toer opgegaan.

Een andere zaak is PMV. Ook daar kwam vroeger de regering rechtstreeks tussen. Wij hebben een derde functie gecreëerd, een PMV die de moederholding was van onder meer Gimv. Zoals de heer Van Malderen zegt, neemt PMV eigenstandig beslissingen. Natuurlijk worden de mensen aangeduid door de politiek. Hoe zou het anders kunnen? Het gaat over overheidsgeld. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Mijnheer Penris en mijnheer Rzoska, als ik u hoor, dan moeten die onafhankelijke investeringsmaatschappijen eigenlijk worden opgedoekt en gaan we terug naar de jaren 80, toen Norbert De Batselier als minister van Economie elke woensdagmorgen de top van Gimv bij hem op het kabinet ontving en daar over alle dossiers werd beslist, rechtstreeks vanuit de Vlaamse Regering. Wilt u naar een soort van neo-etatisme gaan, in de oude zin van woord? De heer Van Mechelen en ikzelf in de jaren 90 als minister van Economie, hebben geprobeerd in de marktsector te maken dat de investeringsmaatschappijen op een onafhankelijke manier kunnen werken. Dat is natuurlijk vol risico's. Of wil Groen niet dat men nog investeert in die dingen? Of wilt u dat dat rechtstreeks gebeurt via de kabinetten en via de minister? U pleit hier voor een nieuwe vorm van etatisme, mijnheer Rzoska! *(Opmerkingen van de heer Björn Rzoska)*

De voorzitter: Mag ik vragen de tussenkomsten kort te houden, dat komt alleen maar het debat ten goede.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Van Malderen en mijnheer Van Rompuy, er is natuurlijk een verschil tussen de theorie en de praktijk. Men heeft een aantal schotten gebouwd. Dat is juist. Maar de vraag is wat die schotten waard zijn.

Minister, u hebt in uw inleiding, zoals we hadden verwacht, gezegd dat de raad van bestuur van PMV autonoom beslist over de strategische doelstellingen en dat de Vlaamse Regering

daar zich niet in mengt. Er zijn duidelijke beschotten. Wel, dat is de theorie. De praktijk is dat zowel uw kabinetschef als de kabinetschef van de minister-president en nog een aantal andere politieke figuren, daar deel van uitmaken. Dan moet u mij eens vertellen dat u geen rechtstreekse lijn hebt met uw kabinetschef en dat minister-president Peeters geen lijn heeft met zijn kabinetschef in die raad van bestuur van PMV.

De theorie is één zaak, de praktijk is wat anders. Als u dat echt onafhankelijk wilt maken, wel dan slaapt u daar uw kabinetschefs niet in. U maakt mij niet wijs dat de politiek die mensen daar niet in gezet heeft om het zelfs nog politiek aan te sturen. Er is dus een groot verschil tussen de theorie en de praktijk. Als u het echt meent, dan haalt u daar uw kabinetschef uit, want u gaat mij niet vertellen dat die u geen raad komt vragen en u niet inlicht over de dossiers die de raad van bestuur van PMV behandelt.

De autonomie van PMV waar u zich achter verschuilt, is gelet op de politieke samenstelling van de raad van bestuur van PMV, inderdaad een schijntje. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister Ingrid Lieten: Deze reactie vind ik verwerpelijk en ik zal uitleggen waarom. *(Opmerkingen van de heer Pieter Huybrechts)*

De voorzitter: Mijnheer Huybrechts, als u het woord wilt, kunt u dat vragen en dan krijgt u dat.

Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Zoals de heer Van Rompuy heeft uitgelegd, hebben wij er jaren geleden voor gekozen om die activiteiten af te splitsen en een eigen raad van bestuur aan te stellen. Ik vind dat u heel lichtzinnig omgaat met de kennis en de verantwoordelijkheid van de mensen die in een raad van bestuur zetelen, mijnheer Van Houthem. Ik herhaal dat ik dit heel verwerpelijk vind. Als men er in dit halfrond niet uitgeraakt, dan kijkt men meestal wie er in de raad van bestuur zit en probeert men een sfeer te creëren, zoals we hebben meegemaakt met het Vlaams Energiebedrijf, van 'ons kent ons' en 'dat is daar toch allemaal gevoel'.

Ik ga daar niet mee akkoord. De mensen die in de raad van bestuur deze opdracht opnemen, hebben een zware juridische en strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Zij moeten heel duidelijk handelen om de belangen van de vennootschap waarin zij zetelen, te behartigen. Die mensen doen dat allemaal met een duidelijke ernst. Het gaat dan over de mensen die daar nu in zitten en – en dan richt ik me tot Open Vld en Groen – , over de mensen die er in het verleden in hebben gezeten. Ik zal niet aanvaarden dat die mensen hier zomaar worden zwartgemaakt en in een slecht daglicht worden geplaatst. Die mensen voeren hun job en hun mandaat uit, en ik hoop dat u de correctheid hebt om daar geen negatieve sfeer rond te scheppen omdat dit u politiek goed uitkomt.

De heer Joris Van Houthem: Minister, voor alle duidelijkheid, ik twijfel niet aan de kennis en aan de ernst van de mensen die in de raad van bestuur zitten. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Dat heb ik nooit betwist. U moet me geen woorden in de mond leggen die ik niet heb gezegd. Ik zeg alleen dat u me niet moet vertellen dat die raad van bestuur zo autonoom is dat, wanneer daar kabinetschefs in zitten met hun kennis en kunde, er geen politieke contacten zijn. In dat geval speelt – en niet enkel in dit dossier – de politieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering wel degelijk. Dat is mijn punt gelet op de samenstelling van de raad van bestuur, hoe goed die mensen dan ook zijn. Als daar kabinetschefs in zitten, hoe goed en degelijk die ook zijn, dat heb ik nooit betwist, dan speelt hier wel degelijk een politieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering. U kunt zich dan niet verbergen achter de beslissing van een autonome raad van bestuur. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister Ingrid Lieten: U vergist zich volledig. Wij hebben gekozen voor een systeem van op afstand plaatsen. De regering is politiek verantwoordelijk voor de documenten die binnen

de regering en door dit parlement zijn goedgekeurd. Dat is de juridische en wettelijke praktijk en realiteit. Zo moet worden beslist op welke manier en in welke omgeving PMV als extern verzelfstandigd agentschap kan functioneren. Dat is besloten over de samenwerkingsovereenkomst die is gesloten tussen de raad van bestuur van PMV en de regering. In die samenwerkingsovereenkomst staat uitdrukkelijk dat de bestuurders autonoom beslissen en dat de minister zich op geen enkele manier mag moeien met die beslissingen. Ik daag u uit om één feit, aanleiding of bewijs te noemen waaruit u zou kunnen afleiden dat ik me op een of andere manier voor of achter de schermen zou hebben gemoeid met die beslissing. Als u dat niet kunt, dan hoop ik dat u stopt met zinloze beschuldigingen te uiten en leden van de raad van bestuur zwart te maken. (*Opmerkingen*)

De heer Bart Tommelein: Minister, u hebt zich ook tot mij gewend. Ik weet niet waarom, want ik heb de aanwezigheid van bepaalde mensen in die raden van bestuur niet in vraag gesteld. We moeten daar echter eerlijk in zijn.

Als de ministers effectief hun kabinetschefs in de raad van bestuur van PMV plaatsen, dan betekent dat dat het een doelbewuste keuze van de Vlaamse Regering is om de lijn met PMV kort te houden.

Minister, ik heb u maar één vraag gesteld. Ik beschuldig niemand. Kunt u ons, gezien de rechtstreekse lijn met PMV, vertellen waarom PMV in Electrawinds een interessant investeringsproject zag? Ik heb niet meer of minder aan u gevraagd.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik denk niet dat iemand u persoonlijk viseert. Maar als het de Vlaamse Regering menens is om schotten te plaatsen tussen de politiek en de investeringsvehikels die ze heeft gecreëerd, dan is het zinvol om er onafhankelijke bestuurders te plaatsen en geen kabinetsmensen of mensen die schatplichtig zijn aan de politiek. Dan ben je zeker dat de beslissingen enkel gebeuren op basis van ‘facts and figures’.

Ik heb het specifiek over het Electrawindsdossier. Vindt u het normaal dat 76 procent van de geldstroom dateert uit de periode dat minister Vande Lanotte voorzitter was van de raad van bestuur? 76 procent van de 116 miljoen euro is er gekomen in de 2,5 jaar van zijn voorzitterschap.

Die mensen – en ik ken ze – maken een analyse op basis van eigen vermogen, eigen inbreng en de middelen die worden ingebracht. Ik herken hier nergens een ‘verdedigbare proportie’ tussen eigen inbreng en wat de overheid via semi-overheidsbedrijven heeft ingebracht. Dat is de kern van de zaak en daarmee zijn we in dit dossier over de schreef gegaan: 116 miljoen euro inbreng via allerlei semi-overheidskanalen zonder dat er een evenredige inspanning van de privésector tegenover staat. Dat doet men in een normaal dossier niet. Dit dossier beantwoordt op dat vlak niet aan degelijk bestuur.

De heer Björn Rzoska: Voorzitter, ik ga eerst antwoorden op een aantal vragen die mij zijn gesteld.

Mijnheer Van Rompuy, uiteraard steunen wij – en ik heb dat in het begin gezegd – investeringen in groei, in technologie, in duurzaamheid. De kern in dit betoog is de controle op de besteding van de middelen. Het gaat over publieke middelen, en dan heeft dit parlement in mijn ogen wel degelijk een taak om te controleren hoe die middelen worden besteed.

Mijnheer Van Rompuy, mijnheer Van Malderen en mijnheer Bothuyne, u wordt persoonlijk in dit dossier en u hebt het over persoonlijke profilering. Ik zal u een gedachte meegeven van uw oud-partijgenoot Torfs, mijnheer Bothuyne. Hij zegt: “Op het moment dat in een debat mensen persoonlijk beginnen te worden, dan zie je onmiddellijk de verliezers in het debat zitten.” Blijkbaar prikkelt dit debat toch tot enige persoonlijke rancune. (*Applaus bij Groen, Open Vld en het Vlaams Belang*)

Terugkomend waar ik eigenlijk geëindigd was: het zijn dergelijke vragen die worden opgeworpen door collega’s, geruchten die de ronde doen. Minister, ik zeg het duidelijk voor

u mij daar weer op aanspreekt: het zijn geruchten, bijvoorbeeld dat “het Vlaams Toekomstfonds via Gimv erin zou zitten, net zoals het Zorgfonds”. Het zijn allemaal geruchten die, wat mij betreft, tot de kern komen en waar dit parlement zijn controlerende taak volledig moet kunnen spelen.

Als er dan toch niks te verbergen valt, dan moet er volledige klaarheid worden gebracht over die strategische beslissingen en die mogelijke – mogelijke – belangenvermengingen in dit dossier. En als dat niet voldoende is en als we via hoorzittingen geen duidelijkheid krijgen, dan moet dit parlement een volgende stap zetten en naar een onderzoekscommissie overgaan.

Mijnheer Diependaele, ik wil u de hand reiken. Als u aan de overkant van de straat terecht – terecht – vraagt naar een onderzoekscommissie over Dexia en Arco, dan moet u vandaag ook de moed hebben om in dit dossier hier klaarheid te eisen. Sommige constructies zoals het verzekeren van waardeverlies van aandelen van Electrawinds met weer andere aandelen Electrawinds door bijvoorbeeld PMV, doen denken aan andere dossiers, en dan heb ik het zeer duidelijk over de Gemeentelijke Holding.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Rzoska, bedankt dat u ons de hand reikt. Ik blijf er ook bij dat een onderzoekscommissie over wat er is gebeurd bij Dexia, te verantwoorden is. Het verschil is dat er daar inderdaad zeer duidelijke aanwijzingen waren van zaken die fout liepen. Er konden verschillende documenten worden ingekeken door uw collega's en mijn collega's in het federale parlement. Maar ik voer geen politiek op basis van geruchten en vermoedens.

Ik heb concrete aanwijzingen nodig om concrete daden te kunnen stellen en standpunten te kunnen innemen. Maar vooralsnog heb ik geen concrete zaken gezien die een onderzoekscommissie verantwoorden.

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Diependaele, ik volg uw analyse. En dan is er maar één instrument: laat ons klaarheid brengen via een hoorzitting, eventueel via een onderzoekscommissie, om te onderzoeken of er wel degelijk iets aan de hand is. Als er dan niets aan de hand blijkt, kunnen we overgaan tot de orde van de dag. *(Applaus bij Groen en het Vlaams Belang en van de heer Peter Reekmans)*

De heer Matthias Diependaele: U hebt groot gelijk, en uw inschikkelijkheid om niet noodzakelijk naar een onderzoekscommissie te gaan, siert u. Maar ik heb van de minister nog niets anders gehoord dan dat zij absoluut bereid is om volledige klaarheid te schenken in dit dossier. Ze was daarnet trouwens begonnen met een stand van zaken, maar mocht het niet eens afmaken. Ik vraag aan de minister absolute klaarheid en zij heeft beloofd om die straks ook te geven.

De heer Björn Rzoska: Ik kom tot mijn laatste punt. Ik wil het nog hebben over iets wat hier alleen nog maar onrechtstreeks genoemd is, namelijk Groenkracht: vierduizend spaarders die vanuit een duidelijke overtuiging investeren in duurzame bedrijven. Opnieuw werd spaarders een rad voor de ogen gedraaid. De risico's werden geminimaliseerd, en tot op de dag van vandaag staat bijvoorbeeld op de website van Groenkracht de status 'veilig' bij ondernemen in Electrawinds.

Voor ons, collega's, is de groene economie te belangrijk om ze over te laten aan dergelijke cowboys, die voorbijgaan aan het gegeven dat elk bedrijf, ook een groen bedrijf, een gezonde kostenstructuur nodig heeft om op een gezonde manier te groeien.

Mijn fractie vraagt in dit dossier drie concrete zaken. Het eerste punt heb ik al aangehaald: hoorzittingen, om een antwoord te geven op de vele vragen – ik heb ze in dit korte tijdsbestek niet allemaal kunnen stellen – en de vele geruchten over belangenvermenging, en mogelijk onvoldoende toezicht en coördinatie tussen de verschillende vehikels van de Vlaamse Regering in dit dossier.

Mochten die hoorzittingen geen of onvoldoende resultaat hebben, dan willen wij eventueel overgaan tot de oprichting van een onderzoekscommissie.

Ons derde concrete voorstel, en daar zullen we ook een motie over indienen, is de instelling van een permanente voortgangsrapportering in de commissie Economie over de investeringsinspanningen van Gimv, PMV, Gigarant en dergelijke, met inbreng van het Rekenhof, dus eigenlijk volgens het model dat we ook hanteren bij de voortgangsrapportage over BAM en Oosterweel.

De tijd van de paraplu's is voorbij. De enige piste die overblijft, is die van de volledige openheid, waar dit Vlaams Parlement toch zo graag prat op gaat. (*Applaus bij Groen en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, ik zal vandaag trachten te bewijzen dat een enerzijds-anderzijdsbetoog wel degelijk heel scherp en duidelijk kan zijn.

Enerzijds is er Electrawinds en de bedrijfsvoering daar. Het is duidelijk dat er strategische fouten zijn gebeurd en strategische keuzes verkeerd zijn ingeschat.

De discussie over al wat fout loopt en is gelopen binnen het beheer van de strategie van Electrawinds, een beursgenoteerd bedrijf, moet in de eerste plaats voor de algemene vergadering gevoerd worden. Het is daar dat de huidige, en wat mij betreft ook de voormalige bestuurders, tekst en uitleg moeten geven bij hoe zij het bedrijf beheerd hebben, beheren en verder willen beheren. De verantwoordelijkheden moeten scherp gesteld worden, en wie fouten of verkeerde keuzes heeft gemaakt, moet daar de consequenties van ondergaan. Dat debat hoort thuis in de bestuurskamers en de aandeelhoudersvergadering van Electrawinds. Het parlement zelf moet dat proces niet maken.

Maar het moet wel gebeuren, in de aandeelhoudersvergadering. Ik reken er dan ook op, minister, dat we er bijvoorbeeld via PMV op zullen aandringen dat dat gebeurt en dat er duidelijkheid en transparantie wordt geboden. Duidelijkheid en transparantie zijn immers cruciaal in dit dossier.

Ik hoop dan ook dat iedereen beseft dat we dit bedrijf niet zomaar ten onder kunnen laten gaan. Ik hoop dat de partijen die op dit moment betrokken zijn bij de lopende onderhandelingen, niet alleen aan hun eigenbelang denken, maar ook denken aan het belang van de onderneming in haar geheel, het belang van de werknemers en alle betrokkenen. Een faillissement lijkt ons hoe dan ook de slechtst mogelijke optie. Daarnaast is ook het aan een lage prijs verkopen van de toch nog altijd waardevolle activa aan buitenlandse groepen evenzeer een slechte optie. De nog steeds waardevolle activa van Electrawinds moeten zo veel mogelijk in Vlaamse handen blijven.

Bij deze oefening moet er ook speciale aandacht gaan naar de 4000 mensen die te goeder trouw hun spaarcenten hebben geïnvesteerd in Groenkracht. De heer Rzoska heeft er daarnet ook al naar verwezen. Groenkracht is de coöperatieve vennootschap van Electrawinds die zichzelf als veilige en zowat risicoloze belegging heeft verkocht aan duizenden Vlaamse gezinnen. De vraag moet ook worden gesteld of die kleine coöperanten altijd correct werden geïnformeerd over de risico's van hun belegging. Heeft het bestuur van de coöperatieve fouten gemaakt? Dat moet worden onderzocht, wat ons betreft door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA).

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, ik was niet van plan om het woord te nemen in dit debat. Maar ik hoor nu al tot twee keer toe vertellen, zowel door de collega van CD&V als door die van Groen, dat wie in Groenkracht heeft geïnvesteerd, een spaarder is. Dat is niet waar. Dat is een belegger. Men belegt in aandelen en dat betekent dat men risico neemt, niet dat men

spaart. Dat is de hele mythe die rond de ecologische, groene stroom wordt gecreëerd. Alsof het zou gaan over mensen die op een idealistische, vrijwillige manier hun centen beleggen in die groene stroom. Dat is niet waar. Het gaat over geld. Big money. Nu blijkt dat die groene stroom uiteindelijk veel geld kost aan de belastingbetaler. Dat is de realiteit. Dat mag ook eens worden gezegd. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Robrecht Bothuyne: Mocht de heer Dewinter hebben geluisterd, had hij gehoord dat ik heb gezegd dat mensen hun spaarcenten hebben geïnvesteerd. Een investering is inderdaad een belegging, met de risico's van dien. Ik vraag mij af of de mensen voldoende werden geïnformeerd over de risico's die hieraan verbonden zijn. Dat moet worden onderzocht. (*Opmerkingen van de heer Filip Dewinter*)

Ik heb nooit gezegd dat het een spaarrekening is, mijnheer Dewinter. Luistert u misschien eerst naar mijn betoog alvorens commentaar te geven.

De heer Björn Rzoska: Voorzitter, ik sluit mij in dezen aan bij de heer Bothuyne. Mijnheer Dewinter, het gaat inderdaad om spaarders die geïnvesteerd hebben. Dat heb ik ook gezegd. U haalt er natuurlijk wel een coöperatieve uit die wij zelf ook zeer dubieus vinden. Het gaat namelijk louter om een financiële coöperatieve. Ik volg de heer Bothuyne: dat verdient een onderzoek.

Mijnheer Dewinter, ik kan u overigens een hele lijst bezorgen van coöperatieven die wel degelijk op een zeer transparante manier omgaan met hun aandeelhouders, zoals Wase Wind en Ecopower.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Iedereen doet heel verontwaardigd over wat er nu gebeurt binnen Electrawinds, maar de fundamentele groei van dat bedrijf en andere bedrijven heeft natuurlijk heel wat te maken met de investeringen op het vlak van groene energie, dus met het Energiedecreet an sich, dat zorgt voor stevige ondersteuning op het vlak van energie. Onze partij heeft al herhaaldelijk gezegd dat het, om verder 'bubbles' in de toekomst te vermijden, nodig is om te investeren daar waar er een zeker rendement is. Als bedrijven zoals Electrawinds vandaag in moeilijkheden komen, is dat mede omdat de overheid keer op keer haar investeringen of subsidiebeleid herzielt. Ook dat is nodig. Er is niet alleen een grondig en duidelijk afwegingskader nodig voor het industrieel beleid en voor investeringen die PMV kan doen, maar er is ook een duidelijk afwegingskader nodig vanuit de overheid over datgene wat je wel en niet kunt subsidiëren. Electrawinds is mede het slachtoffer van de oversubsidiëring uit het verleden. Dat element wordt in dit debat onderbelicht.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Bothuyne, ik hoor u spreken over spaarders in plaats van investeerders. Ik hoop één ding: dat we niet in een tweede Arco-scenario terechtkomen. Een hold-up op federaal niveau is voldoende, geef ons alstublieft geen hold-up op Vlaams niveau. Laat het ons dus houden op investeringen, wat het ook zijn. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Robrecht Bothuyne: Mijnheer Sabbe, mijnheer Dewinter, u lijdt blijkbaar aan dezelfde gehoorziekte. Ik heb nooit het woord spaarder in de mond genomen. U wel! (*Rumoer*)

U probeert alles weer op een hoopje te gooien om zo een bepaalde sfeer te creëren.

Ik keer graag terug naar Groenkracht en de coöperatieven die Electrawinds moet ondersteunen. Deze coöperatieve heeft zich als ethische belegging geprofileerd en verkocht. Met een politicus in de raad van bestuur zou ze een voorbeeldfunctie moeten vervullen, maar tot vandaag is op de website van Groenkracht te lezen dat een dividend van 6 procent in 2013 vooropstaat. Hier kunnen dus zeker vragen over gesteld worden.

Collega's, enerzijds heeft het bedrijf zijn rol, anderzijds is er de rol van de Vlaamse overheid. Moet de overheid investeren in de sector van de hernieuwbare energie? Heeft de overheid een

rol in het verschaffen van risicokapitaal? Dat is een discussie die wel zeker in het parlement thuishoort. De discussie die wij hier kunnen en moeten voeren, is die over de vraag of het al dan niet wenselijk is dat de overheid rechtstreeks of onrechtstreeks investeert, participaties neemt of zich garant stelt om de ontwikkeling te ondersteunen van bedrijven in speerpuntsectoren.

Het vergroenen van onze economie is een van de uitgangspunten van het beleid van de Vlaamse Regering; een investering in een bedrijf als Electrawinds paste daar dan ook volledig in. Tenzij ik mij vergis, is dit een optie die kamerbreed werd gedragen. Investeringsbeslissingen in groene economie werden in dit huis altijd door alle partijen ondersteund.

Het is belangrijk om geen spelletjes te spelen met ons overheidsinstrumentarium. Dit gaat immers niet alleen over Electrawinds. Investeringsbeslissingen worden genomen door onafhankelijke bestuurders en investeringscomités. Ons economisch overheidsinstrumentarium dat grotendeels via PMV en in samenwerking met Gimv is ontwikkeld, is zeer belangrijk en waardevol. Honderden Vlaamse bedrijven, klein en groot, zijn op deze manier ondersteund in hun groei. Duizenden, tienduizenden banen zijn erdoor behouden of gecreëerd.

Voorbeelden als Vandemoortele of Volvo Cars spreken tot de verbeelding, maar er zijn ook vele kmo's en spin-offs van universiteiten die via PMV zijn kunnen ontstaan of zijn gegroeid. Wat ons betreft, mogen we het kind niet met het badwater weggooien.

Er is een kader ontwikkeld dat in dit parlement op veel steun heeft kunnen rekenen en waar weinig vragen bij werden gesteld. Getuige de laatste bespreking over de beleidsbrief Overheidsinstrumentarium van een maand geleden. Ik was de enige om vragen te stellen. *(Rumoer. Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde)*

Alle anderen vonden het blijkbaar een duidelijk document. *(Opmerkingen van de heer Pieter Huybrechts)*

Het is gewoon een vaststelling, collega. U was welkom in de commissie.

Zo is het duidelijk dat een dergelijke investering volledig paste in de investeringsprioriteit Groene Technologie van PMV, die ze altijd transparant heeft vooropgesteld. De traditionele regels werden gevolgd om te vermijden dat men meer dan 33 procent aandeel in het kapitaal zou nemen. Het is niet aan de overheid om een meerderheid na te streven in dergelijke ondernemingen, integendeel. We willen geen staatsbedrijven creëren in deze sector.

Als we investeren, moeten we wel iets te zeggen hebben. Daar heb ik al op gewezen, minister. Als dit bedrijf verder gaat en PMV blijft een rol spelen, dan hebben we een bestuurder nodig. We moeten mee aan de tafel zitten en wegen op de beslissingen. We mogen de fouten uit het verleden niet herhalen.

Mevrouw Irina De Knop: Mijnheer Bothuyne, u hebt het over medezeggenschap. Vindt u het normaal dat een kapitaalsverhoging – een voorstel van PMV – niet wordt aanvaard door de hoofdaandeelhouders? Vindt u het normaal dat dit parlement de reden daarvoor niet kent?

U hebt het de hele tijd over transparantie. De PMV krijgt haar middelen via de Vlaamse begroting. Als parlements lid zou ik toch wel heel graag weten waarom op een kapitaalsverhoging die zij voorstelt, niet wordt ingegaan? Dat is toch het minimum aan transparantie dat we van het bestuur van PMV mogen verwachten? Volgens mij heeft het beursgenoteerd zijn niets te maken met de geheimhouding. Er is meer transparantie mogelijk. Het volstaat niet om te zeggen dat die nodig is.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik heb daarnet bij het begin van mijn betoog gezegd dat die transparantie er moet komen, maar dat dit parlement niet het proces mag gaan maken van de bedrijfsvoering van Electrawinds. Dat moet gebeuren in de aandeelhoudersvergadering. Onze

vertegenwoordigers daar moeten die transparantie eisen, zodat dit zowel voor ons als parlement als voor PMV en voor elke belastingbetaler heel duidelijk en open wordt.

Mevrouw Irina De Knop: Hebt u die transparantie dan? Ik verneem immers dat de kabinetschef van de minister-president daarin zetelt.

De heer Robrecht Bothuyne: Dat zijn onafhankelijke bestuurders, mevrouw De Knop. *(Gelach)*

Dus ik zou niet weten hoe ...

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Bothuyne, u bent zich eigenlijk enigszins aan het vastpraten. U hebt het eerst over uw vertegenwoordigers, die dan maar de informatie moeten ophalen in de raad van bestuur van Electrawinds. Tegelijkertijd zegt u dat dit transparant moet worden. U gaat er dus eigenlijk van uit – dat was ook het punt dat ik wou maken – dat er vandaag absoluut geen transparantie is. Er is zeer veel mist in dit dossier, en die mist moet optrekken. Het is de taak van dit parlement om die mist te doen optrekken, zeker aangezien er zeer veel geld is geïnvesteerd in dat bedrijf.

De heer Robrecht Bothuyne: Voor mij is het heel duidelijk waar er is geïnvesteerd in Electrawinds en wie dat heeft gedaan. Het is me niet duidelijk waar Electrawinds naartoe gaat. Dat zijn de onderhandelingen die op dit moment lopen, en daarover wil ik transparantie in de aandeelhoudersvergadering, zodat iedereen correct kan worden geïnformeerd.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Bothuyne, u hebt het hier over transparantie. Uw partij is een meerderheidspartij. Die heeft effectief vertegenwoordigers in die raad van bestuur. Via uw meerderheidsfractie, via uw ministers had u die transparantie al moeten hebben.

Vandaag komt u hier meer transparantie vragen. Dat is hetzelfde verhaal als dat van de regeringscommissarissen. Ik heb hier al heel veel vragen gesteld over De Watergroep en de verslagen van de bijeenkomsten van de raad van bestuur opgevraagd. De regeringscommissarissen zijn daar amper aanwezig. Het is al enkele keren aangetoond dat de minister nadien aan de regeringscommissarissen moest vragen wat er is gezegd, omdat die er niet was.

Weet u wat het probleem is? Die transparantie zal er nooit komen. Dit zijn betaalde mandaten, zoals bij de intercommunales. Daarbij weten gemeenteraden en colleges al evenmin wat die mensen daar gaan doen. Dat weet u maar al te goed.

Kom hier alstublieft vandaag niet de schijnheilige uithangen en zeggen dat er meer transparantie moet komen. Als u die wilt, neem uw telefoon en bel naar de kabinetschef van de minister-president. Dan zou u toch een antwoord moeten krijgen. Kom hier alstublieft geen theater opvoeren, want het is heel slecht theater!

De heer Robrecht Bothuyne: Mocht u het dossier enigszins kennen, dan zou u niet op die manier interveniëren!

De heer Peter Reekmans: Die arrogantie heb ik van u geleerd.

De heer Robrecht Bothuyne: De raad van bestuur van PMV is één ding, de raad van bestuur van Electrawinds een ander. Ik stel voor dat, als we een toekomst geven aan dit bedrijf, en PMV maakt daar deel van uit, PMV dan eindelijk een bestuurder krijgt binnen Electrawinds. Dat zal zorgen voor die transparantie, ook voor het toekomstige beheer van het bedrijf. Dat is de vraag die we hier ook al in het verleden hebben gesteld. Er is een duidelijk onderscheid tussen de raad van bestuur van PMV en de raad van bestuur van Electrawinds.

Risico-investering en risicokapitaal verstrekken is per definitie geen risicoloze aangelegenheid. Ook een waarborg kan altijd worden uitgewonnen. Dat is nu eenmaal de aard van het beestje. We moeten dan ook oppassen dat we, telkens wanneer er een dossier fout

loopt, de geschiedenis niet gaan herschrijven of ons bezondigen aan steekvlampolitiek. Ons overheidsinstrumentarium is op dit moment een heel performant instrumentarium, en we moeten dat ook zo houden, en er alles aan doen om het te verbeteren.

Dit dossier, dat niet zomaar een dossier is, want er zijn heel grote sommen overheidsgeld mee gemoeid, heeft nood aan meer transparantie, maar vooral ook aan een duidelijke koers voor de toekomst. Ego's en persoonlijke belangen moeten wijken, omdat in dit dossier ook het algemeen belang, dat van de belastingbetaler en dat van duizenden gezinnen en kleine aandeelhouders, zijn rechten opeist. Ik roep dan ook alle betrokkenen op om samen naar een oplossing te zoeken voor het bedrijf, zijn werknemers, de investeerders en vooral ook voor die duizenden kleine beleggers. *(Applaus bij CD&V en van de heer Jan Roegiers)*

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Bothuyne, uiteraard ben ik het ermee eens dat we risico's moeten nemen in de ontwikkeling van een groene, duurzame economie, maar ik daag u uit me een bedrijf te noemen dat heden ten dage meer dan 100 miljoen euro aan overheidssteun ontvangt. Er is geen enkel ander bedrijf dat via de overheid een dergelijk bedrag binnenkrijgt. Daar mogen we dan toch vragen over stellen.

Ik heb gisteren ook het voorbeeld van Ford Genk gebruikt, dat in het verleden 58 miljoen euro steun heeft ontvangen. Over de vraag of dat terecht of onterecht was, gaat de discussie niet. De vraag is echter: hoe komt het dat één bedrijf meer dan 100 miljoen euro van die Vlaamse belastingbetaler krijgt?

De heer Robrecht Bothuyne: Er is nooit 100 miljoen euro van de Vlaamse belastingbetaler naar dat bedrijf gegaan. Zoals u weet, is een groot deel via Gimv gegaan. Dat is een private instelling, waarin de Vlaamse overheid een minderheidsbelang heeft. Door alles opnieuw op één hoop te gooien, creëert u geen transparantie, maar bezondigt u zich aan negatieve sfeerschepping. Daar zal de hele sector, die u daarnet wilde verdedigen, onder lijden. En als het gaat om concrete bedrijven die in een grote mate ondersteuning kregen, ik heb er net een genoemd: Volvo Cars in Gent, op dit moment een succesverhaal, heeft op een moment dat het moeilijk ging via Gigarant een waarborg gekregen van 198 miljoen euro. *(Opmerkingen)*

Dat is een waarborg, met een overheidsinstrumentarium. U, of uw collega uit uw fractie, hebt dat daarnet op dezelfde hoop van overheidssteuning gegooid. 198 miljoen euro is een flink bedrag. De grote voedingsgroep Vandemoortele heeft tientallen miljoenen euro investering gekregen via Gimv-XL. Dat was een goede investering. Het is heel belangrijk dat we dat kunnen verankeren in onze Vlaamse economie. Zo zijn er tientallen grote en kleine bedrijven die ondersteuning krijgen en hopelijk nog zullen krijgen vanuit dit overheidsinstrumentarium. Laat ons ervoor zorgen dat dit overheidsinstrumentarium ook in de toekomst deze bedrijven en die jobs kan ondersteunen. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

De voorzitter: De heer van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil mij eerst en vooral aansluiten bij elke spreker die hier tot nu toe de hoop heeft uitgedrukt dat het bedrijf Electrawinds alsnog zou kunnen worden gered. Het ziet er niet goed uit, maar het is onze morele en politieke plicht om te blijven vechten voor elke job in deze regio, die snakt naar jobs. Want als er een reden is waarom mensen in deze regio gevochten hebben om jobs te krijgen, is het omdat de regio rond Oostende er jaren van verstoken is gebleven. We kenden daar de hoogste structurele werkloosheid van het land. Er was een goede reden om in die regio in te zetten op hernieuwbare energie, maar ook in heel Vlaanderen. Verschillende regeringen hebben die beleidslijn al bevestigd. De laatste keer gebeurde dat met Vlaanderen in Actie (ViA). De Vlaamse overheid wil werk blijven maken van hernieuwbare energie, en daarmee ook jobs creëren. We doen dat over de partijgrenzen heen. Dat is, wat mij betreft, goed. De voorwaarde daartoe is dat er een markt kan worden uitgebouwd. Die markt bestond in het begin niet. Vandaar het tweede thema van dit debat: de rol van het overheidsinstrumentarium als hefboom om een markt te creëren, daar waar de markt er zelf niet voor zorgt. Collega's,

beleid is niet de stroom volgen, beleid is af en toe tegen de stroom in het goede doen. Als de stroom de foute kant uitgaat, moet het beleid proberen de stroom te verleggen.

De opbouw van dat overheidsinstrumentarium is vandaag volledig te noemen. Het is hier nog niet vermeld, maar ik wil toch verwijzen naar minister-president Peeters, die bij de bespreking van de beleidsbrief in de commissie Economie heeft verwezen naar het feit dat Vlaanderen een Europese prijs heeft gekregen voor het meest complete en het meest efficiënte overheidsinstrumentarium dat in Europa bestaat. We hebben vaak de neiging om alles te bekritisieren en slecht te vinden. De rest van Europa zegt dat we een volledig en complementair overheidsinstrumentarium hebben, dat de hele keten van bedrijfsvoering omvat. Dat mag toch even gezegd worden.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer Van Malderen, u hebt het over jobs in de sector van de groene energie en over hoe belangrijk dat is voor de Vlaamse Regering. Dat was een aandoenlijk en emotioneel betoog. Maar u moet mij toch eens vertellen welk beleid deze Vlaamse Regering nastreeft op het vlak van groene energie. De Vlaamse Regering voert in de sector van de groene energie een flipflopbeleid. Neem bijvoorbeeld de zonnepanelen. In 2011 waren er nog 84.000 installaties, in 2013 is dat nog 1,8 procent daarvan.

Van de top tien van de bedrijven blijven er nog twee over in Vlaanderen. Er zijn zesduizend jobs verloren gegaan in de sector van de groene energie en van de zonnepanelen. De doelstelling voor Vlaanderen is 13 procent groene energie tegen 2020. We hebben ocharme 3,8 procent bereikt op dit moment. Waar zitten uw groene jobs, mijnheer Van Malderen? Waar is de visie of het beleid op het vlak van groene energie? Ik heb het de voorbije legislatuur echt nog niet gezien. En dan investeert u met de Vlaamse overheid bijna 100 miljoen euro in één bedrijf, Electrawinds, terwijl er honderden bedrijven overkop gaan in de sector van de groene energie en zonne-energie.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw Meuleman, u maakt een zijsprong. Ik wil er wel in meegaan, maar mijn tijd is uiteraard beperkt. Ik wil u enkel zeggen: ik heb er geen enkel probleem mee dat een overheid via subsidies probeert een markt op te zetten, die zonder die subsidies niet zou kunnen ontstaan. Waar ik wel – en ik vermoed dat u toch niet het tegendeel kunt beweren – een probleem mee heb, is dat de overheid zou gaan oversubsidiëren, want dat is echt met belastinggeld gaan lopen. *(Opmerkingen van mevrouw Elisabeth Meuleman)*

Wat u een flip-flopbeleid noemt, is niet meer of niet minder dan de subsidiëring aanpassen aan de prijzen die op dat moment, in de door de subsidies ontstane markt, zijn gaan gelden. Het gaat om het wegwerken van een onrendabele top. Dat is eenvoudigweg goed beleid. Ik kom straks terug op een aantal problemen die vandaag bestaan.

Ik was kort de geschiedenis aan het schetsen van ons overheidsinstrumentarium, omdat in die opbouw ook wel de complementariteit ingebed zit. We hadden Gimv, maar die kreeg niet onterecht de kritiek dat het als vehikel een beetje risicoschuw was, dat er te weinig Vlaamse verankering was en dat de rol van de overheid verwaterd was met 27 procent van de aandelen. Daarop werd op 27 mei 2004 PMV opgericht, met een aantal principes, zoals de schotten, waarover we daarnet al een deeldebat hebben gehad.

Wat hebben we gezien? Er kwam een financiële crisis en je kreeg nieuwe vragen vanuit het bedrijfsleven, vragen naar garanties die we met het bestaande instrumentarium niet konden bieden. Daarvoor hebben we Gigarant in het leven geroepen, dat voor veel grotere bedrijven en veel grotere vragen garanties kon geven.

De risico's die met elk van die instrumenten gepaard gaan, verschillen. Als één vehikel absoluut zekerheid wil inbouwen in zijn investeringen en een ander zich net gaat richten op bedrijven die zonder die garantie in moeilijkheden komen, zijn er aan dat laatste uiteraard een pak meer risico's verbonden.

Als ik mij daarnet een beetje lastig maakte over uw opmerkingen, mijnheer Rzoska, was het niet omdat ik vond dat ik ongelijk had en dat ik dat wou maskeren, maar omdat ik uw opmerkingen met betrekking tot PMV en het instrumentarium onwaarachtig acht. De simpele waarheid is dat, toen PMV in dit parlement is opgericht op 27 mei 2004, uw partij, net zoals de mijne en Open Vld, in de meerderheid zat. Toen hebt u evengoed mee PMV opgericht. De principes die toen zijn ingesteld, zijn nog altijd reëel: het corporategovernancecharter, de scheiding tussen raad van bestuur en minister en ook de scheiding tussen dossierbeheerders en de raad van bestuur, die zich alleen met strategie bezighoudt. Sinds 2004 zijn die structuur en die manier van bedrijfsvoeren hier nog nooit in vraag gesteld. Dat vind ik oprecht onwaarachtig.

Als u vragen hebt over de werking van de raad van bestuur, kunt u zich misschien richten tot de heer Steenkiste, die jaren in de raad van bestuur heeft gezeten, tot 2010, en die kabinetschef was van de heer Tavernier.

De heer Björn Rzoska: Uw aanval – want dat is het – komt vrij ongeloofwaardig over. Door wat u nu zegt, vooral dat laatste, geeft u zelf de indruk en bevestigt u eigenlijk dat er bij PMV wel degelijk sprake is van politieke banden. Ik val PMV niet af, het is een zeer interessant instrument. U hebt daarnet enkele voordelen opgesomd, zoals de Vlaamse verankering. Maar pas die principes die u zelf hebt opgelijst voor PMV, eens toe op Electrawinds. Vlaamse verankering? Ondertussen is het in handen van een Luxemburgse holding. Waar zit het op de beurs? In Duitsland. Daar kunt u toch niet naast kijken.

En wat betreft PMV, is het trouwens uw eigen collega, de heer Bothuyne, die hier twee weken geleden zei en ook vandaag zegt dat we er eigenlijk te weinig in te zeggen hebben. Tot zover dus de goede strategie binnen PMV.

Mevrouw Irina De Knop: Ik denk dat elke partij inderdaad achter de oprichting van PMV stond, maar dat ontslaat ons toch niet van de plicht om op geregelde tijdstippen het instrumentarium te evalueren en om telkens opnieuw te bekijken of er een voldoende goed afwegingskader is om ervoor te zorgen dat de investeringen die er zijn, correcte investeringen zijn of dat het op een andere manier kan gebeuren.

Ik hoor bijvoorbeeld dat de mensen van PMV ondanks de ruime inbreng in het bedrijf, geen zitje hebben in de raad van bestuur, en dat stemt me toch tot nadenken. En dat moet ons allemaal tot nadenken stemmen, niet zozeer om het proces te maken van Electrawinds, maar om eruit te leren, opdat we het instrumentarium verfijnen en de transparantie in de toekomst wel gewaarborgd is. Dat lijkt me een element dat dit parlement kan oppikken. Het is onze verantwoordelijkheid, hier en vandaag.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw De Knop, u hebt voor 100 procent gelijk dat er transparantie moet zijn en informatie-uitwisseling. Die is er ook in de commissie. Ik zal daar op iedere vraag antwoorden. Maar ik kan me van deze hele legislatuur niet herinneren dat u ooit in die commissie een vraag hebt gesteld. Ik nodig u dus uit om naar de commissie te komen om er uw vragen te stellen. Ik zal mijn best doen om op al uw vragen zo goed mogelijk te antwoorden. Uw discours hier vind ik een klein beetje goedkoop.

Mevrouw Irina De Knop: Ik vind uw repliek ook heel goedkoop, minister, want u weet perfect dat wanneer er raakvlakken zijn met energie en overheidsinstrumentarium, ik wel naar uw commissie kom. Ik heb herhaaldelijk vragen gesteld over het Vlaams Energiebedrijf in uw commissie of in de commissie Energie van minister Van den Bossche. Ik vind uw repliek heel onnozel. Waarom gaat u niet in op mijn voorstel om het toekomstgericht te bekijken en om met zijn allen die verantwoordelijkheid op te nemen? Ik heb er nog expliciet bij gezegd dat we hier niet zijn om het proces te maken van Electrawinds, maar wel om iets te doen aan wat er vandaag misschien mank loopt.

De heer Bart Van Malderen: Men vroeg mij naar een aantal voorbeelden van strategie en die wil ik u wel meegeven, want verschillende bedrijven hebben gebruik gemaakt van de

beleidslijn om te investeren in hernieuwbare energie. Dat is ook logisch, want daarvoor werd het beleidsinstrument gecreëerd. Er is Belwind geweest, waarin PMV samen met Colruyt is gegaan, Aspiravi, waarin gemeenten met de Vlaamse Energieholding in participeren. Het zijn voorbeelden die goed functioneren. Naast Electrawinds dat nu in moeilijkheden zit, is er ook Thenergo, dat niet gelukt is. Er is een sector uitgebouwd, mevrouw Meuleman, die het vandaag inderdaad niet makkelijk heeft. Zelfs in die moeilijke omstandigheden zijn er sommige projecten die lukken, andere die blijven steken op de tekentafel en nog andere die in de problemen komen. Dat zijn groeipijnen die gepaard gaan met elke ontwikkeling in elke sector.

Vandaag zit Electrawinds in de focus. In de krant kunnen we inderdaad alle mogelijke cijfers lezen, allemaal door elkaar. Ik hoop dat de minister de duiding waarmee ze begonnen was, straks kan afwerken. Het is in elk geval zo dat, ongeacht het vehikel dat gebruikt is, of dat Gimv is of PMV of Gigarant, de Vlaamse overheid generiek een aantal kwaliteitsnormen hanteert. Ik ben ervan overtuigd dat ze hier ook werden toegepast. Dat betekent dat Electrawinds vandaag geen uniek verhaal is. Het is niet uniek als bedrijf dat vragen heeft gesteld aan de Vlaamse overheid inzake ondersteuning. Het is niet uniek als bedrijf dat in moeilijkheden komt. Het is evenmin uniek in een verhaal waaraan de overheid een bijdrage levert, maar waar nog altijd een meerderheid aan private investeerders in zit. Als die dossiers in het verleden ondersteund werden door zowel private investeerders als door een onafhankelijke beoordeling in de verschillende maatschappijen van ons instrumentarium, dan heeft het er ook mee te maken dat op dat moment heel veel verschillende mensen het een waardevol en aantrekkelijk project vonden.

Ik wil echt niet de polemieken aangaan, mijnheer Rzoska, maar na één keer op internet te googelen, vind ik al een uitnodiging waaruit blijkt dat u met uw partij op 20 maart 2009 het bedrijf bent gaan bezoeken. Nu noemt u het een toonbeeld van hoe het niet moet zijn, maar in dat document noemde u het een toonbeeld van hoe Vlaanderen een nieuwe groene deal zou kunnen aangaan. In die zin bent u toch meegegaan met de aantrekkelijkheid van dit project, dat zich vandaag inderdaad in zwaar weer bevindt.

Ik rond af. Het bedrijf bevindt zich in moeilijkheden. De aandeelhouders zijn erg verdeeld. Ik herhaal mijn pleidooi: grijp elke kans, overstijg het eigen gelijk om een oplossing mogelijk te maken en de schade te beperken. Mijnheer Bothuyne, de transparantie waar al zolang om wordt gevraagd, zal in de eerste plaats op de aandeelhoudersvergadering moeten worden gecreëerd. Transparantie betekent ook loze beweringen voor zichzelf houden. De belastingbetaler heeft recht op een correcte afhandeling van het dossier. Correct optreden betekent ook dat wij niet als luidspreker van geruchten fungeren, laat staan dat wij zelf geruchten de wereld mogen insturen.

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Van Malderen, het klopt dat wij in 2009 een Groene Pluim aan het bedrijf hebben uitgereikt. Dat toont aan dat wij dergelijke investeringen waarderen. U mag de chronologie niet door elkaar halen. In 2009 was het bedrijf volop op zoek naar middelen. Het grootste deel van de Vlaamse investeringen gebeurde tussen 2009 en vandaag. U bent historicus. Wat u nu doet, is hineininterpretieren. Dat is voor uw rekening.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, collega's, er is hier al veel gezegd; ik probeer er nog een paar originele gedachten aan toe te voegen, hoewel dat niet gemakkelijk zal zijn. De afgelopen weken is het dossier Electrawinds niet uit het nieuws geweest. We kregen een beetje het gevoel dat we naar een soap keken. We konden volgen hoe de raad van bestuur en de verschillende aandeelhouders op zoek gingen – en hopelijk nog steeds gaan – naar een oplossing, zodat het bedrijf overeind blijft staan. Aangezien het afgelopen jaar heel wat overheden met heel wat overheidsinstrumenten geld in Electrawinds hebben gestopt, zijn wij van mening dat het een goede zaak is dat wij dit debat kunnen voeren. Het is immers de

plicht van het Vlaams Parlement om na te gaan wat er met het belastinggeld van de Vlamingen gebeurt.

Maar zoals anderen hier ook al zegden: wij willen voorzichtig zijn. Vooral omdat wij tot vandaag geen definitief uitsluitsel hebben over de vraag of er wel een oplossing kan worden gevonden. Wij willen dan ook niet al te verregaande uitspraken doen die een oplossing in de weg zouden kunnen staan. Ik weet ook wel dat elke dag uit nieuwsberichten blijkt dat het uitzicht op een oplossing almaar kleiner wordt. Toch moeten wij beseffen dat een oplossing de beste garantie is om het belastinggeld dat in Electrawinds is gestopt, kan worden gerecupereerd. Dat moet natuurlijk onze eerste bekommernis zijn. Wij ondersteunen dan ook de oproep dat alle actoren zich rond een tafel moeten zetten en aan een oplossing moeten werken.

Hier is al het woord “koppigaards” gevallen. Maar een oplossing is nodig, want in het belang van de werknemers en van de belastingbetalers. De onderhandelingen moeten dus alle kansen krijgen. Het gaat bovendien om een beursgenoteerd bedrijf, wat het allemaal nog gevoeliger maakt. Vanochtend kregen wij bovendien te horen dat er misschien toch wel investeerders of overnemers voor bepaalde onderdelen zouden zijn, wat betekent dat een oplossing niet helemaal onmogelijk is.

Het is ook onze plicht om hieruit lessen te trekken. Wij moeten nagaan hoe wij nog beter het belastinggeld kunnen beschermen. Het is duidelijk dat Electrawinds op een bepaald ogenblik heel snel is gegroeid, en dat is op zich ook geen probleem. Heel wat van die bedrijven zijn snel gegroeid. Daarom kon Electrawinds genieten van veel overheidssteun. Minister, kunt u klaarheid scheppen over de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet? Hoe zit het precies met de leningen, achtergestelde leningen en participaties? Wat is de stand van zaken?

Voor de N-VA is er niets mis met het principe dat een overheid gerichte investeringssteun geeft en via investeringskanalen zelf investeert in maatschappelijk belangrijke vernieuwende sectoren, zoals de sector van de duurzame energie. Uiteraard moet er dan aan bepaalde randvoorwaarden worden voldaan.

Het moet gaan om doordachte, weloverwogen beslissingen, die met kennis van zaken en op basis van goed bevonden businessplannen worden genomen. Er moet verantwoordelijk met het gemeenschapsgeld worden omgesprongen. Er moet respect zijn voor de regels van het corporate en ethisch ondernemen.

We houden daarbij voor ogen dat ondernemen niet de kerntaak van de overheid is. Het kan gaan om secundaire belangen, zoals de verankering, die hier al is aangehaald, de strategisch belangrijke investeringen, de groei mogelijkheden en zo verder. Hier is de meerwaarde bij uitstek van maatschappelijk nut.

In dit geval voert de investering uit wat in zowat elke beleidsbrief of beleidsnota van de afgelopen jaren staat, met name dat hernieuwbare energie een strategische prioriteit vormt. Dit moet uiteraard allemaal binnen die randvoorwaarden gebeuren.

Wat me met betrekking tot dit dossier opvalt, is niet enkel dat de overheid investeringssteun heeft verleend, maar dat zeer veel verschillende overheden steun hebben verleend. Het gaat om de lokale, de Vlaamse en de federale overheid. Dit heeft natuurlijk tot een veelheid aan participaties en verstrekte leningen geleid. We moeten ons de vraag stellen of het voor de overheid op die manier nog mogelijk is op een efficiënte wijze enig zicht op de bedrijfsvoering te behouden.

Mijn laatste opmerking betreft een punt dat tot de verantwoordelijkheid van het bedrijf zelf behoort. Indien het gaat om producten die zelf al zeer sterk worden gesubsidieerd, in dit geval door middel van groenestroomcertificaten, moet het bedrijf een globale afweging maken. Het gaat niet op deze subsidies als verworven inkomsten te beschouwen en op basis hiervan een

verdere bedrijfsvoering op te bouwen. Dit heeft uiteindelijk tot een overmatige schuldenlast geleid.

We zullen zien of er de komende uren of dagen nog een oplossing uit de bus komt. Dit is in het belang van de werknemers en van de belastingbetalers. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik zou nog een vraag willen stellen over onze fundamentele opmerking. Er worden beschotten ingebouwd. Hierdoor is het zagezegd niet langer de Vlaamse Regering die de subsidies toekent. Er zijn beschotten tussen de Vlaamse Regering en de overheidsparticipatiemaatschappijen gebouwd. Het beeld wordt hoog gehouden dat er een groot beschot is tussen de raad van bestuur, die autonoom de strategische beslissingen neemt, en de Vlaamse Regering, die vervolgens in het Vlaams Parlement moet verklaren dat ze hierover niets kan vertellen omdat het om beslissingen van de autonome raad van bestuur gaat.

Minister, ik heb niemand beschuldigd. Ik heb ook niet beweerd dat alleen maar slechte beslissingen zijn genomen. Het gaat me om het principe. Hoe kunt u het beeld hoog houden dat een raad van bestuur autonoom is indien daar, naargelang de meerderheid die op dat ogenblik aan de macht is, allemaal kabinetschefs in zetelen? De woorden van de heer Van Malderen waren op dat vlak zeer verhelderend.

Mijnheer Diependaele, ik stel deze vraag aan u. Wat vindt u van onze opmerking dat het niet past daar mensen uit de kabinetten, hoe bekwaam ze ook mogen zijn, te plaatsen en vervolgens de schijn trachten hoog te houden dat de raad van bestuur volledig los van de Vlaamse Regering opereert? We hebben die opmerking gemaakt, en ik zou graag uw reactie horen.

De heer Matthias Diependaele: Eerst en vooral heb ik geen redenen om aan te nemen dat die beschotten niet zouden hebben gewerkt. Daar heb ik geen bewijzen van gezien. Ik wil echter nog dieper op de initiële vraag ingaan. Volgens mij is het omwille van het democratisch principe zelfs noodzakelijk daar mensen te plaatsen. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Van Hauthem, u moet daar eens goed over nadenken. Indien we als democratische overheid willen dat een onafhankelijk of neutraal orgaan, in dit geval een bedrijf, omwille van het maatschappelijk belang tot bepaalde investeringen overgaat, wil ik niet doof en blind zijn. We steken daar veel geld in. Het gaat effectief om een maatschappelijke taak. Ik wil dan ook weten wat daar effectief gebeurt. Ik wil dat in de gaten houden. Om die reden worden daar natuurlijk mensen geplaatst. Dat valt op basis van de democratie perfect te verantwoorden.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Diependaele, ik volg uw redenering tot op zekere hoogte. U moet dan echter ook consequent zijn. Het Vlaams Parlement moet daar ook inzage in hebben. Dat is de democratische controle. Een minister mag zich dan niet verschuilen achter de strategische beslissingen van een autonome raad van bestuur waar de Vlaamse Regering volgens uw visie wel inzage en inspraak in heeft en het Vlaams Parlement niet. Het is het een of het ander.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Van Hauthem, eerst en vooral, er zijn wetgevende bevoegdheden en uitvoerende bevoegdheden. Dit valt onder uitvoerende bevoegdheden. Ik heb de minister op geen enkel moment horen zeggen dat ze weigert om die transparantie te geven, integendeel. Er is zopas een verdienstelijke poging geweest om dat te doen, maar die hebt u geblokkeerd.

Minister Ingrid Lieten: Ik geef toch even duidelijkheid over de coporate-governancestructuur. We kiezen mensen die als deskundigen in die raad van bestuur zitten en daar de belangen van de vennootschap moeten dienen. Dat betekent dat die mensen hoofdelijk en persoonlijk verantwoordelijk zijn voor de beslissingen die ze daar nemen. Zij

wegen daar af of er bepaalde investeringen moeten gebeuren en of die passen binnen wat in het investeringskader is afgesproken. Daar is geen enkele tussenkomst of beïnvloeding vanuit de politiek gebeurd. Dat was ook de bedoeling.

Wil dat zeggen dat we het parlement niet kunnen informeren over de beslissing? Geen enkel probleem. U kunt me alle vragen stellen, ik zal die vragen doorspelen aan de raad van bestuur en ik zal hen vragen op al uw vragen te antwoorden, waarom en hoe dat is beslist. Voor PMV is dat geen enkel probleem.

Als het gaat over Gimv, zitten we in een andere positie. Daar zitten we in een minderheidspositie en daar kan dit parlement jammer genoeg niet op dezelfde manier transparantie en inzage vragen en de bestuurders vragen omleg uit te geven.

Er zijn twee zaken die we niet mogen verwarren: het eerste is wie beslist en wie de verantwoordelijkheid draagt. Het tweede is hoe we dit parlement goed kunnen informeren. Wat PMV betreft, is er geen enkel probleem om dit parlement te informeren op basis van alle gestelde vragen. Ik zal erop staan dat de raad van bestuur van PMV en het management daar altijd de nodige antwoorden op geven.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik ben het volledig eens met uw antwoord. De voorzitter van de commissie Economie is niet aanwezig, maar we kunnen haar de vraag doorspelen om de raad van bestuur of de directie van PMV uit te nodigen om in de commissie te komen uitleggen hoe het zit met dat verschil tussen wat strategische doelen en beslissingen zijn enerzijds, en individuele beslissingen die door casemanagers worden genomen anderzijds. Daar zit het grote verschil, het grote schot, mijnheer Van Hauthem. We hebben de ervaring al gehad naar aanleiding van investeringen in gestructureerde producten, dat ze dat met de nodige kennis en overtuigingskracht kunnen brengen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Niet ik, maar professor Van de Cloot laat in De Morgen het volgende optekenen; “Dat de overheid via verschillende vehikels een pionier uit de nieuwe, beloftevolle sector ondersteunt, is niet het punt van discussie.” Dat hebben we vandaag ook duidelijk gemaakt, nietwaar mijnheer Rzoska? “Maar de manier waarop, de ondoorzichtigheid van optreden en de veelheid van fondsen, doet wel vragen rijzen. (...) De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM), Belfius, de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), Gimv, DG Infra+, Gigarant, Gemeentelijke Holding en de Vlaamse Energieholding: via deze kanalen is er in de voorbije jaren zo’n 160 miljoen euro in dat betrokken bedrijf gepompt. Door de versnippering van die kanalen beschikt de overheid echter niet over een sterk mandaat. Anders gezegd: ondanks de 160 miljoen euro heeft de overheid eigenlijk niets te zeggen over dat bedrijf. Critici beginnen nu ook Johan Vande Lanotte met de vinger te wijzen. De vicepremier en sp.a-zwaargewicht speelde als voormalig bestuursvoorzitter van Electrawinds een belangrijke rol in de groei van het bedrijf. Geruchten doen de ronde dat hij zijn invloed heeft uitgeoefend om zoveel mogelijk overheidsgeld los te weken. Geruchten die nergens hardgemaakt kunnen worden.”

Ik bevestig dat ook voorlopig.

“Maar het pleit niet voor Vande Lanotte, noch voor de overheidsfondsen, dat ze blijkbaar niet in de gaten hadden dat ze op een schromelijke manier werden misbruikt. Door wie? Dat is een andere vraag, en opheldering is daar zeker op zijn plaats. Maar ook zij” aan wie we de vragen stellen, “geven niet thuis voor info in deze cruciale uren. Duidelijk is wel dat het onverantwoord was om zoveel belastinggeld te plaatsen tegenover zo weinig zeggenschap.” Dat zegt die professor, niet ik.

Minister, voorzitter, ik denk dat we, rekening houdende met wat dergelijke mensen zeggen, onze verantwoordelijkheid moeten kunnen opnemen. Dat is de reden waarom ik erop blijf

staan dat we in dezen een onderzoekscommissie oprichten naar de manier waarop PMV met belastinggeld is omgegaan in het verleden.

De heer Matthias Diependaele: We moeten inderdaad met iedereen zijn mening rekening houden, maar het verwondert mij dat u dat nu net citeert. U gaf daarnet het verwijt dat er vanuit de overheid een vertegenwoordiging zit bij PMV. Die heeft de taak om de opdracht van PMV in de gaten te houden, wat ik volledig onderschrijf omdat ze inderdaad met belastinggeld werkt, en dus moet daar een maatschappelijk belangrijke richting aan gegeven worden en moet de overheid daarover waken. Maar nu komt u zeggen door de heer Van de Cloot te citeren – alle respect voor zijn woorden – dat de overheid daar eigenlijk niets te zeggen had. Wat is het nu?

De heer Jan Penris: Dat is niet de overheid, collega, dat zijn politiek benoemde mensen die niets met de overheid te maken hebben.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik wil er nog een punt aan toevoegen. U moet eens praten met mensen uit het bedrijfsleven zelf. Ik ga er absoluut mee akkoord dat je als parlement effectief zo veel mogelijk informatie moet krijgen, maar op een bepaald moment zit je met het probleem dat sommige informatie, als het effectief over bedrijfsvoering gaat, zeer gevoelig is. Natuurlijk zijn wij alle 124 parlementsleden te betrouwen, zonder twijfel, maar het punt is dat die bedrijfsleiders zelf niet altijd zo gewillig zijn om die informatie zomaar open en bloot te geven. U kunt zeggen: geen probleem, dat is hun probleem, dan geen overheidsgeld en dan blijven ze met lege handen achter. Maar als overheid verlies je dan ook een sturend element. Want dit willen we nu net doen: we willen met die investeringen zeer gericht sturen naar wat wij voor de maatschappij belangrijk vinden, in dit geval groene stroom. Het is niet zo evident en zwart-wit.

De heer Björn Rzoska: Mijnheer Diependaele, ik wil een aantal opmerkingen maken bij uw betoog. U bent uw tweede punt geëindigd met te zeggen: ik heb ogen nodig om te weten wat er gebeurt binnen PMV. Eigenlijk stel ik vast dat wat u zegt en wat de minister zegt, ver uit elkaar ligt. De minister zegt: er zijn geen banden en het zijn autonome organen, terwijl u net zegt dat we daar ogen hebben zitten en dat we die ook nodig hebben. Ik kan u daar misschien een stuk in volgen.

Ik wil een tweede punt maken. U zegt in uw betoog, waar ik me uiteraard bij aansluit, dat het goed afloopt met de toekomst van dit bedrijf. Waar u in heel uw betoog niet over spreekt, zijn de mogelijke fouten die gemaakt zijn. Ik wil u een tweet voorleggen van uw kersverse partijgenoot Johan Van Overtveldt van gisteren: “Te veel vragen rond het kluwen Electrawinds blijven onbeantwoord.” Dat is, mijnheer Diependaele, de taak van dit parlement. Daarom nogmaals mijn uitnodiging: laat ons samen de onderste steen naar boven halen.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Rzoska, u hebt niet goed geluisterd. Ik heb wel degelijk gezegd dat het de verantwoordelijkheid is van het bedrijf zelf dat het zich in zijn bedrijfsvoering voor toekomstige investeringen en vooral voor de schuldenopbouw – want dat is nu het probleem – blijkbaar gebaseerd heeft op het feit dat het die subsidiestroom van de groenestroomcertificaten heeft aangenomen als een zekere inkomst. Dat is de verantwoordelijkheid van de bedrijfsvoering zelf. Wie zijn gat verbrandt, moet op de blaren zitten. Ik ga volledig akkoord dat de fouten die gemaakt zijn, volledig de verantwoordelijkheid van het bedrijf zijn.

Ik heb zeer duidelijk gezegd dat je wetgevende macht hebt en uitvoerende macht. Als u dat echt wilt, moet u de democratie gaan herdenken en kunnen we in dit parlement allemaal een kabinet van dertig tot veertig man hebben om elk detail van de wetgeving te gaan uitwerken. Maar zo gaat het niet. Wij geven een opdracht aan de regering, wij zeggen dat wij groene stroom belangrijk vinden en zij moeten er op de juiste manier op inzetten door middel van instrumenten als PMV.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister, collega's, ik wil even inpijken op wat collega Penris zonet heeft voorgelezen van de hoofdeconoom van Itinera, de heer Van de Cloot. Hij had het over de manier waarop; ik zou ook durven zeggen: de mate waarin. Ik verduidelijk mij. We weten ondertussen allemaal dat er 73 miljoen euro kapitaal – als ik Belfius even buiten beschouwing laat, met Belfius inbegrepen is het 85 miljoen euro – gestroomd is van de semi-overheidsbedrijven in de richting van Electrawinds en, nogmaals, 62,5 miljoen euro kredieten. De omzet van dat bedrijf is 112 miljoen euro in het boekjaar 2012. Als ik dat spiegel aan mijn eigen bedrijf, betekent dat dat met dit eigen vermogen, zijnde wat het kapitaal dat in deze firma is gestoken door de overheid, dit bedrijf een omzet zou kunnen realiseren van 1 miljard euro.

Dat is de ratio die wordt gebruikt. Met 85 miljoen euro eigen vermogen zit men normaal gezien aan een omzet van 1 miljard euro. Die 85 miljoen euro kapitaal van de overheid komt vandaag overeen met 112 miljoen euro in plaats van 1 miljard euro. Daarmee wil ik aantonen dat er niet alleen met de manier waarop maar ook de mate waarin, een volledige overkill is geweest van de financiering, zowel in kapitaal als in kredieten vanuit de overheid en de semi-overheidsbedrijven. Meer nog, want daarnaast is er die 160 miljoen euro groenstroomcertificaten die intussen zijn geïnd. Het is ook raar maar waar, en daar kunnen we niet naast kijken, dat 76 procent van al dat geld daar naartoe is gestroomd toen de heer Vande Lanotte voorzitter was van de raad van bestuur. Het is toch raar dat die machine plots op gang is gekomen. Dat adressenboekje heeft blijkbaar effect, want heel de geldstroom is op gang gekomen.

Ik wil het even over een heel andere boeg gooien. Wat is de rol van een voorzitter van een raad van bestuur? Iedereen heeft het hier over corporate governance, ook de minister. De echte inhoud van corporate governance is dat de voorzitter van een raad van bestuur het management wijst op de gevaren, op de risico's, op de overfinanciering, op het te ver willen springen in plaats van gefaseerd te investeren. Dat is wat een voorzitter van een raad van bestuur moet doen. Als de feiten het tegenovergestelde blijken te zijn, dan stel ik me vragen bij de rol van die voorzitter. Meer nog, als de voorzitter van de raad van bestuur een vooraanstaand politicus is, een boegbeeld van de Belgische politiek, dan moet die nog extra voorzichtig zijn ten opzichte van een gewone sterveling en een normale ondernemer. Dat is niet alleen zoek in dit dossier, het is er los over.

Er is nog een bijkomend punt in dit dossier. En ook daar komen we spijtig genoeg opnieuw uit bij de politiek. Ik heb het over de groenestroomcertificaten. Het is voornamelijk onder impuls van sp.a dat de groenestroomcertificaten er zijn gekomen. Op zich was dat een goed idee om de groene energie te stimuleren, maar met een totale overkill. Zelfs onze Waalse vrienden hebben het veel beter gedaan. Vlaanderen heeft er in het begin mee gesmeten en het systeem veel te snel afgebouwd. In Wallonië werden enkel groenestroomcertificaten toegekend aan wie minstens 50 procent van de opgewekte energie zelf verbruikt. In Vlaanderen kon iedereen van om het even welk magazijn zonnepanelen kopen en die op een zwijnenstal leggen zonder daar ook maar iets van te verbruiken. Kassa, kassa, groenestroomcertificaten. Dat toont aan dat Vlaanderen misschien niet meer zo goed bezig is. Ook daar is een volledig verkeerde politiek gevoerd.

Men heeft hier veel te veel gefocust op het management van PMV, van Gimv en van de bedrijven. De Federale Participatiemaatschappij zit er voor het grootste bedrag tussen. Het is dus niet alleen een Vlaams, maar ook een federaal probleem. Het probleem ligt niet zozeer bij het management, hier heeft vooral een politieke agenda gespeeld. Immers, geen enkel bedrijf behalve de welgekende subsidiekampioen, namelijk de NMBS, heeft subsidies of kapitaalinjecties gekregen van aan de overheid gelinkte bedrijven zonder dat daar massale eigen investeringen tegenover stonden. We lijden in Vlaanderen dus niet alleen aan regulitis, maar ook aan subsiditis. Heel dit dossier is een voorbeeld van hoe het niet moet en van hoe

men een markt reguleert. Er zijn immers ondernemers in dit land en zelfs in de regio Gent die investeren in alternatieve energie en dat volledig op basis van eigen middelen doen. Zij doen dat op een rendabele basis. Het kan dus. De manier waarop dit in dit dossier gebeurt, is volledig van de pot gerukt en wars van elke economische realiteit. Men moet dan ook nagaan of alles in dit dossier binnen het aanvaardbare is verlopen.

Tijdens de laatste weken, maanden en zelfs jaren klonk er de oorverdovende roep om een lastenverlaging op arbeid. We zijn het daar kamerbreed over eens, alleen gebeurt er niets. Het laatste concurrentiepact is een druppel op een hete plaat. Uit berekening blijkt dat het gaat over 0,2 procent per jaar op de loonmassa van de privésector. Dat is een peulenschil. Dat is symbolisch en start bovendien pas in 2015.

En die oversubsidiëring leidt tot debacles. Men spreekt over tewerkstelling, maar men denkt niet aan hoeveel tewerkstelling men zou kunnen creëren als men de hele subsidiewinkel weg zou laten en als men er resoluut voor zou kiezen om de subsidies die in dit land inmiddels bijna 10,137 miljard euro bedragen, te vervangen door een lineaire lastenverlaging. Die lineaire lastenverlaging kan natuurlijk ook maar worden gegenereerd door een forse afslanking van de overheid. De bedrijven die het op eigen kracht doen en het goed doen, moeten we stimuleren, niet door te demotiveren of 'weg te fiscaliseren' of de moed te ontnemen om verder te investeren. Die richting moeten we uitgaan, en zeker niet de richting van de 134 steunmaatregelen voor België en Vlaanderen, waarvan 71 federale en 63 Vlaamse. In die steunmaatregelen moeten we de bosmaaier zetten, net zoals in de Vlaamse regelgeving, die we al jaren met woorden bevechten maar in werkelijkheid nog geen meter verminderd hebben. *(Applaus van mevrouw Ulla Werbrouck)*

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, er zijn in het debat verschillende invalshoeken gebruikt. Je kunt natuurlijk verder gaan nadenken over, of bespreken en evalueren wat de raad van bestuur van Electrawinds de voorbije jaren heeft gedaan, welk investeringsbeleid er is gevoerd, hoe dat is gefinancierd. Ongetwijfeld zullen we daarover de volgende weken en maanden nog informatie over krijgen en onze mening kunnen vormen. Maar daarvoor zijn wij hier niet aanwezig. Wij moeten nagaan hoe de overheidsinstanties en de extern verzelfstandigde agentschappen waar Vlaanderen verantwoordelijk voor is, zich hebben gedragen.

Ik was ermee begonnen om jullie een overzicht te geven van wat we via de overheid, ofwel via een subsidie ofwel via een investering, de voorbije jaren ter beschikking hebben gegeven aan Electrawinds. Ik heb u uitleg gegeven over de subsidies via het reglementair kader van het Agentschap Ondernemen, ook over de IWT-subsidies. Ik was aangekomen bij PMV. Ik wil misschien toch nog even de juiste informatie herhalen.

Was is op dit moment het belang van PMV in Electrawinds? Op dit moment heeft PMV een investering van 15 miljoen euro in kapitaal in Electrawinds, en daarvan is intussen 1,3 miljoen euro terugbetaald. Daarbovenop heeft ze een achtergestelde lening lopen van 10 miljoen euro met een rente van 9,2 procent. Als we dat afzetten tegenover het kapitaal, dan is dat op dit moment 4 procent van het eigen vermogen van Electrawinds. Dat moeten we toch in het achterhoofd houden als we het debat voeren over welke rechten PMV moet vragen, of we een bestuurder moeten vragen, of we het in verleden goed hebben gedaan of niet. Dat debat kan voor mij zeker en vast worden gevoerd, en ik nodig iedereen ook uit om er zo snel mogelijk in de commissie in detail op in te gaan.

Ik wil het toch even in perspectief zetten. Er wordt soms gesproken over honderden miljoenen euro's belastinggeld. We moeten voorzichtig zijn met alles op een hoopje te gooien. Electrawinds heeft op dit moment een kapitaal van ongeveer 240 miljoen euro, dat opgebouwd is via verschillende aandeelhouders, uit de private sector en uit de publieke sector. Vlaanderen maakt met de 15 miljoen euro – en dan neem ik er nog even de 10 miljoen

euro achtergestelde lening bij – 4 procent uit van het eigen vermogen. Via Gigarant heeft Vlaanderen ook nog 75 procent waarborg gegeven voor een investeringsdossier ten bedrage van 12 miljoen euro. Die waarborg is nog niet moeten worden uitgevoerd. Er staan investeringen voor een biomassacentrale tegenover; er staan ook duidelijke garanties tegenover. Dat maakt het volledige plaatje van wat Vlaanderen via verschillende kanalen op een of andere manier heeft ingebracht in Electrawinds.

Collega's, ik wil daar zeker verder met jullie over doorgaan en de voorgeschiedenis van de beslissingen, de omstandigheden en de context verder uitdiepen, en daar in de commissie verder over van gedachten wisselen. Ik hoop dat we daar dan ook kunnen bekijken of we, op basis van dit dossier, ons beleid moeten aanpassen. We moeten nagaan hoe de investeringspolitiek gewerkt heeft en bekijken of wij als aandeelhouder bepaalde suggesties moeten meegeven op de algemene vergadering.

Wat mij betreft, kunnen wij met de bestuurders van PMV ook het debat en de dialoog aangaan over het corporategovernancecharter, en bekijken of alle regels ter zake goed zijn, of er verduidelijkt of verstrengd moet worden. Dat debat is wat mij betreft open.

Ik heb gevoeld dat de meeste fracties het standpunt delen dat we goed moeten opletten dat we niet op basis van één specifiek dossier – dat we zeker moeten evalueren – een belangrijk instrument van de Vlaamse overheid om in onze economie te investeren, 'op het schop zetten'. We moeten voorzichtig zijn met het trekken van conclusies.

Want het is voor heel veel bedrijven nu eenmaal moeilijk, zeker sinds de bankencrisis, om een financiering te vinden via de klassieke kapitaalfinansieringen op de kapitaalmarkt. Het is moeilijk om financieringen te vinden voor startende bedrijven, voor bedrijven die een serieuze stap in hun groei willen zetten, die een serieuze investering willen maken. Het is ook moeilijk voor bedrijven die werken in sectoren waar de risico's groter zijn. Dat was zeker ook het geval voor Electrawinds.

Ik vind het belangrijk dat wij niet toelaten dat instrumenten als PMV en de waarborgregelingen via Gigarant nu in een negatieve perceptie terecht zouden komen. We mogen niet toelaten dat we onszelf een arm afhakken, want in deze economische tijden, waarin we echt snakken naar economische groei, moeten we die instrumenten verder kunnen laten werken. We moeten samen bekijken hoe we die nog beter kunnen laten werken.

Ik wil mij tot slot aansluiten bij de verschillende collega's die opgeroepen hebben om de sereniteit aan te houden. Laten we hopen dat het, in die sereniteit, voor al die verschillende aandeelhouders mogelijk is om elkaar te vinden, om de investeringen die gebeurd zijn met privaat en met publiek kapitaal, veilig te stellen, om ervoor te zorgen dat de verschillende investeringen in groenestroomproductie verder kunnen werken, en dat we de tewerkstelling die daaraan verbonden is, kunnen houden.

Laten we afspreken dat wij die dialoog zo snel mogelijk voortzetten in de commissie. Ik zal mijn uiterste best doen om op al jullie vragen antwoord te geven. Ik ben ervan overtuigd dat ook het management van PMV daar beschikbaar voor is. (*Applaus bij sp.a en CD&V*)

De heer Jan Penris: Voorzitter, de minister heeft een moeilijk debat op een constructieve manier afgerond. Om haar te steunen, zou ik voorstellen dat dit parlement akkoord gaat met het feit dat we onderzoek durven te voeren naar de controle op de besteding van Vlaamse overheidsmiddelen via een controle op de legitimiteit van de strategische beslissingen en de opportuniteit van individuele beslissingen van de publieke investeringsmaatschappij PMV nv. Ik denk dat we daar allemaal wijzer van kunnen worden en dat we daar in de toekomst veel uit zullen kunnen leren.

De heer Bart Tommelein: Minister, zoals u gemerkt hebt, deel ik uw mening dat alles in het werk moet worden gesteld om het bedrijf alsnog operationeel te houden en de jobs in de mate van het mogelijke te bewaren. Ik heb een aantal heel concrete vragen. U moet die niet

beantwoorden indien u daarmee onderhandelingen of posities in gevaar brengt, maar het blijft voor de periode nadien misschien toch wel belangrijk om over na te denken. Aangezien die korte lijn er toch duidelijk is met PMV, waarom zagen wij Electrawinds toch als een interessante investering?

Tot mijn spijt blijf ik vaststellen dat, als je het volume bekijkt van de middelen die de overheid via haar verschillende kanalen ter beschikking stelt, wij verhoudingsgewijs te weinig inspraak hebben. Zonder ons te moeien in de operationaliteit ervan, lijkt het mij belangrijk dat we, indien we een globaal pakket van ettelijke tientallen miljoenen euro's ter beschikking stellen van een bedrijf, daar voldoende inspraakmogelijkheden tegenover stellen om te zien welke richting het schip al dan niet vaart.

Verder vraag ik mij af of wij als schuldeiser of overheidsbedrijf een bevoorrechte positie hebben die alsnog een rol kan spelen in die onderhandelingen. Dat lijkt mij heel belangrijk. Ik heb gezien dat er een voorstel was van PMV, Gimv en het bedrijf van de heer Duco Sickinghe om in een reddingsplan te opereren.

Misschien is het belangrijk om te weten of we daar in de komende periode een actieve rol in kunnen spelen. Kunt u als voogdijminister nog actief proberen met de verschillende spelers op het terrein tot een oplossing te komen?

U hoeft daar nu niet op te antwoorden, maar deze vragen zijn bij mij blijven hangen.

De heer Björn Rzoska: Minister, uiteraard gaan we in op de uitnodiging om dit dossier in de commissie uit te spitten. Ik blijf evenwel toch wat op mijn honger zitten. U bent deze vergadering begonnen met een zeer technische opsomming van via welke verschillende instrumenten de overheid in dit dossier zit. Over de grenzen heen werden er een aantal essentiële vragen gesteld waarop we tot op vandaag geen antwoord krijgen. Daarvan wil ik twee punten aanhalen.

Wat mij betreft – en die vraag is niet enkel door mij gesteld, maar werd ook gesuggereerd door een aantal mensen van de meerderheid – blijven we op dit moment het antwoord schuldig op de vraag hoe het komt dat één bedrijf 100 miljoen euro indirect of direct binnenhaalt. Daarop heb ik van u geen antwoord gekregen.

Het tweede punt waarover ik mij verwonder, is dat u, als bevoegd minister, niet ingaat op het dossier van Groenkracht. U kunt zeggen dat u daar weinig mee te maken hebt, maar u bent natuurlijk wel via uw investeringsvehikels mee verantwoordelijk voor een bedrijf dat een constructie opzet waarbij zeer veel gewone spaarders een rad voor de ogen is gedraaid. Daarover doet u geen uitspraken. Ik vind dat jammer.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik doe een laatste poging om toch iets constructiefs uit dit dossier te halen.

Er moet een soort van gedragscode worden opgesteld dat alle aan de overheid gelinkte bedrijven, wanneer zij in een bedrijf investeren, met elkaar afstemmen. FPIM heeft 30 miljoen euro geïnvesteerd, Gimv 28 miljoen en PMV 15 miljoen euro. Volgens mij lijkt een afstemming geen overbodige luxe, zeker wanneer het over dergelijke bedragen gaat.

Minister, u hebt daarnet iets heel belangrijks gezegd. U zei dat het voor gewone bedrijven heel moeilijk is om financiering te vinden. Welnu, vindt u het dan niet opvallend hoe gemakkelijk het in dit dossier was om geld te vinden? Het is toch veel te gemakkelijk gegaan om 150 of 160 miljoen euro – naargelang je Dexia al dan niet beschouwt als semioverheid – te vinden, in tegenstelling tot de moeilijkheidsgraad die een normale kmo ondervindt bij het zoeken naar financiering. We hebben het hier wekelijks over kmo's. Ook de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) heeft het erover hoe moeilijk het is om financiering te vinden. Het is trouwens een van de toptienproblemen van kmo's om aan geld te geraken voor hun groei. Het gaat dan misschien over 1, 2 of maximaal 3 miljoen euro. Dan zijn er in dit dossier toch wel erg gemakkelijk astronomische bedragen binnengerijfd.

Verder denk ik dat we een zuivering moeten nastreven in uw subsidiëeringspolitiek en enkel dat houden wat we nog willen doen, misschien op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Al het andere moeten we dringend overboord gooien en omzetten in een lineaire lastenverlaging.

Last but not least is de structuur van Electrawinds absoluut ontransparant. Ik heb lang samengewerkt met Duitsers. Een van hun voorwaarden om te investeren was een transparante structuur. Dit bedrijf is wars van alle transparantie. Als u toch zo graag over corporate governance spreekt, moet er misschien een gedragscode komen bij PMV, maar ook bij anderen. Als de structuur van het betreffende bedrijf een voorbeeld is van spitstechnologie waar een kat zijn jongen niet meer vindt, zeggen we resoluut neen. Zo hadden we indertijd de CDO's die een massa geld hebben gekost. Met een dergelijk moeilijke structuur wordt er niet geïnvesteerd!

De heer Eric Van Rompuy: Ik vond het ook een interessant debat. Ik stel vast dat hier geen consensus meer bestaat over de grond van de zaak.

In de jaren negentig hebben we na de KS-commissie (Kempense Steenkoolmijnen) de taken van Gimv geherdefinieerd. In 2000, na de onderzoekscommissie Scheepskredieten, hebben we Gimvindus afgeschaft. In 2004 hebben we – onder toenmalig minister Van Mechelen – de taakstelling van PMV op scherp gesteld, al was die al duidelijk. Nu, vandaag, mijnheer Penris, bent u het blijkbaar niet meer eens met die decreten. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Ik heb het niet over Electrawinds, daar ga ik geen uitspraken over doen.

Ik probeer positief te zijn. Ik stel voor dat we in de commissie Economie een debat ten gronde voeren. Ik zou het overheidsinstrumentarium en de rol van de overheid willen evalueren. Zijn we het daar nog over eens? Ook Groen is het er niet meer mee eens, volgens mij.

Er bestaat hier een grote misvatting over de eigenlijke doelstelling van ons overheidsinstrumentarium. Dat moeten we evalueren en eventueel conclusies trekken. Het omgekeerde gaan doen, uit één dossier alle conclusies trekken, is totaal zinloos. We hebben in het verleden geleerd dat we onze handen het best afhouden van een individuele bedrijfsvoering. Wij zijn geen bestuurders. Wij kunnen geen onderneming besturen. De heer Sabbe zal ons daar wel op wijzen. Hij zal zeggen: waar moeien die onbekwame politici zich mee? Ze hebben geen vertrouwen in het bedrijfsleven en ze zijn actief op de markt. Dit omgekeerde discours hebben we jaren terug al meegemaakt.

Minister Ingrid Lieten: Ik neem alle overwegingen mee. We kunnen in de commissie verder praten, daar sta ik helemaal achter, mijnheer Van Rompuy.

Nog één mededeling, mijnheer Rzoska, met Groenkracht hebben wij niets te maken. We zijn op geen enkele manier met dat bedrijf verbonden. Ik kan uw vragen niet beantwoorden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– *Het Vlaams Belang, Open Vld, LDD en Groen kondigen aan een motie te zullen indienen.*

De moties moeten uiterlijk om 16.54 uur zijn ingediend.

Het debat is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.24 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.33 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse aanvullende maatregelen bij het federale concurrentiepact

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reactie van de Vlaamse Regering op het federale concurrentiepact

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Lieten.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik hoop u, als Limburgs minister, er zeker niet van te overtuigen dat het noodzakelijk is dat we hard werken aan het herstel van onze provincie. Daarvoor is het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK), dat reconversieplan, een noodzakelijke, maar op zich eigenlijk niet voldoende voorwaarde om ervoor te zorgen dat onze provincie er economisch bovenop komt. Er is nog een tweede element nodig, namelijk een interfederaal concurrentiepact. Waarom? Omdat wij in Limburg heel snel hebben gevoeld dat buitenlandse investeerders onze provincie links laten liggen. Dat gebeurt niet wegens de randvoorwaarden die de Vlaamse Regering schept qua strategische investeringssteun, opleidingssteun en gronden. Wat dat betreft, zijn Nederland en België ongeveer aan elkaar gewaagd. Er zijn echter buitenlandse investeerders die voor Nederlands-Limburg kiezen, enkel en alleen door dat loonkostenverschil, door die loonkostenhandicap. Zo is ook bij de minister-president – ere wie ere toekomt – het idee ontstaan van dat concurrentiepact. De Federale Regering is ondertussen bevallen van een aantal maatregelen.

In een bijna pre-electorale sfeer is het natuurlijk niet gemakkelijk om nog tot grote bedragen of grote engagementen te komen. Het enige dat ik daarover kan zeggen, is dat voor mij het signaal dat werd gegeven met het concurrentiepact, alvast het correcte signaal is, namelijk dat we wat moeten doen aan die loonlasten. De grootteorde is uiteraard onvoldoende. We hebben het over een loonlastenhandicap van ongeveer 20 miljard euro. We moeten dus nog heel veel bijkomende inspanningen doen ter zake.

Minister, de evaluatie van de minister-president was dat het concurrentiepact in de goede richting ging. De evaluatie van minister Muyters was dat dit pact eigenlijk op niets leek. Dat is trouwens heel verwarrend voor de burger, niet het minst de Limburgse burger. Wat is nu eigenlijk het standpunt over dat federale concurrentiepact? Hoe zult u die Vlaamse maatregelen daarop doen inhaken?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, mijn vraag gaat in dezelfde richting. We zijn nu al een paar maanden bezig over het concurrentiepact dat moet worden afgesloten tussen alle overheden, en liefst niet in concurrentie, maar in samenwerking. Dat is althans de theorie. De praktijk is inderdaad anders. Ik zal de door de Federale Regering voorgestelde maatregelen niet allemaal opsommen. We kennen die. De reacties binnen uw regering liepen echter alweer uiteen. Minister Muyters vindt dit te weinig en te laat, terwijl de minister-

president zegt dat het de goede richting uitgaat. Zelfs de verlaging van de btw op de elektriciteit, die niet door de CD&V was gevraagd, was noodzakelijk om tot een compromis te komen. Vandaar ook mijn vraag: wat is nu eigenlijk het standpunt van de hele Vlaamse Regering? Het wordt op den duur inderdaad moeilijk. Voor wie gisteren het debat in de commissie Financiën bekeek, was het moeilijk om nog uit te maken wie tot de meerderheid en wie tot de oppositie behoorde.

Bovendien hebt u inderdaad in 166 miljoen euro voorzien, waarvan 83 miljoen euro cash volgend jaar. Dat is eigenlijk bijzonder weinig.

In zijn Septemberverklaring heeft minister-president Peeters gezegd dat hij voorstellen ging doen. De Vlaamse Regering heeft er een aantal op papier, maar ze zijn nog niet concreet. De Federale Regering zou daarop haar maatregelen en beslissingen enten. Ik heb de indruk dat het omgekeerde het geval is.

Wat is het standpunt van de hele Vlaamse Regering over het voorgestelde relanceplan? Hoe vult u uw eigen maatregelen in?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Vorige week vrijdag hebben wij een constructieve vergadering gehad met het Overlegcomité. Er was daar belangrijk nieuws. De Federale Regering heeft uitleg gegeven over de voorstellen die zij binnen haar eigen bevoegdheid heeft beslist als een bijdrage aan het competitiviteits- en werkgelegenheidspact. Zij heeft een aanzienlijke hoeveelheid bijkomende initiatieven bekendgemaakt. U hebt daar al naar verwezen. Men zet verder in op de vermindering van de arbeidskost en de ondersteuning van de koopkracht. Er is onder meer ook de tijdelijke btw-verlaging naar 6 procent, waarvan men een positief effect verwacht op de inflatie en de enveloppes voor lastenverlaging. Men heeft een duidelijke inventaris gegeven van bijkomende maatregelen. Volgens de Federale Regering zal haar maatregelenpakket tegen 2019 leiden tot een arbeidskostvermindering van 2,96 procent. Al vanaf 2014 zouden een aantal van deze maatregelen effectief zijn en een tot een kostenverlaging van 1,81 procent leiden. Ik kan het lijstje opsommen, maar dat zou mij waarschijnlijk te ver leiden.

In elk geval waren minister Muyters, minister-president Peeters en ikzelf daar aanwezig. Wij hebben hetzelfde gedaan als de andere deelregeringen. Het hele comité heeft akte genomen van het feit dat de Federale Regering haar bijdrage aan het competitiviteits- en werkgelegenheidspact heeft afgerond en ingediend. Er werd ook afgesproken dat de bijdragen van de gewesten en dus ook de notificaties in verband met de synergiën tussen de verschillende entiteiten zullen worden afgerond voor het Overlegcomité van 11 december 2013. Dat betekent dat wij ons hebben geëngageerd om voor het Overlegcomité van 11 december 2013 onder elkaar te bekijken wat wij vanuit Vlaanderen en vanuit onze bevoegdheden nog bijkomend kunnen doen. Daarvoor hebben wij inderdaad in 2014 een budget van 160 miljoen euro gereserveerd. Wij zullen daarover de volgende dagen verdere afspraken maken en bepalen welke de prioriteiten zullen zijn. Wij beginnen daarbij niet met een wit blad. De Vlaamse Regering heeft zelf al een inventaris gemaakt van maatregelen die mogelijk zouden kunnen zijn. Wij hebben deze inventaris ingediend tijdens het Overlegcomité van oktober. Wij moeten daar nu keuzes maken. Wij zullen dat de volgende dagen doen. Zo kunnen wij op het Overlegcomité van 11 december onze inbreng doen. Zo komen we tot een concurrentiepact waartoe elke regering vanuit haar bevoegdheid een steentje bijdraagt. Het geheel zou moeten bijdragen tot de verhoging van de competitiviteit van onze bedrijven.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik merk dat uzelf en de minister van Begroting niet op dezelfde lijn zitten. U hebt het over “aanzienlijke bedragen” voor het herstel van onze concurrentiekracht, terwijl de Vlaamse minister van Begroting dit eigenlijk helemaal wegwuifde. Misschien moet u daarover binnen de meerderheid toch nog eens overleggen.

Minister, hoe gaat u daar nu op inhaken? Het is de bedoeling dat het tot een interfederaal concurrentiepak komt. Er zijn twee mogelijkheden. We moeten de totale loonhandicap schatten op ongeveer 20 miljard euro. U hebt 83 miljoen euro ter beschikking. Wat gaat u daarmee doen? Gaat u dat besteden aan Onderzoek & Ontwikkeling? Gaat u dat inzetten om er een stukje van de mobiliteitsknoop mee te ontwarren – want uiteindelijk vormt die toch een enorme ‘strain’ op de Vlaamse economie? Maar u zou het bedrag ook ten dele kunnen inzetten voor de loonlasten. De Vlaamse Regering kan immers premies verschaffen op de sociale lasten. Zo wordt dat één coherent pact voor de verlaging van de loonlasten. Zo kunnen wij onze concurrentiekracht herstellen. Bent u bereid om als Vlaamse overheid, binnen de op dit moment beperkte bevoegdheden die u hebt, in te zetten op loonlastenverlaging?

De heer Joris Van Hauthem: Minister, we zijn niet veel wijzer geworden door uw antwoord. Er blijft een tweespalt binnen uw coalitie. Ik neem aan dat u namens de minister-president en de Vlaamse Regering antwoordt, daar twijfel ik geen seconde aan. Toch zitten we, of het nu over dit concurrentiepak gaat of over iets anders, telkens met een tweespalt. Sommige ministers van een bepaalde partij kunnen vanuit de Vlaamse Regering kritiek geven naar de buitenwereld. Ik ben het ermee eens dat u nu een vrij positief antwoord geeft, minister, maar dat is wat anders. De Vlaamse Regering evalueert de maatregelen als een stap in de goede richting, met inderdaad aanzienlijke bedragen, zoals de minister-president ook heeft gezegd. Maar we blijven met die tweespalt zitten.

U hebt niet geantwoord op het volgende. In tegenstelling tot wat de minister-president hier in september is komen verklaren, namelijk dat u maatregelen zou voorstellen, zijn er concreet nog altijd geen maatregelen vanuit de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Het is altijd moeilijk voor sommige mensen om te beseffen in welk parlement ze zitten. Het federale concurrentiepak komt ter sprake in het federale parlement, mijnheer Van Hauthem. Uw partijgenoten kunnen er daar hun appreciatie over uitspreken.

Hier zitten we in het Vlaams Parlement. Minister Lieten heeft heel duidelijk de houding van de Vlaamse Regering bevestigd. Dat is ook heel duidelijk uitgesproken door de minister-president. Men neemt akte. Er is duidelijke vooruitgang. Er is een dwingend kader afgesproken om de loonkloof tegen 2018-2019 te dichten. In vergelijking met enkele maanden geleden, voor de vraag van de minister-president om de loonkloof echt op de politieke agenda te zetten, hebben we veel stappen in de goede richting gezet.

De uitdaging is nu: de invulling van het Vlaamse deel van het concurrentiepak, van dus die 83 of 166 miljoen euro. Voor onze fractie is heel duidelijk dat we volop gaan voor de versterking van onze Vlaamse bedrijven, binnen het kader dat we nu hebben. Het wordt verruimd in de loop van 2014. We gaan volop voor een Vlaamse bijdrage tot een loonlastenvermindering.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Minister, het aantal falingen en de stijging van de werkloosheid zijn ook in Vlaanderen historisch. Daar moeten we echt niet fier op zijn. Het is vijf over twaalf. De Vlaamse Regering schrijft in haar begroting een beleidskrediet van 166 miljoen euro, wat niet niks is, maar wat vooral moet worden ingevuld. Tijdens de begrotingsbesprekingen hebben we geen antwoord gekregen. Er staat een betaling gepland voor 2014 van de helft van dat bedrag, 83 miljoen euro. Mijn eenvoudige vraag is nog niet zozeer welke maatregelen u gaat nemen, maar vooral wanneer die maatregelen in werking zullen treden. Is dat 1 januari of later?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer Van den Heuvel, ik ga in op uw vraag om hier geen evaluatie te maken van een federale maatregel, maar het is in elk geval wel zo dat in vergelijking met het budget dat Vlaanderen er tegenover kan zetten, die federale maatregelen aanzienlijk zijn. Dat is reden te meer om ervoor te zorgen dat de Vlaamse maatregelen zo gericht, zo efficiënt en zo creatief mogelijk worden ingezet. Ik laat de gelegenheid niet voorbijgaan om nogmaals, zoals bijna elke week de laatste maanden, ervoor te pleiten om daarbij aandacht te besteden aan degenen die het hardst getroffen zijn door de crisis, laaggeschoolde jongeren en laaggeschoolde werklozen, en er via het verhogen van de innovatiemiddelen tegelijk voor te zorgen dat bedrijven klaar zijn voor de uitdagingen van morgen, verder dan de bestaande loonkostsubsidie.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Inderdaad, wij hebben een andere mening. Wij vinden dat het concurrentiepact te weinig is en dat het de last doorschuift naar de volgende regering, maar ik zie het probleem niet. We zijn het ook niet altijd eens over beslissingen van de EU. Waarom zouden we het eens moeten zijn over beslissingen die een federale overheid neemt? Daarvoor zitten we niet samen in de Vlaamse Regering. We zitten daar voor ons eigen regeerprogramma. Mij valt vooral op dat zowel de minister als de heer Van den Heuvel heeft bevestigd dat het niet gaat om een pact.

Het gaat hier niet om een samenwerkingspact tussen de federale overheid en de Vlaamse overheid, het gaat niet om enige complementariteit, we nemen enkel en alleen akte van elkaars initiatieven. Er was nochtans vooropgesteld, ook door de minister-president, dat er complementariteit zou zijn, maar hier is helemaal geen sprake van enig samenwerkingsfederalisme en dat is onze grootste zorg.

Het is inderdaad zo dat de volgende stap zal zijn dat de Vlaamse overheid haar initiatieven kenbaar moet maken. En wij gaan graag het debat daarover aan.

Minister Ingrid Lieten: We hebben al een voorzet gegeven van wat we gaan doen. We hebben een nota gemaakt en die valt uiteen in een aantal hoofdstukken. Ze gaat over een competitiviteitspact en dat betekent dat er loonlastenverlagende maatregelen in kunnen zitten. We hebben ook een inventaris gemaakt van mogelijke loonlastenverlagende maatregelen, bijvoorbeeld in functie van langdurig jonge werklozen of van laaggeschoolde werklozen voor wie we iets zouden kunnen doen. We hebben een aantal mogelijkheden opgesomd over energiekostverlagende actieve maatregelen die we kunnen nemen. We hebben maatregelen die we kunnen nemen om de private investeringen te stimuleren. En er zijn maatregelen mogelijk om de publieke investeringen te stimuleren, zoals in onderzoek en ontwikkeling voor schoolinfrastructuur of publieke infrastructuur.

We hebben dus een longlist gemaakt en die werd meegedeeld. We hebben dan gewacht en eventjes getemporeerd omdat we toch synergieën wilden zoeken. De Federale Regering heeft nu duidelijk, ook op verschillende domeinen en ze betreffen ook loonlasten en investeringen, een aantal maatregelen genomen.

Wij hebben afgesproken dat we het sowieso voor 11 december zullen doen. De volgende dagen zullen we dus samen bekijken welke keuzes wij gaan maken binnen onze bevoegdheden. We willen vast en zeker klaar zijn tegen het volgende Overlegcomité om dan ons pakket maatregelen toe te voegen. Ik heb begrepen dat ook de andere deelregeringen dat zullen doen om zo toch wel een consistente aanpak te krijgen.

Op het moment dat we de beslissing genomen hebben, mijnheer Van Mechelen, zullen we het parlement er zeker over rapporteren, dat zal niet meer zo lang duren.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, collega's, natuurlijk komt dit federale concurrentievoorstel binnen het concurrentiepact aan bod in het Vlaams Parlement. Waarom? Omdat de ministers Peeters, Lieten en Muyters ook aanwezig zijn in het Overlegcomité. En

het is van absoluut belang dat die drie ministers op dezelfde lijn zitten. Want ofwel zegt de Vlaamse Regering: “We doen mee, we schrijven ons in en we gaan ook voor een loonlastenverlaging”. Ofwel zegt de Vlaamse Regering: “Het is allemaal flauwekul, we schrijven ons niet in”. Dat is dus een absoluut pertinente vraag. Het feit dat die twee ministers buitenkomen met een verschillende visie, is een probleem.

Ik ben wel aangenaam verrast om te horen dat men vooral zal blijven inzetten op een loonlastenverlaging. Tot nu circuleerde al de maatregel op de belasting op materieel en outillage. Dat is een vermindering van belasting op machines, ik zie liever een vermindering van de belasting op arbeid.

Dat u daarnaast ook nog inspanningen zult doen inzake energiekosten, private investeringen en publieke investeringen, dat lijkt me eerlijk gezegd een beetje hoog gegrepen voor 83 miljoen euro.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Diependaele, van twee dingen één. U zegt dat er geen sprake is van een pact en mevrouw Lieten komt namens de Vlaamse Regering stellen dat er sprake is van een pact. Van twee dingen één. De heer Vereeck heeft gelijk. Ofwel gaat u naar het Overlegcomité, en dat is dan om te overleggen en om eventueel samen te werken. En u kent ook onze mening over wat federaal gebeurt wat het concurrentiepact betreft, onze kritiek is gelijklopend, daar gaat het niet over. Ofwel gaat u dus mee naar het Overlegcomité, ofwel doet u dat niet.

Als u zegt dat er geen pact is en dat we dan maar op eigen manier zullen doen wat we moeten doen, dan is dat mij niet gelaten, maar van twee dingen één! Ofwel blijft op 11 december Muyters thuis, ofwel gaat hij mee. Als hij thuisblijft, dan bekent u tenminste kleur. Als hij meegaat, dan zit u hier praat voor de vaak te verkopen en draait u uw kiezers een rad voor de ogen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de toegankelijkheid van het Vlaams openbaar vervoer voor mensen met een beperking

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de toegankelijkheid van het Vlaams openbaar vervoer voor mensen met een beperking

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, collega's, in 2008 heb ik uw voorganger mijn eerste vraag gesteld over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in Vlaanderen. Gelukkig is ondertussen toch al heel wat gerealiseerd. Zo voldoen steeds meer voertuigen van De Lijn aan de toegankelijkheidsvereisten. De nieuwe bussen en trams zal de positieve cijfers nog meer aandikken. Maar het aantal toegankelijke haltes blijft nog relatief beperkt. Ook de regeling voor het openbaar domein is nog steeds een struikelblok.

In uw beleidsbrief stelde u dat een inhaaloperatie nodig is. Met andere woorden: er moeten nog hindernissen worden genomen, en dat moet dringend gebeuren. U moet echt een versnelling hoger schakelen. De ervaringen van schrijver Mustafa Kör tonen dat aan. Bovendien mogen wij niet vergeten dat een grote groep van mensen met een beperking uitsluitend het openbaar vervoer gebruiken, en dus voor hun mobiliteit ervan helemaal afhankelijk zijn. Zolang de toestand is wat hij is, is er geen sprake van inclusie voor die mensen. Vervoer is voor veel mensen een essentieel onderdeel van de dagdagelijkse activiteiten: winkelen, kinderen vervoeren, werken.

Mijn vraag is zeer eenvoudig: wat zult u op zeer korte termijn ondernemen om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in Vlaanderen te verbeteren? Wanneer zal de verplichte reserveringstermijn van 48 uur worden afgeschaft? Zeker wat betreft het gewone openbare vervoer is dat echt niet meer van deze tijd.

De voorzitter: Collega's, ik wil eraan herinneren dat men slechts één vraag aan de minister kan stellen.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister, collega's, twee jaar na een undercoverreportage in het programma Volt, waaruit bleek dat de toegankelijkheid van het openbaar vervoer vaak te wensen overliet, probeert de Leuvense schrijver Mustafa Kör in een rolwagen met tram, trein en bus een traject door Vlaanderen af te leggen. Helaas moet hij, zoals in Volt toen, vaststellen dat de toegankelijkheid nog steeds vaak ontoereikend is. Twee jaar geleden hebt u een actieplan aangekondigd: 'Personen met een handicap samen op pad'. Iemand van De Lijn zou met een persoon met een beperking op stap gaan om te onderzoeken welke hindernissen moeten worden weggewerkt. Ook in de beheersovereenkomst met De Lijn staan heel duidelijke cijfers: de toegankelijkheid van trams moet jaarlijks met 5 procent verhogen en die van bussen met 3,5 procent. Na drie jaar zouden wij dus een toename van de toegankelijkheid met 15 procent op trams en meer dan 10 procent op bussen moeten kunnen optekenen.

Ik heb een vraag en een uitnodiging. Hoe zit het met het actieplan 'Personen met een handicap samen op pad'? Wat zijn de resultaten ervan? Hoever staan wij met de realisatie van wat in de beheersovereenkomst staat? Mijn uitnodiging is niet alleen aan u, minister, maar aan alle collega's gericht: zouden wij geen werk maken van een actieplan zodat op korte termijn de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor personen met een handicap met rasse schreden vooruitgaat? Een groep die moeilijk mobiel is, heeft als eerste recht op een goed en toegankelijk openbaar vervoer.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, ik heb de reportage in de krant uiteraard ook gelezen. Eerst en vooral wil ik erop wijzen dat vragen over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in feite over veel meer dan de toegankelijkheid van trams en bussen gaan.

Om die reden is tijdens de vergadering van de raad van directeurs van De Lijn in oktober 2013 een actieplan betreffende het inclusief vervoer voorgesteld. In dat actieplan wordt niet enkel naar de infrastructuur gekeken. Er is ook aandacht voor andere noodzakelijke elementen en nieuwe ontwikkelingen, zoals BlueAssist voor mensen met een beperking die op een zelfstandige wijze de bus moeten kunnen gebruiken, begeleiders, merkpaaletjes aan bushaltes en dergelijke. Heel wat elementen zijn in dat actieplan opgenomen.

Het is de bedoeling dat de raad van bestuur van De Lijn dit op heel korte termijn goedkeurt. Daarna kan dit document ook in het Vlaams Parlement worden besproken. Het actieplan is volop in ontwikkeling. Het is complementair aan het aangepast vervoer. Het behandelt specifiek en alleen de problematiek van het inclusief toegankelijk maken van het openbaar vervoer.

Wat de cijfers betreft, wil ik vermelden dat in de beheersovereenkomst een aantal engagementen met betrekking tot de toegankelijkheid van bus en tram zijn opgenomen. De heer Roegiers heeft dit terecht al aangehaald. Gedurende de looptijd van de beheersovereenkomst zou de toegankelijkheid jaarlijks met gemiddeld 3,5 procent voor bussen en met gemiddeld 5 procent voor trams moeten stijgen.

In 2010 was 61 procent van de bussen toegankelijk. Dat zal in 2015 tot 85 procent zijn opgelopen. Dat is een stijging met ongeveer 25 procentpunten op vijf jaar tijd. We zullen de doelstelling niet enkel halen, maar ook ruimschoots overtreffen. We moesten immers 3,5 procent per jaar stijgen. Tussen 2010 en 2012 is het percentage van 61 procent tot 70 procent

gestegen. Tussen 2012 en 2015 zal het tot 85 procent stijgen. We bereiken meer dan de doelstelling.

Met betrekking tot trams is het allemaal wat moeilijker. Trams hebben immers een langere levensduur. Hier is de norm voor de gemiddelde jaarlijkse stijging 5 procent. Als ik het over de toegankelijkheid van trams heb, heb ik het trouwens niet enkel over de lage vloeren. Het gaat om de volledige toegankelijkheid. In 2010 was 32 procent van de trams toegankelijk. Ik vind dat persoonlijk enorm weinig.

We hebben grote bestellingen geplaatst. In 2009 ging het om dertien trams. Het Rekenhof heeft hier nog een audit over uitgevoerd. In 2012 zijn 48 trams besteld. Het is de bedoeling dat er in 2014 nog eens 40 trams bijkomen. Na die bestelling zal het dan in totaal om 101 trams gaan. Die bestellingen vertegenwoordigen honderden miljoenen euro's aan investeringen. We zetten hiermee een ernstige stap voorwaarts.

Het is uiteraard de bedoeling dat De Lijn enkel toegankelijke bussen en trams aankoopt. Dat is evident. Mevrouw Stevens heeft echter terecht opgemerkt dat het haltebeleid eveneens cruciaal is. Op dat vlak staan we nog niet waar we moeten staan. De gemeenten zijn hier trouwens ook verantwoordelijk voor. De Lijn zet nu stappen om de gemeentebesturen te stimuleren.

Het uiteindelijke doel is ook dat het reservatiesysteem zou wegvallen. Dit kan enkel indien we weten dat alle trams en haltes toegankelijk zijn. Zo lang dat niet het geval is en we iemand met een beperking niet kunnen garanderen dat hij eender waar op een bus kan stappen, moeten we met een reservatiesysteem werken. Nu moet die reservatie 48 uur of in elk geval zeer lang op voorhand gebeuren. De Lijn bespreekt nu mogelijkheden om die termijn wat in te korten.

Dit staat allemaal in het actieplan betreffende het inclusief vervoer. De raad van directeurs heeft het actieplan al besproken. Binnenkort zal dit dossier naar de raad van bestuur vertrekken.

Mevrouw Helga Stevens: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik ben blij dat op dit terrein vooruitgang is geboekt. Volgens mij moeten we absoluut nog een tandje bijsteken. We moeten betere resultaten kunnen bereiken.

Zoals ik daarnet al heb verklaard, is mobiliteit essentieel in ons dagdagelijks leven. Zo lang dit niet in orde is, blijft het voor mensen zeer moeilijk volwaardig te participeren. Ik zal er dan ook voor blijven pleiten bij de minister en natuurlijk ook bij de gemeentebesturen om de inspanningen op dit vlak te blijven volhouden.

Ik begrijp dat de financiële situatie voor gemeenten en de Vlaamse overheid niet gemakkelijk is. Het is niet altijd vanzelfsprekend om stappen vooruit te zetten voor toegankelijke haltes en de infrastructuur van het openbaar vervoer, maar dat mag ons niet beletten om toch inspanningen te leveren. Dat is belangrijk voor onze samenleving, zeker als we denken aan een inclusieve samenleving.

De heer Jan Roegiers: Minister, als een antwoord goed is, moeten we dat als volksvertegenwoordiger ook kunnen onderschrijven. Uw antwoord was goed. Ik ben bijzonder verheugd dat er een actieplan is. Ik hoop dat de raad van bestuur het ook snel goedkeurt en dat we er kennis van kunnen nemen in het parlement. Ik heb geen kennis van dat actieplan, maar ik hoop – dit is echt een verzuchting van mensen met een beperking – dat we die 48 uren op voorhand dat je een bus moet bestellen, naar beneden kunnen krijgen. Voor het einde van de kantooruren op de dag voor je een bus of tram neemt, moet je aan De Lijn kunnen zeggen dat je je morgen van A naar B wilt verplaatsen. Ik hoop dat dat erin zit.

Minister, we kunnen moeilijk spreken over het actieplan als we er geen kennis van hebben, maar ik neem aan dat we dat gauw zullen kunnen bespreken in de commissie. Ik hoop dat we echt vooruitgang kunnen boeken voor personen met een handicap op het openbaar vervoer.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Deze actuele vraag over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een beperking is niet nieuw. Ook in 2010 hebben we daarover in de plenaire vergadering een gelijkaardige actuele vraag gesteld naar aanleiding van een programma op de televisie. Iedereen is het erover eens dat mensen met een beperking op een zo normaal mogelijke manier in deze samenleving moeten kunnen functioneren. Er ligt nu eindelijk een actieplan voor van De Lijn. Jammer dat we het vandaag nog niet kunnen inkijken, maar ik hoop dat we de kans krijgen om dit plan mee te bekijken en eventueel mee te beoordelen in de commissie.

Ik hoop dat er vanuit het actieplan verder wordt aangestuurd op de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de schuilhuisjes. In het verleden is daar veel te weinig werk van gemaakt. Ik hoop dat dit actieplan De Lijn zelf en ook de gemeenten kan stimuleren om beter werk te maken van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Ik ken Mustafa Kör persoonlijk vrij goed. Hij woont in een buurgemeente. De reportage in De Standaard heeft iedereen een spiegel voorgehouden. Het is minstens leerrijk voor ons allemaal, soms schrijnend, soms ook grappig. Alleszins wordt de kwaliteit van een samenleving vooral bepaald door de mate waarin de meest kwetsbaren er een volwaardige plaats kunnen innemen. Mobiliteit is een belangrijke factor om mee te doen.

Ook onze fractie dringt erop aan om werk te maken van dat actieplan, en vooral om de reserveringstermijnen zo kort mogelijk te maken. Ik ben geen technaut, maar tegenwoordig heb je apps voor alles en nog wat. Ook hier zou De Lijn dat moeten overwegen. Als De Lijn vandaag nauwelijks 3 procent van de reizigers bereikt met een dotatie, investering inbegrepen, van meer dan 1 miljard euro, moet ze zich bewijzen, zeker voor deze groep mensen die er op eigen kracht niet kunnen geraken. Voor hen moet het openbaar vervoer zeker beschikbaar en klantvriendelijk zijn.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Ik kan alleen maar toejuichen dat er een inspanning wordt geleverd voor het rollend materieel dat toegankelijk wordt voor personen met een handicap en rolstoelgebruikers. Toch stel ik vast dat er nog altijd veel problemen bestaan in het toegankelijk maken van de bus- en tramhaltes en dat de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de aanleg van de weginfrastructuur nog altijd weinig doen voor de toegankelijkheid van de voetpaden. Zou het niet mogelijk zijn dat gemeenten die wegenwerken uitvoeren rondom de haltes en elders, altijd rekening houden met een laagdrempelige overgang op de oversteekplaatsen? Zo kunnen ze ook hun steentje bijdragen.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, ik heb een beetje gearzeld of ik zou zeggen dat het actieplan al is besproken op de raad van bestuur of niet. Als ik dat niet zou zeggen, zou dat de indruk wekken dat er nu plots aan een actieplan wordt gewerkt omdat er een artikelenreeks verschijnt. U kunt nu wel zeggen dat u het nog niet kunt zien, maar ik vind het wel goed dat een dergelijk actieplan in oktober al is besproken op de raad van directeurs van De Lijn. Dat was de reden waarom ik het vermeld heb, namelijk om aan te tonen dat het er komt. Het moet nu zijn weg gaan. De raad van bestuur moet er eerst zijn zegen over geven vooraleer we er ten gronde over kunnen discussiëren. Het wordt niet alleen bekeken via infrastructuur, maar veel breder, namelijk ook met de zaken die ik al heb opgesomd. Er zijn nog een pak andere aspecten wat toegankelijkheid betreft.

Mijnheer Keulen, ik ben het ermee eens dat je de reserveringstermijn zo kort mogelijk moet houden. Ik heb me er ook al vragen bij gesteld. Je kunt dat natuurlijk niet zomaar via een app doen, er moet op dat moment wel een bus staan die toegankelijk is. Dat moet worden bekeken. Daar is soms wel wat tijd voor nodig. Hoe meer toegankelijke bussen er zullen zijn,

hoe meer je die toegankelijkheid kunt garanderen en hoe gemakkelijker het zal zijn om die tijden in te korten. Het uiteindelijke doel moet zijn om dat af te schaffen en alles toegankelijk te maken.

Ik heb vanmiddag het genoegen gehad om een paar trams in Brussel te gebruiken. Het assortiment trams dat passeert aan dezelfde tramhalte is enorm. De ene is toegankelijk, de andere niet. Ik heb me de bedenking gemaakt dat als je een beperking hebt, je wel op de ene tram kunt en niet op de andere. Bussen komen minder frequent. Het kan soms wel wat tijd vragen om ervoor te zorgen dat een bus voor een bepaalde persoon aan een halte is en dat die dan ook zeker toegankelijk is.

Mijnheer Van Eyken, u hebt een punt. De lokale besturen hebben een bijzonder belangrijke rol te spelen als het gaat over het toegankelijk maken van haltes. De Lijn heeft ook een gids voor toegankelijkheid waar ze actief mee op pad gaat. Dat is een van de acties die zal geïntegreerd zijn in het actieplan. Het zou eigenlijk een evidentie moeten zijn dat als je iets renoveert, je automatisch de normen meeneemt om haltes toegankelijk te maken. Het is belangrijk dat De Lijn daar heel actief mee omspringt.

Mijnheer Roegiers en mevrouw Stevens, ik denk dat we dezelfde bekommernis delen. We moeten naar een rollend park dat volledig toegankelijk is. Ik kan niet zomaar beloven dat we een tandje zullen bijsteken als het gaat over vervangen van bussen trams. We hebben nog nooit zoveel vervangingen gedaan als deze legislatuur, als we straks 101 nieuwe trams zullen hebben besteld. Er komt ook een langetermijnplan voor tramvervanging. Volgende legislatuur zal moeten worden bekeken hoeveel middelen daar extra in zullen worden geïnvesteerd. Nu heeft De Lijn alle mogelijke inspanningen gedaan om daar een versnelling in te brengen: 5 procent en 3,5 procent. Voor de bussen zitten we een pak boven de doelstelling. Maar ik erken dat mensen met een beperking er totaal geen boodschap aan hebben wanneer ze toevallig een bus moeten gebruiken die niet toegankelijk is. Zo toevallig is dat ook niet. We zijn nog niet waar we moeten zijn, zeker wat de trams betreft. Jullie opmerkingen neem ik graag mee.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, ik denk dat het ook zeer belangrijk is om de inspanningen blijvend vol te houden, want vervoer is voor iedereen belangrijk, zeker voor personen met een handicap en zeker in het kader van de vergrijzing. U mag niet vergeten dat die discussie belangrijk is voor de groter wordende groep van ouderen die mobiliteitsbeperkingen zullen krijgen en ook voor ouders met kleine kinderen die met een kinderwagen het openbaar vervoer nemen. Het gaat dus niet enkel over personen met een handicap. We kunnen samen resultaten boeken. Als we kijken naar Spanje, Noorwegen, Frankrijk en andere landen, hinken wij nog achterop. Deze landen zijn al meer dan twintig jaar volledig toegankelijk. Het is jammer dat die achterstand er is. Het is wat het is, maar ik hoop dat we snel vooruitgang kunnen boeken. Hartelijk dank.

De heer Jan Roegiers: Minister, ik verheug me erover dat we het over de partijgrenzen heen eens zijn dat er aan moet worden gewerkt. Ik denk dat er niet zo veel meer over moet worden gezegd, behalve de belofte dat we het actieplan zullen doornemen en bespreken. Ik denk dat ik namens ons allemaal Mustafa Kör en alle mensen die de komende dagen, weken en maanden het openbaar vervoer nemen, alle courage mag toewensen, want uit het artikel blijkt dat het vaak een hel is om zich te verplaatsen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de kritiek van de beroepsvereniging van energiedeskundigen OVED op het idee van de minister om het centrale examen verplicht te maken voor alle energiedeskundigen

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, aangezien er in het verleden nogal wat problemen waren met de kwaliteit en de geloofwaardigheid van die energieprestatiecertificaten (EPC's), hebt u sinds januari 2013 een verplicht examen ingevoerd dat aansluit bij de opleiding tot energiedeskundige. Vorige week in de commissie hebt u de intentie geuit om dat ook verplicht te maken voor de bestaande energiedeskundigen. Het platform van die energiedeskundigen stelt dat in vraag. Zij doen al behoorlijk wat. Zij werken met modelcontracten en met een bepaalde verzekeringspolis. Zij voorzien op vrijwillige basis in opleidingsmomenten en zij werken aan een kwaliteitslabel. De vraag is dan ook eenvoudig: zal uw mogelijke ingrijpen de inspanningen van die sector niet doorkruisen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: We moeten durven stellen dat een EPC, een certificaat dat aangeeft hoe energiezuinig een woning is en bepaalt wat de waarde is van een woning voor een koper of huurder, een juiste weergave moet zijn van de werkelijke energiezuinigheid van een woning. Een aantal jaren geleden hebben wij vastgesteld dat dit vaak niet zo is. We hebben toen de controles opgedreven en meer boetes uitgedeeld. Vorig jaar hebben wij echter vastgesteld dat 45 procent van de gecontroleerde certificaten heeft geleid tot een boete voor een deskundige. Dat betekent dat in bijna een op de twee gevallen het EPC nog altijd van ondermaatse kwaliteit is, en dit ondanks het feit dat wij eerst een vorming hebben georganiseerd waarmee we de vrijwillige weg hebben gevolgd. We hebben mensen naar die vorming toegeleid, maar het resultaat volgde niet. Vandaar dat we eerst nieuwe deskundigen hebben onderworpen aan een centraal examen waar slechts een op de twee voor slaagde. Dat betekent dat de opleidingen beter moeten maar ook dat het heel goed is dat dit examen bestaat. Zo niet, zaten we vandaag met een pak deskundigen die de taak nog niet aankonden. Gezien echter de lamentabele resultaten op het terrein denk ik dat ook huidige deskundigen dat centraal examen in de toekomst zouden moeten afleggen. Dat hoeft niet te gebeuren van vandaag op morgen, wij moeten ons daarvoor organiseren. We moeten mensen ook de tijd geven om hun kennis bij te spijkeren voor zij het examen afleggen.

We zijn nu bezig met de evaluatie van de hele regelgeving. We zullen dit ook met de stakeholders bespreken. Het is echter mijn bedoeling ervoor te zorgen dat mensen voor een bepaalde datum slagen voor dit examen indien zij verder EPC's willen kunnen afleveren. Het is belangrijk dat de EPC's correct zijn. Vrijwillige initiatieven van de sector of van de overheid zijn zeer welkom. Wij hebben het geprobeerd op de zachte manier, maar dat is helaas niet gelukt. Ik wil dan ook voor de bestaande deskundigen het examen opleggen zoals ik dat ook doe voor de nieuwe deskundigen.

De heer Marc Hendrickx: Het is een goede zaak dat er momenteel een evaluatie van de problematiek bezig is. We moeten in overleg gaan met dat overlegplatform. Als ik zie dat slechts 40 procent slaagt voor dat examen, dan is dat examen te moeilijk of dan is de kennis van de mensen die deze cursus volgen lamentabel. We moeten daar via dat overleg aan remediëren.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik ben blij dat de heer Hendrickx en minister Van den Bossche duidelijk aangeven dat er iets moet gebeuren. De kwaliteit van die EPC's moet omhoog. Als een op twee leidt tot een boete, dan is er duidelijk een probleem. Als slechts 40 procent van de nieuwe energiedeskundigen slaagt in dat centraal examen, dan is er een probleem. We moeten de kwaliteit verhogen, maar dat moet gebeuren in overleg met de sector. Een eerste

belangrijke stap zou kunnen zijn dat het centraal examen wordt opengesteld voor bestaande energiedeskundigen. Op die manier kan het kaf automatisch van het koren worden gescheiden en kan het slagen voor het centraal examen als een kwaliteitsmerk dienen op de markt. Op die manier kan de burger weten of zijn of haar energiedeskundige voor het examen is geslaagd en dus kwaliteitsvol werk zal leveren.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Bothuyne, ik ben er, zoals ik al heb gezegd, voorstander van om het open te stellen voor de bestaande, maar gezien de slechte resultaten, zou het toch een onvoldoende sterk signaal zijn om aan de consument zelf te vragen om te checken of zijn energiedeskundige wel goed genoeg is. Als overheid moeten we erover waken dat de mensen die de certificaten afleveren, daar voldoende voor gewapend zijn.

Mensen die graag sneller willen gaan, zijn al heel snel welkom op het examen, maar ik zou toch zeggen dat iedereen in een bepaalde tijdspanne het examen nog eens moet doen om zeker te zijn dat als men een beroep doet op zo'n deskundige, die ook echt een degelijk attest zal afleveren. In die zin werk ik aan een voorstel dat ik niet halsoverkop wil doen. Ik zal ook verder overleggen met de sector. We zullen het getrapt proberen in te voeren. De bezorgdheid die de heer Bothuyne en andere leden al vaker in de commissie hebben geuit, over de noodzaak aan kwaliteit van dat certificaat, heeft ons genoodzaakt tot een aantal stappen. Een aantal waren vrijwillig, een aantal waren dwingender, maar zolang de resultaten onvoldoende blijven, moeten we telkens nog een stapje verder gaan.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik hoop dat er de komende maanden nog werk van kan worden gemaakt en dat we het in de commissie op een rustige manier kunnen bespreken met u en met de sector.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over een mogelijke heffing voor lokale besturen met hoge leegstand van sociale huurwoningen

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, recent mochten we nog vernemen, ook in de commissie Wonen, dat er bijna 9000 sociale woningen leeg staan. Dat getal spreekt natuurlijk tot de verbeelding, zeker als men weet dat er bijna 90.000 mensen op de wachtlijsten staan. Er moet dus vast en zeker worden ingezet op het aanpakken van die leegstand.

U doet dat ook. U hebt het renovatiebudget verdubbeld naar 200 miljoen euro. Vorige week is er, samen met minister Schauvliege, een maatregel aangekondigd waarbij 7,8 miljoen euro extra wordt ingezet in het kader van klimaatdoelstellingen waardoor er 1500 sociale woningen kunnen worden aangepakt.

In De Standaard las ik dat u bijkomende maatregelen zou treffen tegen gemeentebesturen waar er een leegstand van 1,5 procent zou zijn. Minister, vindt u dat een passende maatregel voor het wegwerken van het probleem van de leegstand bij de sociale huisvestingsmaatschappijen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik denk dat er een aantal maatregelen nodig zijn. Ik heb deze legislatuur ernstige pogingen ondernomen om de leegstand te beperken. Dat is ook gelukt tot op het moment dat de renovatiebudgetten zijn verdubbeld en dat er noodzakelijkerwijze meer leegstand nodig is omdat die woningen ook moeten worden gerenoveerd. Op middellange termijn zorgt dat natuurlijk voor veel meer woningen die werkelijk bewoonbaar zijn.

Wat doen we om de leegstand te verminderen? We nemen een aantal stimulerende maatregelen. We gaan na hoe huisvestingsmaatschappijen met weinig leegstand dat realiseren. We halen er de goede praktijkvoorbeelden uit en verspreiden ze naar andere in de sector. Een tweede stimulerende maatregel is de visitatiecommissie die langskomt en expliciet als opdracht heeft gekregen om leegstand na te gaan en eventueel een plan van aanpak te vragen. Er zijn ook ontradende maatregelen. Er is de fameuze 1,5 procentmaatregel die al een tijdje geleden is ingevoerd en huisvestingsmaatschappijen hebben die nu voor het eerst gevoeld. De gewestelijke sociale correctie (GSC) – een tegemoetkoming om ervoor te zorgen dat de maatschappij financieel gezond kan blijven – is lager dan vroeger als er veel leegstand is. Vroeger tolereerde de overheid leegstand van 3 procent, nu is de tolerantiedrempel verlaagd naar 1,5 procent. Dat betekent dat we begrijpen dat er soms wat leegstand is – tussen twee huurders in, omwille van een renovatieproject –, maar we hebben de drempel gehalveerd en dus ook de tegemoetkoming voor de huisvestingsmaatschappijen gehalveerd om hen aan te zetten tot een beetje snelheid bij het invullen van die woningen of het renoveren van woningen.

Gemeenten moeten meer geresponsabiliseerd worden, niet door hen geld af te pakken, maar ik zie wel drie problemen. Ik heb trouwens de burgemeester van elke gemeente waar er problemen zijn, persoonlijk aangeschreven. Sommige gemeenten hebben een heffing op leegstaande woningen, maar stellen alle leegstaande sociale woningen daar ongenueanceerd van vrij, ongeacht of er een renovatieplanning is voor die specifieke sociale woning.

Ik vind dat niet gezond. Ik vind dat wat geldt voor de private verhuurder, ook moet gelden voor de sociale verhuurder. Ofwel bent u een goede huisbaas en laat u de woning renoveren. Dan hebt u daar een plan voor en kunt u dat plan voorleggen, en hoeft u wat mij betreft geen heffing te betalen. Ofwel bent u daar niet mee bezig, en dan vind ik dat u die heffing moet betalen.

Er zijn redelijk wat steden in Vlaanderen, waaronder onze grootste steden, die die vrijstelling compleet ongenueanceerd toekennen. Dan zijn er andere steden, die ze niet vrijstellen van een heffing, maar die niet eens een heffingsreglement hebben. Ook dat vind ik een probleem, want zo stimuleer je op geen enkele manier dat woningen worden ingevuld. En ten slotte zijn er die wel een leegstandsregister hebben en die sociale woningen niet volledig vrijstellen, maar die woningen opnemen in hun leegstandsregister. Dan ben je natuurlijk even ver van huis.

Ik wil vanuit de Vlaamse overheid een aantal ernstige maatregelen nemen om leegstand tegen te gaan, en heb dat ook gedaan. Tegelijk wil ik de renovatie-inspanningen meer dan verdubbelen. Dat betekent hoe dan ook tijdelijk wat meer leegstand. Dat kan niet anders, maar we weten ten minste met welk perspectief. Maar vervolgens moet ik ook op het niveau van elke gemeente een partner vinden om ervoor te zorgen dat er geen ongenueanceerde vrijstellingen zijn voor leegstaande sociale woningen of heffingen. Men moet huisvestingsmaatschappijen daar echt responsabiliseren. Dat is een taak van de gemeente.

De heer Dirk de Kort: Minister, het is goed om te horen dat u geen vermindering zult doorvoeren van de gewestelijke bijdrage ten aanzien van de gemeenten die dat krijgen omdat zij een aantal sociale woningen op hun grondgebied hebben.

Het lokale niveau is nu bevoegd voor de aanpak van de leegstandsproblematiek en kan dus het best mee onderzoeken of het een passende maatregel is om de sociale huisvestingsmaatschappijen mee aan te moedigen om de leegstand zo laag mogelijk te houden.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Zo'n leegstandsheffing moet inderdaad een stok achter de deur zijn. Overheden hebben nu eenmaal een voorbeeldfunctie, en het is mijns inziens een

bijzonder slecht signaal als er te veel leegstaande woningen zijn in een gemeente, gelet op het aantal mensen dat vandaag op wachtlijsten staat.

Zoals de minister aanhaalde, zijn er vandaag heel wat gemeenten die een vrijstelling hebben voor sociale huisvestingsmaatschappijen als ze leegstaande woningen hebben. Die gemeenten doen dat met de beste bedoelingen en denken dat ze daarmee iets sociaals doen, maar niets is minder waar, want mensen begrijpen het echt niet en vinden het irritant dat, op een moment dat zoveel mensen op een wachtlijst staan, er zoveel panden leeg staan.

Mijn eigen stad is een goed voorbeeld, minister. Wij hadden ook een vrijstelling voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Naar aanleiding van uw schrijven hebben we het eens bekeken, en we hebben dat bijgesteld. Het heeft niet de bedoeling om huisvestingsmaatschappijen te straffen, maar wel om ze te sensibiliseren en erop toe te zien dat we vandaag als overheid geen verkeerde signalen uitzenden naar mensen die op een wachtlijst staan.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik kan mij niet aansluiten bij mevrouw Hostekint. Een extra heffing op meer algemene wijze invoeren, vinden wij geen goed idee. We erkennen natuurlijk wel de extra inspanningen die u geleverd hebt, minister, en vinden de 1,5 procentregel via de gewestelijke sociale correctie een goed idee, maar ik denk dat het beter is om gemeente per gemeente gediversifieerd te bekijken wat de oorzaak is. Eigenlijk gaf u in uw antwoord al aan dat u daar ook naartoe wilt werken. Dan vind ik het verkeerd om te spreken over een extra algemene heffing.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, voor één keer ben ik het volledig eens met uw beleid. Ik ben er nooit voorstander van geweest dat er een vrijstelling was voor sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik heb dat vroeger ook proberen in te voeren, maar het beleid wou mij niet volgen. Maar kijk, er is voortschrijdend inzicht. Dit jaar heeft men, wellicht ook naar aanleiding van uw brief, het reglement aangepast. Ik denk dat u daar veel mee zult bereiken. Sociale huisvestingsmaatschappijen moeten echt het voorbeeld geven, want de mensen begrijpen niet dat die huizen leegstaan. Wij krijgen daar foto's van toegestuurd, van mensen die niet begrijpen dat ze zo lang moeten wachten, terwijl er woningen leeg staan. Ik vind het dus heel goed dat u de gemeenten hebt aangeschreven en de sociale huisvestingsmaatschappijen niet langer vrijstelt.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik ben blij te vernemen dat er al twee steden zijn ingegaan op de suggestie.

Mijnheer Hendrickx, ik zal het nog eens uitleggen. Ik leg geen heffing op. Steden en gemeenten kunnen een leegstandsheffing hebben. Sommige steden en gemeenten hebben beslist die leegstandsheffing niet toe te passen op sociale woningen, enkel op private woningen. Ik denk dat een ongenueanceerde, algemene vrijstelling contraproductief is, maar dat u gerust selectief mag vrijstellen wanneer er een concreet renovatieplan is.

Als u gewoon door de vingers ziet dat een op de tien sociale woningen leegstaat in een gemeente, denk ik dat u fout bezig bent. Het is niet sociaal om geen leegstandsheffing te heffen op leegstaande sociale woningen. Het zorgt er net voor dat ze langer leeg blijven staan. Het is sociaal om te zeggen: "Excuseer, maar als u niets doet met die woningen zult u moeten betalen." Ik zweer het u, er zal dan wel snel iets mee gebeuren. Ze zullen wel worden ingevuld of de eigenaars zullen we gemotiveerd worden om een renovatieplan in te dienen. Dat is mijn voorstel. Behandel ze niet anders dan private verhuurders, maar zorg ervoor dat er een stimulans is om woningen op te knappen en te laten bewonen. Stel ze niet ongenueanceerd vrij, want dat is geen gezond beleid.

De heer Dirk de Kort: Minister, het is goed dat u verder in overleg treedt met de gemeentebesturen. Heel wat sociale huisvestingsmaatschappijen geven het goede voorbeeld, zoals u zelf naar voren hebt gebracht. Zo weet ik dat bij de stad Antwerpen de dienst samenlevingsopbouw contact opneemt met de huisvestingsmaatschappijen om in afwachting van renovatieprojecten met bewoners uit bijzonder kwetsbare groepen contracten bezetting ter bedde af te sluiten. Dat verloopt op een zeer goede manier.

Ik ben blij te horen dat u niet zult optreden ten aanzien van de gemeenten en dat in De Standaard verkeerdelijk stond dat de gewestelijke bijdrage zou worden afgenomen van de gemeenten.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niet- inschakelen van goedkope leningen van de Europese Investeringsbank (EIB) voor scholenbouw door de Vlaamse Regering

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, via de media hebben we vernomen dat de Franse Gemeenschap op een toch wel heel interessant voorstel is ingegaan. Vermoedelijk is het andersom gegaan en hebben ze een heel interessant gegeven kunnen verwerven. De EIB zou namelijk bereid gevonden zijn om 600 miljoen euro ter beschikking te stellen aan de Franse Gemeenschap, specifiek voor de bouw en de renovatie van schoolgebouwen. Door die operatie zou de Franse Gemeenschap 25 tot 30 miljoen euro besparen aan interestlasten en uiteraard tegelijkertijd plaatsen voor kinderen kunnen creëren. Gelet op de bijzondere inspanningen die we in Vlaanderen moeten doen op het vlak van scholeninfrastructuur – of het nu gaat over capaciteit of over de reguliere wachtlijsten die we daar kennen – leek dit me een heel interessante opportuniteit.

Minister, de logische vraag is dan ook of de Vlaamse overheid heeft nagekeken of die mogelijkheid ook voor haar bestaat en, indien ze dat heeft onderzocht, waarom ze eventueel wel of niet op dat aanbod is ingegaan.

Voor een stuk ken ik het antwoord al. De heer Wienen heeft er namelijk ook al een schriftelijke vraag over gesteld. Toch hoop ik, minister, dat u enige duiding kunt geven bij onze vragen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het is heel simpel. De EIB is een bank die een lening geeft. Als je een lening geeft, wordt de schuldenlast verhoogd. Het is een lening die tegen goedkopere voorwaarden wordt afgesloten dan bij een gewone bank. Ik denk dat uw partij ook altijd zegt dat de Vlaamse Regering niet te veel leningen mag afsluiten.

Wij hebben verder voor een andere constructie gekozen, namelijk 1,5 miljard euro aan scholenbouw via Design Build Finance Maintain (DBFM). Die DBFM-operatie is eigenlijk een beetje vergelijkbaar met wat de Franse Gemeenschap doet. Zij volgen eigenlijk onze grootscheepse scholenbouw, alleen doen zij het op de klassieke manier, namelijk door het aangaan van een gewone lening tegen goedkopere marktvoorwaarden die de EIB geeft.

Het is niet zo dat die Europese Investeringsbank plots een fonds heeft voor scholenbouw. Dat is gewoon een situatie. Dat is de reden waarom wij het op dat moment niet doen. Als we het wel zouden doen, zou onze schuldenlast gewoon verhogen. Zo simpel is dat. Daarom zetten we in op andere sporen, namelijk via de verzekeringsmaatschappijen, via pps, om het ESR-matig neutraal te houden. Misschien komt er een moment dat er veel meer geld naar

scholenbouw moet gaan. Dat zal zeker gebeuren. Dan zullen we uitzoeken dat de beste manier is. We hopen dat we dat ESR-matig neutraal kunnen doen. Vandaar dat we nu de piste met de verzekeringsmaatschappijen trachten uit te werken.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, volgens mij is de waarheid iets genuanceerder dan dat. U geeft aan dat het gaat over leningen. Uiteraard, maar de aanbieding van de EIB blijken toch wel bijzonder interessant te zijn; de investeringslasten kunnen tot een minimum worden beperkt. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Maar die er wel zijn, het blijven leningen. Het is toch wel zo dat u altijd gepleit hebt – en wij met u – voor een bijkomende inhaalbeweging. Die is absoluut noodzakelijk, ook voor de capaciteit. U hebt bij de bespreking van de beleidsbrief ook nog eens duidelijk gesteld dat u daarover een nota hebt voorgelegd aan de Vlaamse Regering met mogelijke oplossingen. Ik begrijp dat de formule die de EIB aanbiedt voor u niet interessant is. We hebben uw nota met uw voorstellen niet kunnen zien. We hebben niet kunnen vernemen welke beslissingen de Vlaamse Regering daarover neemt. We zitten eigenlijk al twee, drie jaar uit te kijken naar een beslissing. Als we gaan investeren in scholenbouw, zal deze regering keuzes moeten maken. Dat zal implicaties hebben op de begroting. De juiste keuzes worden niet gemaakt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, u hebt gedeeltelijk gelijk. Eén element wil ik nuanceren. Ik heb uiteraard ook het artikel in De Tijd gelezen. Op 20 juni las ik reeds dat Ierland voor 100 miljoen euro leent bij de EIB. Ze doen dat weliswaar aan betere voorwaarden dan de DBFM-leningen.

Het is natuurlijk juist dat dit natuurlijk moet worden aangerekend op het ESR-vorderingssaldo. Dat element is juist, maar de voorwaarden zijn gunstiger.

Hoe zit het met Eurostat voor wat betreft het lopende dossier van DBFM? Dat is in deze aangelegenheid cruciaal.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik ben zeer vereerd dat de charmante collega deels mij als inspiratiebron ziet vanwege mijn schriftelijke vragen. Maar het antwoord voldoet niet, minister.

Deze Vlaamse Regering heeft een ander spoor gekozen, zegt u. Ja, dan had u uw antwoord aan mij anders moeten formuleren. U antwoordde dat u met minister Muyters zou bekijken wat opportuun is. Dan heb ik natuurlijk de vraag gesteld aan hem, zo ben ik dan ook weer. Uit zijn antwoord blijkt echter dat hij behoorlijk kritisch is over het pps- en DBFM-systeem. Hij zegt dat we op deze manier nooit leningen kunnen krijgen bij de EIB. Hij vindt dat we de gevolgen voor het quotumsysteem moeten onderzoeken. De leningen van de EIB worden immers ook gebruikt voor andere beleidsdaden.

Als u een andere piste gekozen hebt, waarom bekijkt u dit dan niet? U hebt de DBFM-formule geërfd van de vorige regering, u bent ze blijven volgen, nu is duidelijk dat ze niet werkt. In al die jaren dat u ermee bezig bent, hebt u al twee stenen mogen leggen, waarvan één dan nog slecht volgens de heer De Meyer. Alleszins, het heeft niet gewerkt. Waarom onderzoekt u deze mogelijkheid niet?

Minister Pascal Smet: We zeggen eigenlijk hetzelfde, hoor. Minister Muyters zegt ook hetzelfde. We hebben de DBFM-formule al herhaaldelijk besproken in de commissie.

De gesprekken met Eurostat lopen nog altijd. Ze zijn nog altijd niet definitief afgerond. Zolang ze lopen, kan ik er inhoudelijk niets over zeggen.

Dit blijft een lening, weliswaar – zoals ik daarnet zei – tegen betere voorwaarden dan bij een bank, maar het blijft een lening en wordt ESR-matig aangerekend. De weg van DBFM was er

net op gericht om dit ESR-neutraal te doen. We zullen zien of dat al dan niet lukt op het einde.

We werken aan die andere mogelijkheid, met de verzekeringsmaatschappijen. We hopen dat we dat wel ESR-neutraal kunnen doen, ook al is dat niet zeker. Natuurlijk, als de volgende regering een definitieve beslissing moet nemen over de vraag wat men zal doen om extra middelen vrij te maken, en er wordt voor leningen gekozen, dan kan ze natuurlijk een beroep doen op de EIB. Dan kan men daar gaan lenen. Dan zou het inderdaad dom zijn om dat niet te doen. Dan zal men echter die keuze moeten maken ten opzichte van andere keuzes in andere beleidsdomeinen. Dat maakt immers deel uit van een geheel. Het gaat om een klassieke lening; Ik wil dat niet volledig uitsluiten. De enige reden dat we dat tijdens deze legislatuur niet hebben gedaan, is dat we eerst die ESR-neutraliteit van die DBFM-operatie willen zien. Ook is er de mogelijkheid van de verzekeringsmaatschappijen. Voor het overige zullen er inderdaad keuzes moeten worden gemaakt. Voorzitter, u weet dat we in de regering hebben afgesproken dat ik de komende weken verslag zal uitbrengen over wat we hebben gedaan in heel de capaciteitsproblematiek waarnaar hier is verwezen. Dan zal er in het parlement een voorstel van resolutie worden voorgesteld, een voorstel dat veel duidelijkheid geeft ten opzichte van de volgende regering. Dat leek ons een duidelijkere en betere formule dan een loutere beslissing van deze regering, die immers zou stuiten op de kritiek dat de volgende regering die terzijde kan schuiven. Als een parlement echter iets goedkeurt, bekrachtigt het dat toch. Daarom is het voorstel dat er na het verslag in de commissie een voorstel van resolutie zou worden opgemaakt voor de toekomst.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, met alle respect voor uw goede wil en uw goede intenties, maar de conclusie van deze kwestie is toch dat u er in deze legislatuur absoluut niet in bent geslaagd om een tweede inhaaloperatie degelijk in te zetten, hoewel die nochtans bij de aanvang van deze legislatuur was aangekondigd. Ik meen ook dat dit niet helemaal uw schuld is. U moet met de handrem op rijden omdat uw coalitiepartners u duidelijk niet toelaten dat u verdere concrete stappen zou zetten ter zake. U moet zich dan eigenlijk tevredenstellen met een voorstel van resolutie, dat hopelijk zal worden goedgekeurd door dit parlement.

Minister, wat ons onderwijs in Vlaanderen nodig heeft, zijn geen dure woorden, geen resoluties, geen nota's, geen intenties, maar daden om degelijke schoolinfrastructuur te bouwen. Daarvoor moeten er keuzes worden gemaakt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schaalvergroting in het katholiek onderwijs

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitblijven van een decreet inzake grotere scholengroepen en de schaalvergroting in het katholieke net

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, geachte leden, gisteren werden de resultaten van het Programme for International Student Assessment (PISA) bekendgemaakt. Vlaanderen doet het nog steeds niet zo slecht, maar gaat er toch wel aanzienlijk op achteruit. We gaan erop achteruit als het gaat over toppresteerders: in 2003 hadden we nog 34,3 procent toppresteerders, in 2012 was dat nog 25 procent. Als het gaat over leerlingen die het basisniveau niet halen, gaan we van 11 naar 15,6 procent. We hebben dus twee grote problemen: een kwaliteitsverlies in ons onderwijs en het niet halen van een basisniveau, met

in veel gevallen een ongekwalificeerde uitstroom. Dat wisten we. U had daar een aantal oplossingen voor. Bij het begin van de legislatuur – want die problemen zijn al een tijdje bekend – kondigde u drie grote werven aan: de hervorming van het secundair onderwijs, het lerarenloopbaanpact en het decreet inzake de schaalvergroting. Van geen van die werven is iets in huis gekomen. Dat weten we ondertussen al. Voor de hervorming is er een vaag masterplan, maar zijn er eigenlijk geen concrete engagementen. Voor het lerarenloopbaanpact zijn er geen voorstellen. Dat is gesneuveld. Onlangs hebben we dan ook geleerd dat het decreet met betrekking tot de schaalvergroting er niet komt. Het katholiek onderwijs zegt in feite geen decreten van u nodig te hebben: zij zullen hun ding wel doen, zeggen ze. Ze zullen in richtingen snoeien en alles wat reorganiseren.

Ook met de schaalvergrotingen doen wij voort zonder dat daar decreten voor nodig zijn. Minister, dat is goed. U kunt zeggen: “Eén visie is knap werk.” Minister Van den Bossche twitterde dat ook: “Knap van het katholiek onderwijs”. Maar wat met de rest van het onderwijs? Goed dat één net het voortouw neemt, maar hoe zit het met het stedelijk onderwijs, het gemeenschapsonderwijs, de kleine onderwijsverstrekkers? Is daar geen hervorming nodig? Wat gaat u daarvoor doen?

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik zal een kortere aanloop nemen dan onze jonge groene kracht hier.

Minister, het is toch blijkbaar uw beste tijd niet. Dat moet gezegd worden. Geen akkoord over het loopbaanpact, geen decreet voor de scholengroepen. Onlangs zei de onderwijssector niet klaar te zijn voor de uitvoering van het decreet over de specifieke leerbehoeften en dat dat opnieuw met een jaartje moet worden uitgesteld. Dan zien we ook dat de voetbalstadions in uw geliefde Brazilië beginnen in te storten. *(Gelach. Opmerkingen)*

Dat is uw schuld niet. Ik heb gezegd dat het uw beste tijd niet is. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Minister, u moet goed luisteren. Ik zeg dat het uw beste tijd niet is, ik zeg niet dat alles uw schuld is. Ik probeer objectief te zijn. U zoekt toch wel een beetje een doekje voor het bloeden in verband met het falen bij het realiseren van de grote scholengroepen. De communicatie van uw kabinet is te herleiden tot het volgende: “Minister Mieke Van Hecke doet haar job. Zij realiseert de schaalvergroting in het katholiek onderwijs, dat is in 60 tot 75 procent van onze scholen. Waarom moeten wij nog ‘bougeren’, het werk wordt gedaan door iemand anders.”

Minister, we hebben de indruk dat u zich wegsteekt achter de operatie die bezig is in het katholiek onderwijs om te verdoezelen dat u te laat in de legislatuur bent begonnen met uw project van grote scholengroepen en dat u daardoor geen draagvlak hebt kunnen creëren. Minister, in uw antwoord kunt u die indruk wegnemen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Friedl’ Lesage zei in een interview in De Morgen: “Perceptie is belangrijker dan waarheid, en dat stoort me enorm.” Ik ben het volmondig met haar eens. Het feit dat u die vragen stelt, toont aan dat u ook graag aan perceptie doet. We hebben deze onderwerpen al twee keer in de commissie besproken. We zullen dat morgen opnieuw doen. Ik ben blij dat u die vragen opnieuw stelt, maar dan moet u ook blijven om de antwoorden te horen. Dat gaat toch voor één van u op. Ik ben heel blij dat u die vragen opnieuw stelt.

Mevrouw Meuleman, wat betreft de hervorming van het secundair onderwijs raad ik u aan de kranten van vandaag eens goed te lezen. Ik hoor alle coalitiepartners – CD&V, de N-VA en, uiteraard, mijn partij – zeggen dat zij het masterplan voluit zullen uitvoeren. Het masterplan voor de hervorming van het secundair onderwijs bevat structurele en inhoudelijke maatregelen. Ik ben op dit moment de ronde aan het doen. Ik heb 2750 schooldirecteurs

gezien. Ik ben nu bezig met de leerkrachten. In tegenstelling tot wat u hier vaak komt orakelen, blijkt dat zij wel mee zijn. Natuurlijk zijn er bezorgdheden, natuurlijk stelt men zich vragen. Maar men doet het wel in een positieve, constructieve sfeer. Daar zou u trouwens nog iets van kunnen leren. De bedoeling is vooruit te gaan met het onderwijs.

Wij hebben nooit gezegd dat er een decreet over het loopbaanpact zou komen. We hebben gezegd dat wij ons uiterste best zouden doen om tot een pact te komen. Ik kan dat niet garanderen. Het moet dan de komende tien jaar worden uitgevoerd. Lees er de Handelingen op na: dat hebben we gezegd.

Het klopt dat er meer tijd nodig is voor het globale, brede loopbaanpact, dat de geesten daar nog niet voldoende gerijpt zijn. Er is een rijping, de zaadjes zijn geplant. Dat zal verder gaan.

Toen ik minister werd, had het katholiek onderwijs geen zin in schaalvergroting. Ik heb daarover de afgelopen maanden en jaren achter de schermen met heel veel mensen gepraat. Ook met de mensen die dicht bij God staan dan anderen heb ik gepraat over hoe het katholiek onderwijs kan worden georganiseerd. *(Gelach. Opmerkingen van mevrouw Veerle Heeren)*

Dat is toch zo? Die staan toch dicht bij God dan ik, veronderstel ik? En zelfs dan u, mevrouw Heeren. Er zijn er die dicht bij God staan dan in dit parlement.

Ik ben bij die mensen geweest om hen te overtuigen van de noodzaak om tot een schaalvergroting te komen.

U geeft zelf aan dat het katholiek onderwijs 65 tot 70 procent heeft van ons onderwijsgebeuren en daar stelt zich juist het probleem van de schaalvergroting, omdat er daar negenhonderd inrichtende machten zijn, er enorm veel versnippering is en je dus tot een schaalvergroting moet komen. Er is zoiets als vrijheid van onderwijs en vrijheid van vereniging. Natuurlijk ben ik zeer blij dat ze het zullen doen, want we hebben dat parcours voor een groot stuk samen afgelegd, niet voor uw deur, maar achter de schermen hebben we er de afgelopen jaren hard aan gewerkt. Die doelstelling is gerealiseerd. Een decreet bleek uiteindelijk niet nodig.

Het gemeenschapsonderwijs heeft eigenlijk al een schaalvergroting, want die zitten al in scholengroepen. De steden hebben het ook, want die zijn voldoende groot. Gemeenten hebben het niet, maar kunnen het al doen als ze willen, want – ik weet niet of u dat weet – de Intergemeentelijke Onderwijsvereniging (IGOV) bestaat vandaag als juridisch concept. Het probleem stelt zich vooral in het vrij onderwijs.

Het klopt dat er voor het tweede deel, namelijk de gevolgen die we aan de schaalvergroting wilden koppelen en die voor een groot stuk een uitvoering van het loopbaanpact waren, dat moet u goed lezen, onvoldoende draagvlak is op dit moment bij de vakbonden en andere stakeholders. Dat blijkt ook uit het Vlor-advies, waarin wordt gevraagd om meer tijd te nemen.

Ik leg u nogmaals uit, mevrouw Meuleman, waarom we hebben beslist om dat tweede deel niet door te drukken. Het tweede deel van het decreet zou sowieso ten vroegste pas in 2018 in werking kunnen treden, omdat het vrij onderwijs drie jaar nodig heeft om de schaalvergroting te kunnen realiseren. Ik vind dus dat het een daad is van goed bestuur om nu de tijd te nemen om een draagvlak te creëren. Ik weet dat u en sommige anderen aan decreetfetisjisme lijden en dat u kickt op de vraag of u er een streepje bij kunt zetten als een minister heeft gezegd dat er een decreet nodig is. *(Opmerkingen)*

Dat is simplisme. Ik dacht dat de tijden al waren geëvolueerd en dat iedereen al doorheeft dat het niet zo is dat, omdat iets geregeld is in een decreet, het daarom moet bestaan. Er kunnen ook dingen zonder decreet bestaan. Voor mij telt de doelstelling en de doelstelling van de schaalvergroting is bereikt. Daar ben ik heel blij mee. Voor het tweede deel is meer tijd nodig. Laat ons die tijd geven. Die zal er ook komen. Ik wil er met u over wedden dat ik

binnen vijf jaar gelijk ga krijgen. Trouwens, als u vandaag de krant leest over de hervorming van het secundair onderwijs, is het probleem dat je soms te vroeg gelijk kunt hebben.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, wij hadden deze middag de Verenigde Verenigingen op bezoek. Het ging over inspraak en participatie. Eerst moet je zo veel mogelijk het middenveld en het werkveld beluisteren en dan uiteindelijk heb je het primaat van de politiek. Dat wil zeggen dat de politiek de knopen doorhakt en de beslissingen neemt. Ik heb de indruk dat het omgekeerde gebeurt. Het onderwijs komt af en toe luisteren wat u wilt en wat u te zeggen hebt en daarna is er het primaat van Mieke Van Hecke, die uiteindelijk de beslissingen neemt. Zo heeft dat vier jaar gewerkt. Wat u uiteindelijk hebt gerealiseerd, is niet echt dankzij maar eerder ondanks u gebeurd, heb ik soms de indruk.

Minister, in verband met de hervorming van het secundair onderwijs, het masterplan en de matrix die u voorlegt, heb ik een concrete vraag. Ik lees in de krant vandaag dat het katholiek onderwijs een aantal dingen zal uitvoeren, onder andere de vijf studiegebieden. Maar als het gaat over de matrix, hebben zij plots vier finaliteiten in plaats van drie: voorbereiding op hoger onderwijs, voorbereiding op professioneel hoger onderwijs, voorbereiding hbo5 en voorbereiding arbeidsmarktbeleid. In uw matrix waren er twee: doorstroom, arbeidsmarktbeleid en dan beide.

Zij doen waar ze zin in hebben, minister. Ze beluisteren u wel, kijken wat u vindt en wat u te zeggen hebt, maar dan voeren ze het uit zoals zij dat willen. De vrijheid van onderwijs is essentieel. De pedagogische vrijheid is inderdaad zeer belangrijk. Maar we mogen het debat er wel eens over voeren. U mag toch zo ambitieus zijn om een aantal dingen te willen doorvoeren voor het hele Vlaamse onderwijs, want daarvoor bent u toch minister. Of begrijp ik dat verkeerd?

De heer Boudewijn Bouckaert: Mocht ik op een stoel zitten, ik zou eraf vallen. De term ‘decreetfetisjisme’ is merkwaardig. Ik dacht dat wij hier verkozen waren om decreten te maken, minister.

Als u het parlement zou verwijten dat het decreten maakt, dan vind ik dat toch een heel rare visie.

We moeten toch ernstig blijven, minister. Uw plan, uw nota over de scholengroepen is vrij ambitieus en er zitten goede ideeën in – ik schiet dus niet alles af –, maar er staan toch ook dingen in zoals een incentivebeleid. Alle middelen gaan nu naar de scholengemeenschappen en stukken van de subsidiëring van het vrij onderwijs zouden allemaal in die zak worden gestoken om een incentivebeleid uit te werken. Daarvoor is er volgens mij toch een decretale regeling nodig. Maar wat zien we? In het katholiek onderwijs, 75 procent van het secundair onderwijs en 60 procent van het lager onderwijs, hebben ze dat incentivebeleid blijkbaar niet nodig. Wie houdt hier wie voor de gek?

Een ander voorbeeld. De overheid bepaalt het minimumkader en de competentieprofielen voor de directie, voor de besturen in de scholengroepen. Daar zal toch een decretale regeling voor nodig zijn? In het katholiek onderwijs is dat blijkbaar niet nodig.

Van twee dingen één. Ofwel is dat allemaal niet nodig. Mij goed, laat het katholiek onderwijs de zaken dan maar onderling regelen, maar dan had u die nota ook niet met veel bombarie moeten voorstellen. Zeg dan dat elke scholengroep haar plan trekt om haar eigen ‘economics of scale’ te realiseren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, ik heb destijds in de catechismus geleerd: “God is overal, in de hemel en op aarde, op alle plaatsen.” Ik begrijp dat de minister van Onderwijs er graag zou aan toevoegen: “in de toekomst ook in het Vlaams Parlement”.

In alle ernst, collega's, ik zal me beperken tot het thema dat werd aangekondigd in de titel, namelijk schaalvergroting. We hebben reeds meermaals gezegd dat bestuurlijke schaalvergroting op termijn hoe dan ook noodzakelijk is. Ik heb ook met belangstelling het advies gelezen van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO), dat wij nu gekregen hebben en dat morgen zal worden besproken, waarin staat: "niet in snel tempo dergelijk ingrijpend decreet afhandelen. Ook kijken wat de consequenties zijn voor andere dossiers, want tot vandaag zijn die onvoldoende doordacht". Met andere woorden, minister, de timing voor concrete modaliteiten, leerlingenaantallen en consequenties vergen hoe dan ook meer overleg indien u wenst te komen tot een werkbaar decreet.

Niets belet dat schoolbesturen inderdaad vrijwillig afspraken maken, maar dan is mijn vraag, in tegenstelling tot die van de heer Bouckaert, of het niet wenselijk is dat daarvoor in stimuli wordt voorzien en dat minstens een aantal artikelen die tot nu toe averechts werkten, worden bijgestuurd.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, minister, collega's, ik heb het al gezegd, vorige week nog in de commissie, maar ik wil het toch graag nog eens herhalen: dat u in het begin van de legislatuur had aangekondigd dat er een groot decreet over de scholengemeenschappen zou komen. Er is dan een minidecreetje geweest, van het maxidecreet hebben we niets meer gehoord. Nochtans zei iedereen dat de versterking van de schoolgemeenschappen heel belangrijk was, niet het minst voor de professionalisering van die besturen en van de leraren.

Op 23 oktober – dat is nog niet zo lang geleden – hebt u hier in deze plenaire vergadering nog eens gezegd dat het decreet over de schaalvergroting vooral in het voordeel zou zijn van het lerarenberoep. Dat is dus nog niet zo lang geleden.

Intussen – we zijn nu vijf weken verder – is dat decreet, dat positief zou zijn voor de leraren en waar iedereen wel op zit te wachten, gewoon van tafel geveegd. U hebt het geweer duidelijk van schouder veranderd. In plaats van de regionaal verankerde scholengemeenschappen, waar iedereen op het veld voor pleit, gaat u nu naar Vlaanderen-brede scholengroepen die in het voordeel zijn van één koepel.

Ik zou graag van u het antwoord vernemen op de vraag die u vorige week niet wilde beantwoorden: waarom bent u in hemelsnaam van idee veranderd?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, dat de schaalvergroting in het onderwijs niet meer goedgekeurd geraakt tijdens deze legislatuur, dat vinden wij eerlijk gezegd geen slechte zaak. Dat is ook niet nieuw, want de plannen van de minister waren in onze ogen veel te ver doorgedreven, op het megalomane af. Ze zouden in elk geval het lokaal gebonden onderwijs in grote problemen hebben gebracht. In Nederland is een dergelijke operatie trouwens faliekant mislukt, daar komt men er nu van terug.

Het katholiek onderwijs werkt op eigen houtje aan schaalvergroting. Gezien de vrijheid van onderwijs is dat geen probleem. Onze kritiek blijft wel overeind: wij vrezen dat wat men aan bestuurskracht eventueel wint, niet zal opwegen tegen de nadelen van een doorgedreven centralisering en verlies aan autonomie van de scholen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, collega's, mevrouw Meuleman heeft hier opgesomd wat er allemaal tijdens deze legislatuur moest worden gerealiseerd. Heel wat partijen en mensen van het onderwijsveld waren aanvankelijk tegenstanders van de

hervorming, maar de PISA-resultaten – PISA staat voor Programme for International Student Assessment – tonen aan dat vandaag iedereen voor de hervorming is.

Delen van het masterplan kunnen eenvoudigweg worden uitgevoerd, zonder dat dit per decreet wordt geregeld. Ik stel ook vast dat in punt 8 van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) staat dat men de overdracht naar de volgende legislatuur moet borgen. Men schrijft dat men moet inventariseren over welke punten nog overeenstemming moet worden bereikt, maar vooral ook dat men de geboekte vooruitgang moet borgen. Er staat ook een zin in die heel veel zegt over de betekenis van deze legislatuur: “Het zou jammer zijn dat de bestaande dynamiek voor een aantal dossiers wordt stopgezet op het einde van de legislatuur.” Dit toont aan dat de onderwijstanker, die van nature moeilijk te keren is, toch in beweging is gekomen. En dat is de verdienste van deze minister van Onderwijs en van de commissie.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Voorzitter, minister, collega's, als wij spreken over schaalvergroting, het decreet en de rol van het katholiek onderwijs, dan mogen wij nooit vergeten dat wij werken in de context van de vrijheid van onderwijs. Iedereen heeft het recht om onderwijs in te richten. Vanuit die optiek ben ik blij dat er maatregelen worden genomen die op het terrein worden geconcretiseerd. Laat ons nooit vergeten dat het steeds gaat over bestuurlijke schaalvergroting wanneer wij het over schaalvergroting hebben. De kracht van ons onderwijs schuilt in de individuele scholen, met hun aangepaste aanpak.

De schaalvergroting wordt doorkruist door ontwikkelingen in een sector waar wij decretaal wél meer initiatieven kunnen nemen: de sector van het officieel onderwijs. In het officieel onderwijs is een werkgroep opgestart. Dat is hier nog niet aan bod gekomen. Dat moet mee in rekening worden gebracht, wanneer wij uiteindelijk besluiten willen nemen over het tijdspad dat u voor ogen hebt.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, vooreerst wil ik tot mevrouw Meuleman zeggen dat ook ik het belangrijk vind om te luisteren naar de Verenigde Verenigingen en het middenveld. Maar uiteindelijk moet de politiek beslissen, want het primaat van de politiek geldt. In mijn allereerste beleidsbrief heb ik duidelijk geschreven dat wij “samen school maken”.

De afgelopen jaren heb ik heel veel overlegd. Dikwijls gebeurde dat achter de schermen, soms noodgedwongen, want er wordt soms iets gelekt. Zo is de nota over het Loopbaanpact gelekt, en niet door mij, voor alle duidelijkheid. Af en toe was ik gedwongen om publiek te gaan. Ik heb ondertussen als zelfverklaarde expert al wel ontdekt dat er in de onderwijswereld nogal wat verdeeldheid bestaat. Dat is geen homogeen blok, waar iedereen hetzelfde denkt. Zelfs in organisaties, vakbonden, partijen en scholen bestaat die verdeeldheid. Er zijn meningsverschillen over waar het met het onderwijs naartoe moet. Er is dus overleg nodig, want wij mogen niet experimenteren met kinderen.

De besluitvormingsprocessen zijn in het onderwijs gecompliceerd: alles moet via decreten gebeuren, en alles moet drie keer worden overlegd. En er moet goed worden nagedacht of wij in de toekomst dat model moeten handhaven. Dat neemt sowieso veel tijd in beslag.

Dat hebben we gedaan. Politici moeten af en toe hun verantwoordelijkheid nemen. We hebben dat de afgelopen legislatuur ook gedaan. Ik zal even een voorbeeld geven. Wat de omkadering van het basisonderwijs betreft, stond ook niet iedereen te juichen om wat we hebben gedaan. Nu zijn ze er allemaal blij mee.

Dossiers moeten worden voorbereid. Zodra ik zie dat de tijd rijp is om iets, zelfs tegen de wil van een aantal mensen in, door te drukken, moet ik dat ook doen. Dat hebben we ook gedaan. Ik heb als voorbeeld een dossier aangehaald. Wat de schaalvergroting betreft, stel ik echter vast dat de tijd nog niet rijp is om nu al door te drukken. We hebben hiervoor meer tijd nodig.

De geesten zijn nog niet gerijpt. Dat is de reden waarom ik nog niets heb doorgedrukt. Het gaat me er niet om dat ik dan een streepje minder heb en mevrouw Meuleman kan zeggen dat ik een decreet niet heb uitgevoerd. De reden is doodeenvoudig dat het decreet pas in 2018 in werking zou kunnen treden.

Mevrouw Meuleman, u moet me eens uitleggen waarom ik dit vandaag, terwijl ik merk dat het rijpingsproces onvoldoende tot een uitkristallisering heeft geleid, zou moeten doordrukken.

De heer Van Dijck heeft gelijk. Er is een belangrijk feit opgedoken. In vele fracties leeft nu de idee om aan officiële zijde een publiek net uit te werken. Dat zat vier jaar geleden niet in de hoofden van de mensen.

Ik heb hiervoor een commissie met vier leden aangesteld. Die mensen staan trouwens achter het decreet. Zij hebben me gevraagd beter niet voor de winst op korte termijn te kiezen om vervolgens op lange termijn meer te verliezen. Dat volstaat niet. Ze hebben nog niet genoeg tijd gehad om dit uit te werken. Het gaat om een nieuw gegeven. Ze willen nog een paar maanden tijd om dit uit te werken.

Het is de bedoeling dat de commissie nog tegen het einde van deze legislatuur met een rapport komt. Ik hoop dat dit zal lukken. Indien niet, zal het voor het begin van de volgende legislatuur zijn. Dit betekent dat bij de aanvang van de volgende legislatuur met kennis van zaken de juiste beslissingen kunnen worden genomen.

Mevrouw Meuleman, als we een bilan maken, zult u merken wat de afgelopen legislatuur allemaal is gebeurd. U hebt er zelf allusie op gemaakt. Eigenlijk is dit, zeker in vergelijking met andere legislaturen, vrij indrukwekkend. Dat zal uit de objectieve feiten blijken. Ik maak me in dat verband geen zorgen. Mevrouw Deckx heeft gelijk. Er is in de loop van deze legislatuur veel in gang gezet. Er zijn veel stenen gelegd.

Tijdens de volgende legislatuur zal veel worden geoogst wat wij nu hebben gezaaid. Ik werk niet enkel op korte termijn. Ik neem aan dat u ook tot de politici behoort die op lange termijn willen werken. Met betrekking tot het onderwijs slaat de lange termijn niet op vijf jaar, maar op tien jaar of vijftien jaar.

Wat de hervorming van het secundair onderwijs betreft, is het draaiboek bijna klaar. Daarin staat hoe de volledige uitrol van het masterplan moet worden uitgewerkt. Ik heb dat in de commissie toegelicht. We werken de matrix momenteel volop uit.

Wat het katholiek onderwijs wil doen, wist ik al. Ik wist dat zelfs al een jaar. Ik val niet uit de lucht als ik iets in de krant lees. Het katholiek onderwijs wil zelf initiatieven nemen om het aantal richtingen te beperken. Deze kleine voorafname is niet in strijd met de uitvoering van de grote matrix. Ik juich dit bovendien toe.

Het katholiek onderwijs heeft het nu over vier finaliteiten. Ik was hiervan al op de hoogte. In feite wordt de derde finaliteit opgesplitst in twee subfinaliteiten, meer bepaald voor het professioneel hoger onderwijs en het academisch hoger onderwijs. Ik heb hierover al vaak met het katholiek onderwijs gepraat. In elk geval is dit niet de essentie van het verhaal. De essentie blijft de arbeidsmarktgerichte doorstroming. In verband met de doorstroming kan eventueel nog een onderscheid worden gemaakt.

Mevrouw Meuleman, de hervorming loopt. U bent zowat de enige die blijft verklaren dat het er allicht niet van zal komen. Zelfs mevrouw Vanderpoorten heeft in de commissie verklaard vol vertrouwen te zijn dat dit zal worden uitgevoerd. U was toen misschien al weg. U kunt het verslag nalezen. *(Opmerkingen van mevrouw Marleen Vanderpoorten)*

Mevrouw Vanderpoorten, u hebt misschien al spijt van wat u op een onbewaakt ogenblik hebt gezegd. U hebt het echter wel gezegd. *(Opmerkingen van mevrouw Marleen Vanderpoorten)*

Mevrouw Vanderpoorten, ik weet dat op dergelijke momenten uw hart en uw overtuiging spreken.

Mevrouw Meuleman, uit alle contacten die met directeurs en leerkrachten heb gehad, leid ik af dat er heel veel bereidheid op het terrein is om hieraan te werken. U zou beter stoppen met die ongerustheid aan te wakkeren. U moet dit ernstig nemen en de mensen bij de uitvoering hiervan betrekken.

Tot slot wil ik nog iets over de schaalvergroting zeggen. Het gaat om een bestuurlijke schaalvergroting. Het is niet de bedoeling mastodontscholen uit te bouwen. Dit valt onder de vrijheid van onderwijs en de vrijheid van vereniging. Ik kan niet verhinderen dat dit naar heel Vlaanderen wordt opengetrokken. Zo eenvoudig is het. Meer uitleg hoef ik daar niet over te geven. Die schaalvergroting komt er. Die doelstelling is bereikt. Soms moet ik verklaren een decreet te zullen maken om bepaalde zaken te kunnen realiseren. Ik heb daarnet al uitgelegd waarom het tweede gedeelte nu niet wordt doorgedrukt. Het zou pas in 2017 of in 2018 in werking treden. Er is nog wat meer tijd nodig. Ik durf te wedden dat het merendeel van wat nu allemaal is gezegd binnen vijf jaar effectief zal zijn gebeurd.

Ik ben heel zen op dat vlak, omdat ik merk dat er in de reële wereld anders wordt gedacht dan in de virtuele wereld waarin sommigen graag vertoeven.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik vrees dat we in de reële wereld als resultaat van uw beleid een onderwijs zullen krijgen met twee snelheden. Enerzijds een onderwijskoepel die bezig is met het uitvoeren van schaalvergroting en hervorming, anderzijds een werkgroep die werkt aan één officieel net. Het resultaat zal zijn dat we over vijf jaar twee grote, elkaar beconcurrerende zuilen zullen krijgen in het onderwijs. Dat is geen goede zaak. We moeten net het omgekeerde bewerkstelligen, een minder concurrentieel onderwijslandschap dat samenwerkt en op die manier efficiënter zal zijn. Ik vrees dat we in deze legislatuur op dat vlak een stap achteruit zullen hebben gezet in plaats van een stap vooruit. Dat vind ik een spijtige zaak.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik kom nog even terug op de scholengroepen. U bent met een conceptnota afgekomen voor scholengroepen. U wou hen heel wat taken toeschrijven. Daarvoor waren wel degelijk juridische maatregelen nodig. Er moest een decreet zijn. Nadien bleek dat dit model niet goed paste, ook niet voor de kleine onderwijsverstrekkers. Ook voor het gemeenschapsonderwijs lag het moeilijk, want de scholengroepen voor het gemeenschapsonderwijs moesten een zeer groot gebied omvatten, veel groter dan in het katholiek onderwijs. Voor de leraren betekent dat dat ze veel verder kunnen worden gereïtueerd. Dat is een ongelijkheid.

Het decreet, waarin veel mankementen zitten, is er niet gekomen. Minister, niemand in deze zaal twijfelt eraan dat u een intelligent man bent, dat u heel veel goede ideeën hebt, dat u zeer gedreven bent, maar een beleidsman 'has something to fix'. Hij moet uitvoerbare beslissingen doorvoeren, en dat is niet gebeurd. Met heel dat gedoe ben ik beginnen twijfelen aan de sturende kracht van de Vlaamse overheid in het onderwijs.

Als liberaal ben ik geen groot voorstander van grote inmenging in het onderwijs, maar het beetje inmenging dat de overheid heeft, moet ze op zelfstandige basis doen. Ik heb de indruk dat het geen 'limited government' is, maar een 'government by somebody else'. (*Applaus bij LDD en Open Vld*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

**ONTWERP VAN DECREET houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit
– 2210 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2210/1)

– *De artikelen 1.1.0.0.1 tot en met 7.0.0.0.1 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

**ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de decretale bepalingen betreffende
het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013
– 2252 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Meyer, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, de minister stelt vast dat de regelgeving met betrekking tot het hoger onderwijs de voorbije jaren heel wat aanpassingen heeft ondergaan door de invoering van nieuwe regelgeving en wijzigingsbepalingen. Vaak zijn thema's die onderling samenhangen over meerderde decreten verspreid.

Op 11 oktober 2013 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs definitief goedgekeurd. Met die codificatie zijn er nog relevante bepalingen van dertien decreten die betrekking hebben op het hoger onderwijs, op een geordende wijze samengevoegd en, waar nodig, op elkaar afgestemd en geactualiseerd.

Een besluit tot codificatie van regelgeving heeft geen decretale waarde. Bovendien blijven de in de codificatie verwerkte decreten verder bestaan. Om juridische betwistingen tussen de gecodificeerde en de oorspronkelijke tekst te vermijden, wordt in de wetgevingsleer sterk aanbevolen een codificatie door de decreetgeving te laten bekrachtigen.

Met het voorliggende ontwerp van decreet wordt op de aanbeveling uit de wetgevingsleer ingegaan. Het ontwerp van decreet heeft uitwerking met ingang van 1 oktober 2013. Dat is dezelfde datum van inwerkingtreding als het besluit van de Vlaamse Regering van 11 oktober 2013 met de codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs. Hierdoor worden eventuele juridische betwistingen over de interpretatie van de bij het besluit gevoegde codificatie vermeden.

Bij de bespreking heb ik erop gewezen dat er rekening wordt gehouden met het advies van de Raad van State en dat het ontwerp van decreet vooruitgang betekent inzake transparantie, duidelijkheid en eenvormigheid.

De heer Bouckaert merkte op dat het ontwerp van decreet retroactief in werking zal treden op 1 oktober 2013. Hij vindt dat het niet mooi oogt, hoewel het volgens hem niet over juridisch misbruik gaat. Hij waardeert wel de inspanningen van de Vlaamse overheid om haar massale wetgeving te ordenen en te rationaliseren.

Het ontwerp van decreet werd goedgekeurd met acht stemmen voor en twee onthoudingen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: We zijn opnieuw een belofte nagekomen, voorzitter.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2252/1)

– *De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise" – 2264 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise".

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Wij zijn bijzonder blij dat we er na dertien jaar ijveren – de Lambermontakkoorden dateren van 2000, we zijn nu 2013 – in geslaagd zijn om de Plantentuin het statuut te geven zoals Vlaanderen dat altijd gewild heeft. Dit ontwerp van decreet geeft ook de nodige middelen om dat in de volgende jaren waar te maken, al kunnen er soms wel vragen worden gesteld of de budgetten wel zullen volstaan voor de nieuwe investeringen.

Mijnheer Van Hauthem, u was ook heel positief tijdens de bespreking in de commissie. Ik vraag aan de vergadering om het ontwerp van decreet met volle overtuiging goed te keuren. Het is, mijnheer Diependaele, een Vlaamse overwinning. *(Opmerkingen. Gelach)*

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Dat laatste laat ik voor uw rekening, mijnheer Van Rompuy. Het heeft veertien jaar geduurd. Ondertussen ligt een stuk van het patrimonium in puin. En wij zitten met de kosten.

Ik zal niet meer terugkomen op de modaliteiten. Dat is echt een compromis à la belge. Maar goed, dat was de bespreking van het samenwerkingsakkoord. Ik zal al die argumenten hier niet meer herhalen.

Ik wil nog even terugkomen op het feit dat de Nationale Plantentuin van Meise een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) wordt. Dat gaat effectief over de financiering. In het samenwerkingsakkoord, voorzitter, collega's, is de financiering weliswaar correct afgesproken, maar we hebben ons daar voor een stuk laten doen.

Men grijpt terug naar de Bijzondere Financieringswet, wat de globale overdracht naar de twee gemeenschappen op 8,1 miljoen euro brengt. Dan lezen we in het verslag van de Inspectie van Financiën dat in 2012 de federale begroting 9,1 miljoen euro uittrok voor de financiering van de Plantentuin. In het Vlinderakkoord, het communautaire akkoord waar alle bevoegdheden die zouden worden overgedragen, opgelijst zijn, staat het bedrag van 8,9 miljoen euro. En nu zien we dus dat, in uitwerking van het samenwerkingsakkoord, het over 8,1 miljoen euro gaat. We zitten dus niet alleen met de kosten van de renovatie als gevolg van het feit dat de federale overheid de Plantentuin jarenlang heeft laten verloederen. We zitten nu ook met een structurele onderfinanciering.

Ten aanzien van wat de federale overheid uitgaf aan de Plantentuin, gaat er 1 miljoen euro af. Dat is ongeveer 10 procent. Als dat een Vlaamse overwinning is, mijnheer Van Rompuy, dan laat ik dat voor uw rekening. Dat zijn toch een paar kanttekeningen die ik nog wilde maken bij dit dossier dat eigenlijk, zoals het tot stand is gekomen en zoals de inhoud en de financiering van het akkoord is, echt een compromis 'à la Belge' is.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij collega Van Rompuy. Ik denk dat we hier de voorbije jaren heel wat discussies en debatten aan hebben kunnen wijden in de commissie en ook hier geregeld de bevoegde ministers hebben ondervraagd. Het belangrijkste is dat we een grote stap hebben gezet naar het opnieuw op de kaart zetten van die Nationale Plantentuin. Hij komt niet alleen naar Vlaanderen, maar heeft ook een internationale uitstraling. Ik denk dat het nu belangrijk is dat we in het kader van de overheveling kunnen werken aan de structurele renovatie en vernieuwing die absoluut noodzakelijk is in de Plantentuin om opnieuw die uitstraling te kunnen hebben.

Ik wil alleen nog de bekommernis meegeven dat er snel duidelijkheid moet komen over het statuut van het personeel bij de overheveling, want er zitten nog heel wat vragen bij het personeel. Het is onze verantwoordelijkheid om daar zo snel mogelijk duidelijkheid over te brengen. Die bekommernis wil ik vandaag nog graag even meegeven.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Voorzitter, ik wil namens onze fractie zeggen dat wij heel tevreden zijn dat de Plantentuin een nieuwe toekomst tegemoet gaat. Dat wil absoluut niet zeggen dat wij tevreden zijn met elk onderdeel van het lange traject dat is afgelegd, integendeel. Dat hebben wij ook hier en in de commissie bij herhaling duidelijk gemaakt.

Wat ik wel wil beklemtonen, is dat ons vertrouwen in de toekomst van de Plantentuin, zowel wat betreft het internationaal wetenschappelijk karakter als het toeristisch potentieel, voldoende groot is om vertrouwen te hebben dat dit verhaal, dat een bijzonder ongelukkige voorgeschiedenis heeft, vanaf nu kan worden omgebouwd in een louter positief verhaal. Daar focussen wij ons de volgende maanden en jaren met alle plezier op.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, zoals ik ook in de commissie heb gezegd, is Open Vld heel tevreden met dit ontwerp van decreet. Wij zijn een bondgenoot in dit dossier en we gaan ervan uit dat de Vlaamse Regering nu de nodige stappen zal zetten om de Plantentuin in

de glorie te herstellen die hij verdient. We zullen het dossier zeker opvolgen, maar we zijn heel tevreden met dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: Minister-president Peeters is verontschuldigd.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2264/1)

– *De artikelen 1 tot en met 28 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Paul Delva, mevrouw Yamila Idrissi en de heren Marius Meremans, Bart Caron, Johan Verstreken, Philippe De Coene en Wilfried Vandaele houdende de ondersteuning van de professionele kunsten – 2157 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 14

Tweede lezing

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de tweede lezing van het voorstel van decreet van de heer Paul Delva, mevrouw Yamila Idrissi en de heren Marius Meremans, Bart Caron, Johan Verstreken, Philippe De Coene en Wilfried Vandaele houdende de ondersteuning van de professionele kunsten.

Ik stel voor om de in eerste lezing aangenomen artikelen als basis voor de bespreking te nemen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/12)

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

– *De artikelen 1 tot en met 27 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 28. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/13)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 29 tot en met 42 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 43. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/13)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 44 tot en met 107 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 108. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/14)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 109 tot en met 182 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De tweede lezing is gesloten.

Mijnheer Tommelein, ik hoop dat u zich nu niet meer vergist hebt. *(Gelach)*

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, beste collega's, met verslagenheid nemen we afscheid van Dany Vandenbossche. Afgelopen zondag is hij op 57-jarige leeftijd onverwacht overleden.

Van 1999 tot 2009 zetelde hij in het Vlaams Parlement, voor de sp.a-fractie. Hij was ere-Vlaams volksvertegenwoordiger, gewezen secretaris van het Bureau en voorzitter van de Kunst- en Cultuurcommissie.

Dany Vandenbossche was gedreven, intelligent en non-conformistisch. Gepassioneerd door kunst en muziek, was hij een politicus met een groot hart voor cultuur.

Zijn rijke loopbaan laat zich met moeite samenvatten. Hij groeide op in Brugge en studeerde rechten en criminologie. Hij was assistent aan de Universiteit Gent, advocaat aan de balie van Londen en onder meer verdediger van Liverpool in het proces naar aanleiding van het Heizeldrama.

Van 1988 tot 1993 was hij achtereenvolgens juridisch adviseur en adjunct-kabinetschef van Gemeenschapsminister Luc Van den Bossche. Hij was intussen ook directeur van de Vereniging van Vlaamse Provincies en ondervoorzitter van het Gentse OCMW. In 1995 kwam hij in de gemeenteraad van Gent, werd schepen van Cultuur en nam ontslag uit deze functie toen hij Kamerlid werd. Op federaal niveau zetelde hij van 1995 tot 1999. Hij bleef lid van de Gentse gemeenteraad tot 2006.

In 1999 maakte hij de overstap naar het Vlaams Parlement en ontpopte hij zich tot een overtuigd lid van deze assemblee. Hij was gemeenschapssenator in 2007 en Bureau lid van 2007 tot 2009.

Hij liet zich opmerken als de cultuurspecialist van zijn partij en als een spraakmakende voorzitter van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Hij hield van een stevig politiek debat en kon met humor en een gulle lach datgene realiseren waarin anderen mislukten.

In 2004 was hij één van de architecten van het eerste Kunstendecreet. Het is de ironie van het lot dat we vandaag, op de dag waarop we zijn in memoriam uitspreken, het nieuwe Kunstendecreet goedkeuren.

Dany Vandenbossche had een stevige inbreng in alle grote cultuurdebatten, van vaste boekenprijs tot cultuurparticipatie. Hij was een vurig maar kritisch verdediger van de openbare omroep en liet zich ook op binnenlandse aangelegenheden niet onbetuigd. Zijn laatste voorstel van decreet hield een regeling in voor een Vlaams publiekrechtelijk archief. Het werd niet meer besproken maar lag mee aan de basis van het Archiefdecreet van minister Geert Bourgeois, dat deze legislatuur is goedgekeurd.

Cultuur behartigde hij niet alleen in de politiek maar ook op het terrein. Hij speelde saxofon, was een groot jazzliefhebber, een concertorganisator en zong in een coverband van de Rolling Stones.

Hij was alomtegenwoordig in het Gentse cultuurleven en vervulde ook tal van bestuursfuncties. Zo was hij ondervoorzitter van de Vlaamse Kunstcollectie, voorzitter van het Vermeylenfonds, voorzitter van het Louis Paul Boon Genootschap en voorzitter van de Vrienden van het Museum voor Schone Kunsten in Gent.

In 2009 verliet hij de politiek, teleurgesteld door de lijstvorming, maar niet verbitterd. Hij bleef zich onvermoeid inzetten voor de kunst en de muziek en vanaf 2010 ook voor de Kunst- en Cultuurcommissie van het Vlaams Parlement. Als voorzitter was hij de stuwende kracht achter memorabele tentoonstellingen en waardevolle aankopen van kunst van jong Vlaams talent.

Dames en heren, met het overlijden van Dany Vandenbossche nemen we afscheid van een politicus die zich op onvermoeibare wijze heeft ingezet voor het culturele leven in Vlaanderen.

Moge ons respect voor wat hij heeft betekend voor dit parlement, een steun zijn voor zijn echtgenote, kinderen en nabestaanden.

Ik zal zelf als voorzitter van dit Vlaams Parlement zaterdag aanwezig zijn op de laatste eerbetuiging aan Dany Vandenbossche.

Ik verzoek eenieder om een moment stilte in acht te nemen.

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit – 2210 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
37 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013 – 2252 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
91 leden hebben ja geantwoord;
17 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
16 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise"
– 2264 (2013-2014) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

91 leden hebben ja geantwoord;

17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Paul Delva, mevrouw Yamila Idrissi en de heren Marius Meremans, Bart Caron, Johan Verstreken, Philippe De Coene en Wilfried Vandaele houdende de ondersteuning van de professionele kunsten
– 2157 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 14

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 49, van de heren De Gucht, De Ro, Delva en Meremans, mevrouw Idrissi en de heer Caron, op artikel 28.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

88 leden hebben ja geantwoord;

20 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 28.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

88 leden hebben ja geantwoord;

20 leden hebben zich onthouden.

Artikel 28 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 50, van de heren Delva en Meremans, mevrouw Idrissi en de heren Caron, De Gucht en De Ro, op artikel 43.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 43.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Artikel 43 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 51, van de heren Delva en Meremans, mevrouw Idrissi en de heren Caron, De Gucht en De Ro, op artikel 108.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 108.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Artikel 108 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, mag ik uw bijzondere aandacht voor het feit dat de voorzitter van het Parlement der Deutschsprachigen Gemeinschaft, de heer Alexander Miesen, en een

afvaardiging van het gemeentebestuur van Büllingen hier aanwezig zijn. We heten hen bijzonder welkom. (*Applaus*)

■

MOTIE van de heer Björn Rzoska en mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2299 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

22 leden hebben ja geantwoord;

64 leden hebben neen geantwoord;

22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Pehlivan.

■

MOTIE van de heer Ivan Sabbe tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2300 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

20 leden hebben ja geantwoord;

81 leden hebben neen geantwoord;

7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Vermeiren.

■

MOTIE van de heren Jan Penris, Joris Van Hauthem, Filip Dewinter en Christian Verougstraete en de dames Marijke Dillen en Marleen Van den Eynde tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2301 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

17 leden hebben ja geantwoord;

91 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de heer Bart Tommelein en de dames Mercedes Van Volcem, Irina De Knop, Khadija Zamouri en Vera Van der Borgh tot besluit van het op 4 december 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen bij het groenestroombedrijf Electrawinds, in het licht van de overheidsmiddelen waarmee de Vlaamse Regering het bedrijf de voorbije jaren op diverse wijzen heeft ondersteund

– 2302 (2013-2014) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

36 leden hebben ja geantwoord;

64 leden hebben neen geantwoord;

7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 11 december 2013 om 14 uur.

De vergadering is gesloten. Ik wens u een behouden thuiskomst.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.37 uur.*

■